

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Εθελοντές Τρίτης Ηλικίας, για την Ενσωμάτωση Μεταναστών

No. 2017-1-LT01-KA204-035213

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Η συμβολή του European Commission στην παραγωγή αυτού του υλικού, δεν αποτελεί αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο των συγγραφέων του και η Commission δεν μπορεί να έχει ουδεμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση μπορεί να γίνει στις περιλαμβανόμενες πληροφορίες.

Content

Εισαγωγή.....	2
Ενότητα 1: Βασικά προσόντα των Εκπαιδευτών Ενηλίκων	4
Υποενότητα 1: ΑΝΔΡΑΓΩΓΙΑ – Η ΘΕΩΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ	8
Υποενότητα 2: ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ	14
Υποενότητα 3: ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ	19
Υποενότητα 4: ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΜΟΡΦΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ	22
Υποενότητα 5: Συμπέρασμα	26
Module 2: Βασικά στοιχεία για διαπολιτισμική επικοινωνία	27
UNIT 1 : ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	28
UNIT 2: Μελέτη Περιπτώσεων και Ασκήσεις με Διαπολιτισμικά Χαρακτηριστικά	34
UNIT 3: ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΟΦΕΛΕΙ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ.....	36
UNIT 4: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΠΡΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ	38
UNIT 5: ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ.....	40
UNIT 6: Συμπεράσματα στο module 2	40
Module 3: Θεωρητικά μοντέλα που αφορούν την ένταξη μεταναστών	41
Unit 1: Καθορισμός του όρου ένταξη και των μορφών ένταξης (κοινωνική, πολιτιστική, οικονομική, πολιτική).	43
Unit 2: Ένταξη – Αφομοίωση – Εκπολιτισμός – Υβριδικές Κοινωνίες – Διαφορετικότητα - Νέα ιδέα για ένταξη και ισότητα στη κοινωνία.....	46
Unit 3: Βασικές Τάσεις της Παγκόσμιας Μετανάστευσης.....	50
Unit 4: Ασκήσεις Αντανάκλασης.....	58
Unit 5: Πρακτικά Θέματα ένταξης	59
Unit 6: Συμπέρασμα.....	61
Module 4: Ενεργός πολίτης.....	62
Ενότητα 1: Με βάση τα τοπικά ζητήματα.....	65
Τοπικές αρχές.....	67
Ακούγοντας την κοινότητά σας.....	68
Ενότητα 3: Εργαλεία για την οικοδόμηση μιας εκστρατείας για τη δημοκρατία και την ενεργό συμμετοχή των πολιτών	70
Ενότητα 4 Άλλα σημαντικά θέματα ενεργού ιθαγένειας	76
Απλή αξιολόγηση της Ενότητας 4	78
Module 5: Προσαρμογές ανά Χώρα, ...	80
Unit 1: Ενοιολογικό Πλαίσιο.....	82
Unit 2: Ο Εθελοντισμός ως κύριο χαρακτηριστικό της κοινωνικής προσφοράς.....	84
Unit 3: Η μεταναστευτική πολιτική στην Ελλάδα και οι ελληνικοί φορείς για την μετανάστευση.....	86
Unit 4: Κατανόηση αναγκών των μεταναστών	88
Unit 5: Η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας ως μέσο ένταξης των μεταναστών	90
Παραρτήματα	92
Προτεινόμενη Βιβλιογραφία.....	92
Χρήσιμα links	99

Εισαγωγή

Το πρόγραμμα Senior volunteers for migration integration (SVM) - Εθελοντές Τρίτης Ηλικίας για την Ενσωμάτωση Μεταναστών- ανέπτυξε εκπαιδευτικό υλικό για την προετοιμασία ηλικιωμένων που επιθυμούν να υπηρετήσουν ως εθελοντές για να στηρίξουν τους μετανάστες στη διαδικασία ένταξής τους σε μια νέα κοινωνία υποδοχής. Το εκπαιδευτικό υλικό αποτελείται από μεθοδολογικές πληροφορίες για τους εκπαιδευτές, εκπαιδευτικές ενότητες για τους εκπαιδευτές για να συνεργαστούν με τους ανώτερους για την προετοιμασία τους για τις εθελοντικές δραστηριότητες και τα υλικά που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι εθελοντές όταν εργάζονται με μετανάστες.

Αυτό το εκπαιδευτικό πρόγραμμα SVM συνιστάται για τους εκπαιδευτές και τους εκπαιδευτικούς στην εκπαίδευση ενηλίκων που επιθυμούν να εκπαιδεύσουν τους ηλικιωμένους να υπηρετούν ως εθελοντές στη μετανάστευση και την ένταξη των προσφύγων.

Οι παρακάτω ενότητες μπορούν να προσαρμοστούν από εκπαιδευτές και εκπαιδευτικούς στις ανάγκες των συγκεκριμένων μαθητών τους. Το περιεχόμενο και οι ασκήσεις είναι προτάσεις που βασίζονται στην ανάλυση αναγκών του έργου SVM. Οι εκπαιδευτές είναι ελεύθεροι να επιλέξουν το περιεχόμενο που είναι πιο κατάλληλο για τις ανάγκες κατάρτισης των μαθητών τους.

Το πρόγραμμα κατάρτισης SVM για ανώτερους εθελοντές που παρέχει υποστήριξη για την ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων αποτελείται από πέντε ενότητες:

- Ενότητα 1: Βασικά στοιχεία των ικανοτήτων των εκπαιδευτών ενηλίκων
- Ενότητα 2: Βασικά στοιχεία της ικανότητας διαπολιτισμικής επικοινωνίας,
- Ενότητα 3: Η ενσωμάτωση των μεταναστών: Επισκόπηση των θεωρητικών μοντέλων
- Ενότητα 4: Εισαγωγή στην έννοια του ενεργού πολίτη

(Βασικοί ρόλοι ενός εθελοντή που εργάζεται για την ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων: εκπαιδευτής γλωσσών, μάνατζερ πολιτών και παιδείας, διαμεσολαβητής / διευκολυντής / δικηγόρος και φίλος βοηθώντας τους μετανάστες και τους πρόσφυγες να περιηγηθούν σε μια νέα κοινωνία)

Ενότητα 5: Ειδικές προσαρμογές ανά χώρα, οι οποίες παρέχουν σημαντικές πολιτιστικές πτυχές και συμβουλές στις καλλιέργειες των χωρών εταίρων του SVM, καθώς και στις μεταναστευτικές και μειονοτικές κουλτούρες. Αυτή η Ενότητα αφορά συγκεκριμένα κάθε Εταίρο του SVM από την Γερμανία, την Ελλάδα, τη Φιλανδία, την Γαλλία και τη Λιθουανία.

Κάθε ενότητα θα έχει διάρκεια τεσσάρων ωρών κατάρτισης. Η συνολική διάρκεια του προγράμματος εκπαίδευσης SVMΙ είναι 20 ώρες. Κάθε ενότητα έχει τέσσερις ώρες. Ο εκπαιδευτής μπορεί να αποφασίσει να παραδώσει μια ενότητα είτε μικρότερη είτε μεγαλύτερη, ανάλογα με τις ανάγκες των εκπαιδευομένων. Κάθε ενότητα είναι ευέλικτη και δεν πρέπει να εφαρμόζονται όλα τα στοιχεία περιεχομένου μιας ενότητας σε μια συνεδρία.

Το πρόγραμμα κατάρτισης θα έχει άμεση επίπτωση στις τρεις ομάδες στόχου του SVMΙ:

- ηλικιωμένους από τη μια πλευρά
- μετανάστες / πρόσφυγες ως τελικοί δικαιούχοι από την άλλη πλευρά,
- και εκπαιδευτές που εργάζονται με τους παραπάνω εθελοντές.

Αυτό το εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα είναι διαθέσιμο σε όλες τις γλώσσες των χωρών εταίρων SVMΙ: Αγγλικά, Γερμανικά, Ελληνικά, Φινλανδικά, Γαλλικά και Λιθουανικά.

Οι πέντε ενότητες που περιγράφονται παραπάνω θα ακολουθήσουν ένα κοινό πλαίσιο και δομή που τους επιτρέπει να είναι αρκετά ευέλικτες, ώστε να προσαρμόζονται στις συγκεκριμένες ανάγκες των εκπαιδευομένων και ταυτόχρονα να παρέχουν μια όμοια μαθησιακή εμπειρία σε όλους τους συμμετέχοντες.

Το πρόγραμμα κατάρτισης SVMΙ αναπτύχθηκε με την υποστήριξη του προγράμματος Erasmus + της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ενότητα 1: Βασικά προσόντα των Εκπαιδευτών Ενηλίκων

Συνεργασία με Soros International House - www.sih.lt

	Περιγραφή
Σύντομη Περιγραφή του περιεχομένου της ενότητας για τους εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενους - Στόχοι της ενότητας - Σκοπός της ενότητας	Αυτή η ενότητα απευθύνεται σε ενήλικες οι οποίοι δεν έχουν ιδιαίτερη εκπαίδευση για να εκπαιδεύουν ενήλικες. Η ενότητα παρουσιάζει τις αρχές και τις θεωρίες που αφορούν την εκπαίδευση ενηλίκων, τα χαρακτηριστικά των ενηλίκων εκπαιδευόμενων και τις αποδοτικές τεχνικές για τη διαχείριση μιας ομάδας ενηλίκων εκπαιδευόμενων, μέσα στην αίθουσα. Στο τέλος της ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι θα μπορούν: 1. Να κατανοούν τη διαφορά μεταξύ ανδραγωγία και παιδαγωγία 2. Να κατανοούν μερικά από τα χαρακτηριστικά των ενηλίκων εκπαιδευόμενων 3. Να συνδυάζουν αρχές αποτελεσματικής εκπαίδευσης με τους τρόπους που αυτοί μαθαίνουν ταχύτερα. 4. Να μπορούν να κατανοούν τις θεωρίες που αφορούν τη συμμετοχή ενηλίκων εκπαιδευόμενων σε διαδικασίες εκπαίδευσης. 5. Να περιγράφουν τυπικά όρια για τη συμμετοχή τους και για τις γνώσεις που θα αποκτήσουν κατά την εκπαίδευση τους 6. Να καθορίζουν τις βασικές θεωρίες και μορφές μάθησης 7. Να γνωρίσουν τρόπους διδασκαλίας που θα συμβάλουν στην κατανόηση μεθόδων διδασκαλίας και τεχνικών που ενθαρρύνουν τους ενήλικες εκπαιδευόμενους
Διάρκεια του module	4.0 ώρες
Άλλες σχετικές προϋποθέσεις	Η μουσική μπορεί να βοηθήσει την απόκτηση γνώσης. Μουσική μπορεί να ακούγεται στο βάθος όχι δυνατά ώστε να μη διασπά την προσοχή. Ακούγοντας μουσική 50 με 80 χτύπους ανά λεπτό δρα χαλαρωτικά στις λογικές διαδικασίες του μυαλού, διευκολύνοντας και ενθαρρύνοντας την απόκτηση γνώσεων και την αποστήθιση τους. Μελέτες έχουν δείξει ότι η κλασική μουσική επιδρά στο μέρος του εγκεφάλου που έχει σχέση με τη λύση μαθηματικών προβλημάτων. Να θυμάστε ότι η εκπαίδευση απαιτεί προσήλωση δεξιότητες. Επιθυμώ ο χώρος που διδάσκομαι να είναι ήσυχος ακόμα και αν αυτό είναι δύσκολο. Προσπαθώ να απομονώνω εξωτερικούς θορύβους εκτός και αν συμβεί κάτι που μου αποσπά την προσοχή. Έτσι αν

	η μουσική δεν σου αποσπά τη προσοχή, τότε μπορείς να τη χρησιμοποιείς όταν μελετάς. Mozart Effect Μερικές μελέτες δείχνουν ότι ακούγοντας μουσική Mozart δημιουργείται αύξηση της λειτουργίας ενός τμήματος του μυαλού. Συνοψίζοντας μπορούμε να κάνουμε ένα πείραμα, διαλέγοντας διάφορα είδη μουσικής και βλέποντας πιο από αυτά βοηθά στην απόκτηση γνώσης χωρίς να μας διασπά. SAMUEL BARBER - Adagio for Strings, Op. 11 (youtube) Chet Baker ~ Every Time We Say Goodbye (youtube) Study Music Alpha Waves: Relaxing Studying Music, Brain Power, Focus Concentration Music, 161 (youtube) Study Music for Concentration, Instrumental Music, Classical Music, Work Music, Relax, E103 (youtube) Classical Study Music Mozart with Alpha Study Aid Embedded - Alpha BiNaural Beats (youtube) Space Sound Odyssey Deep White Noise For Focus, Power Naps or Sleep (youtube) Philip Glass - Glassworks (complete) Brain Music - STUDY FOCUS CONCENTRATE - HELP YOU WORK FAST (youtube) Jurassic Park Theme 1000 percent Slower (sound cloud) Justin Bieber - U Smile (800% Slower) [HQ] (youtube) Bach - Cello Suite No. 1 in G Major BWV1007 - Mov. 1-3/6 (youtube)
Μορφές του module	- Εκτυπωμένη μορφή - Διαδικτυακή μορφή (SVMI website)
Γλώσσες του module	English, Lithuanian, German, French, Greek, Finnish

Training on adult educator's competences - Introduction

Υποδοχή των συμμετεχόντων (20 min.)

Αυτό-παρουσίαση των εκπαιδευτών (1 min)

Εισαγωγή – Παρουσίαση εκπαιδευόμενων (15 min)

Ο Εκπαιδευτής μπορεί να επιλέξει τον πλέον κατάλληλο τρόπο ανάλογα με την ομάδα των εκπαιδευόμενων, αν ήδη γνωρίζονται, αν είναι ήρεμοι κ.λ.π. Για το λόγο αυτό θα ήταν χρήσιμη μια θερμή υποδοχή και αυτό-παρουσίαση των εκπαιδευόμενων.

Εισαγωγή των εκπαιδευόμενων στην ενότητα (4 min)

Η Ενότητα απευθύνεται στους εθελοντές τρίτης ηλικίας που δεν έχουν εξειδίκευση στην εκπαίδευση ενηλίκων.

Έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να εισάγει τις βασικές γνώσεις που αφορούν την εκπαίδευση ενηλίκων π.χ. αρχές και θεωρίες για την εκπαίδευση ενηλίκων, τα χαρακτηριστικά τους, τους τρόπους παρακίνησης τους στη γνώση και στις αποτελεσματικές τεχνικές για τη καθοδήγηση και τη διαχείριση μιας τάξης ενηλίκων.

Στο τέλος της Ενότητας, περιμένουμε από σας να:

1. Να κατανοούν τη διαφορά μεταξύ ανδραγωγίας και παιδαγωγίας
2. Να κατανοούν μερικά από τα χαρακτηριστικά των ενηλίκων εκπαιδευόμενων
3. Να συνδυάζουν αρχές αποτελεσματικής εκπαίδευσης με τους τρόπους που αυτοί μαθαίνουν ταχύτερα.
4. Να μπορούν να κατανοούν τις θεωρίες που αφορούν τη συμμετοχή ενηλίκων εκπαιδευόμενων σε διαδικασίες εκπαίδευσης.
5. Να περιγράφουν τυπικά όρια για τη συμμετοχή τους και για τις γνώσεις που θα αποκτήσουν κατά την εκπαίδευση τους
6. Να καθορίζουν τις βασικές θεωρίες και μορφές μάθησης
7. Να γνωρίσουν τρόπους διδασκαλίας που θα συμβάλουν στην κατανόηση μεθόδων διδασκαλίας και τεχνικών που ενθαρρύνουν τους ενήλικες εκπαιδευόμενους

Η προγραμματισμένη δομή του module είναι η ακόλουθη:

- Εισαγωγή – 20 min
- Υποενότητα 1: Ανδραγωγία – Η θεωρία για την εκπαίδευση ενηλίκων – 50 min
- Διάλειμμα 1: 5-10 min
- Υποενότητα 2: Χαρακτηριστικά των ενηλίκων εκπαιδευόμενων – 50 min

- Διάλειμμα 2: 5-10 min
- Υποενότητα 3: Παρακινώντας Ενήλικες Εκπαιδευόμενους – 50 min
- Διάλειμμα 3: 5-10 min
- Υποενότητα 4: Μέθοδοι και τύποι μάθησης – 50 min
- Συμπέρασμα: 20 min

Αυτή η Ενότητα θα διδαχθεί σε συνδυασμό με δραστηριότητες που περιλαμβάνουν σύντομες ομιλίες / παρουσιάσεις, ομαδικές ή από δυο συζητήσεις, αποτελέσματα μετά από την εκπαίδευση.

Ερωτήσεις από τους εκπαιδευμένους σχετικές με την Ενότητα (3-5 min.)

Υποενότητα 1: ΑΝΔΡΑΓΩΓΙΑ – Η ΘΕΩΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Διάρκεια: 50 min.

Εισαγωγή: PowerPoint παρουσίαση, συζήτηση ανάμεσα σε μικρές ομάδες

Τα βασικά της εκπαίδευσης ενηλίκων

Εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενοι συχνά δεν δίνουν σημασία στις διαρροές ανάμεσα στην εκπαίδευση παιδιών και ενηλίκων. Επομένως είναι πολύ σημαντικό να διαφοροποιήσουμε αυτούς τους δύο τύπους εκπαίδευσης. Αφού στοχεύουμε στην εκπαίδευση senior εθελοντών οι οποίοι προγραμματίζουν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε μετανάστες και πρόσφυγες για την ένταξη τους, είναι ιδιαίτερα σημαντικό γι μας να τονίσουμε τις διαφορές στις μεθόδους εκπαίδευσης παιδιών και ενηλίκων. Είναι επίσης σημαντικό να γνωρίζουν τις διαφορές αυτές εκπαιδευτές που εργάζονται με μετανάστες και πρόσφυγες που έχουν διαφορετικές πολιτισμικές συνήθειες, διαφορετική εκπαίδευση και διαφορετικό κοινωνικό υπόβαθρο.

Ανδραγωγία vs Παιδαγωγία

Στις μέρες μας τα emerging συστήματα εκπαίδευσης εμφανίζονται με πολλές διαφορετικές μορφές. Παλαιότερα απλά παρακολουθούσαμε μαθήματα σε αίθουσες σχολείων, κολεγίων και πανεπιστημίων. Τώρα η σχολική διαδικασία μπορεί να γίνει με πολλούς τρόπους και εκπαίδευση στο σπίτι και η σύγχρονη διαδικασία με διαδικτυακές σχολικές αίθουσες. Η εξέλιξη των μεθόδων μάθησης στον κόσμο οδηγούν στην ανάπτυξη πολλών μεθόδων διδασκαλίας που εξαρτώνται από τους στόχους και τα οράματα του σχολείου. Δύο σημαντικοί και συνηθισμένοι μέθοδοι διδασκαλίας είναι το ανδραγωγία και το παιδαγωγία.

Οι δύο αυτοί όροι προέρχονται από την ελληνική γλώσσα και αποτελούνται από την αγωγή και «άντρας» και παιδί.

Παιδαγωγία = αγωγή παιδιού

Ανδραγωγία = αγωγή άνδρα

Επομένως μπορούμε να συμπεράνουμε ότι pedagogy είναι η εκπαίδευση των παιδιών, ενώ ανδραγωγία είναι η εκπαίδευση ενηλίκων. Διαφορετικά παιδαγωγία είναι η τεχνική που βοηθά τους νέους να μάθουν ενώ ανδραγωγία είναι η τεχνική που βοηθά τους ενήλικες να μάθουν.

Μέχρι το 1950 όλες οι έρευνες ασχολούνται κυρίως με την εκπαίδευση παιδιών και πολύ λίγο με την εκπαίδευση ενηλίκων. Ο όρος «ανδραγωγία» γνωστός από το 1833 όταν ο Γερμανός Alexander Kapp τον χρησιμοποίησε αναφερόμενος στον Πλάτωνα. Πρακτικά ο όρος αυτός εμφανίζεται στην εκπαίδευση μετά το 1960 προκειμένου να τονίσει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ενηλίκων

εκπαιδευόμενων που επιδρούν όχι μόνο στη διαδικασία εκπαίδευσης τους αλλά και στις δυνατότητες τους, σε σύγκριση με αυτές των παιδιών. Είναι σημαντικό να γνωρίζουν οι εκπαιδευτικοί αυτές τις διαφορές και να εμπλέκουν και να εμπνέουν τους ενήλικες κατά τη διαδικασία της μάθησης. Σε αυτό το unit θα συζητήσουμε τις διαφορές μεταξύ andragogy και pedagogy ώστε να βεβαιωθούμε ότι γνωρίζετε ότι χρειάζεται για επιτυχημένη εθελοντική προσφορά.

Παιδαγωγία και Ανδραγωγία: 5 Σπουδαίες Διαφορές

1. **Αυτό-αντίληψη**

Οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι καθοδηγούνται από τους εαυτούς τους. Ελέγχουν οι ίδιοι τις μαθησιακές τους εμπειρίες και είναι 100% υπεύθυνοι για τις διαδικασίες εκπαίδευσης τους. Εμπλέκονται στο σχεδιασμό και στην αξιολόγηση της γνώσης που αποκτούν, επειδή γνωρίζουν ποιες γνώσεις επιθυμούν να αποκτήσουν. Αντίθετα τα παιδιά δεν καθοδηγούν εκπαιδευτικά τον εαυτό τους απλά εξαρτώνται από τους εκπαιδευτικούς τους οι οποίοι είναι υπεύθυνοι όχι μόνο για αυτά που τους διδάσκουν και για την αξιολόγηση τους.

2. **Ο ρόλος της εμπειρίας των εκπαιδευόμενων**

Οι ενήλικες έχουν περισσότερες εμπειρίες από τους μαθητές. Οι εμπειρίες τους αποτελούν την κύρια πηγή για την μαθησιακή και προσωπική τους ταυτότητα. Έτσι όσο πιο πλούσια είναι τόσο πιο αποτελεσματική είναι η μάθηση. Οι μαθητές έχουν περιορισμένες προσωπικές εμπειρίες άρα είναι απίθανο να αποτελέσουν πηγή γνώσης είναι χρήσιμες μόνο να κτιστεί γνώση σ' αυτές.

3. **Ετοιμότητα για μάθηση.**

Μια ξαφνική αλλαγή στη ζωή τους, μια ανάγκη να καθορίσουν στόχους ζωής και να αντιμετωπίσουν προβλήματα πιο αποτελεσματικά, η επιθυμία για προσωπική ανάπτυξη και εξέλιξη κ.λ.π. Οι ενήλικες πρέπει να γνωρίζουν γιατί χρειάζεται να μάθουν συγκεκριμένα θέματα. Όσο γρηγορότερα απαντήσουν αυτή την ερώτηση, τότε είναι έτοιμοι να ξεκινήσουν. Οι μαθητές συχνά μιλούν για αυτά που μαθαίνουν. Η αιτία πίσω από τη μάθηση αναπτύσσει δεξιότητες προκειμένου να επιτύχουν το επόμενο επίπεδο γνώσης.

4. **Προσανατολισμός της γνώσης.**

Για πιο είδος γνώσης ενδιαφέρονται για γνώσεις που θα τους είναι χρήσιμες στην προσωπική τους ζωή και στην εργασία τους. Αυτού του είδους το ακροατήριο ζητά γνώσεις που έχουν σχέση με τη ζωή τους στόχους τους, τα προβλήματα και η εκπαίδευση τους θα τους βοηθήσει στη ζωή τους με τον καλύτερο τρόπο. Οι μαθητές, αντίθετα, εστιάζουν κεντρικά, που σημαίνει ότι το αντικείμενο εκπαίδευσης καθορίζει τη σειρά με την οποία παρουσιάζονται τα αντικείμενα διδασκαλίας.

5. **Κίνητρα στη μάθηση.**

Ποιο είναι το κίνητρο για τους ενήλικες για να βρουν χρόνο για μάθηση όταν έχουν βεβαρυμμένο πρόγραμμα. Συνήθως είναι η προσωπική εμπιστοσύνη, η επιθυμία για καλύτερη ποιότητα ζωής., η περιέργεια, η προσωπική ανάπτυξη και η αναγνώριση είναι μερικοί από τους παράγοντες που αποτελούν κίνητρο μάθησης για τους ενήλικες. Αντίθετα οι μαθητές και οι έφηβοι κινητοποιούνται από παράγοντες όπως η καλή σχολική βαθμολογία, η αποφυγή αποτυχίας κ.λ.π.

Είναι φανερό ότι η ανδραγωγία μπορεί να αποτελέσει σοβαρό κίνητρο επειδή οι ενήλικες γνωρίζουν τι ακριβώς ζητούν από την εκπαίδευσή τους, Για αυτό το λόγο, προσφέροντας εκπαιδευτικές υπηρεσίες με περιεχόμενο οι οποίες μπορεί να κάνουν τη πραγματική διαφορά και να αποκτήσουν σημαντικές γνώσεις.

Πλέον έχετε εξοικειωθεί με τους όρους pedagogy και andragogy και μπορεί να ενδιαφέρεστε να μάθετε και για τις αρχές τους καθώς και μερικές θεωρίες που αφορούν τις διαδικασίες απόκτησης γνώσεων από τους ενήλικες.

Τι είναι ανδραγωγία και ποιες οι αρχές της;

Για πολλούς που ασχολούνται με την εκπαίδευση ενηλίκων η andragogy συνδέεται με το όνομα **Malcolm Shepherd Knowles** (1913 – 1997). Αμερικάνος εκπαιδευτικός γνωστός για τη χρήση του όρου **Ανδραγωγία** ως συνώνυμο της εκπαίδευσης ενηλίκων. Κατ' αυτόν ο όρος αυτός αποτελεί τη τεχνική για την εκπαίδευση ενηλίκων και χρησιμοποιείται σε κάθε μορφή της.

The infographic features a blue banner at the top with the text 'The Adult Learning Theory'. Below it, the word 'ANDRAGOGY' is written in large, bold, white letters on an orange background. Underneath, 'of Malcolm Knowles' is written in white on a blue banner. To the left is a black and white portrait of Malcolm Shepherd Knowles. To the right of the portrait, there is text describing him and his work.

Malcolm Shepherd Knowles (1913 – 1997)
Was an American educator well known for the use of the term **Andragogy** as synonymous to the **adult education**.
According to Malcolm Knowles, **andragogy** is the art and science of adult learning, thus **andragogy** refers to any form of **adult learning**. (Kearsley, 2010).

https://elearninginfographics.com/adult-learning-theory-andragogy-infographic/?utm_campaign=elearningindustry.com&utm_source=%2Fthe-adult-learning-theory-andragogy-of-malcolm-knowles&utm_medium=link

Το 1984, ο **Knowles** προτείνει **4 αρχές** που μπορεί να εφαρμοστούν στην εκπαίδευση ενηλίκων:

1. Οι Ενήλικες χρειάζεται να παίρνουν μέρος στην οργάνωση και την αξιολόγηση των εισηγήσεων.

Ενώ μαθητές ενήλικες εκπαιδευόμενοι πρέπει να αισθάνονται ότι παίζουν σημαντικό ρόλο στην εκπαίδευση τους, ειδικά ο ρόλος των ενηλίκων είναι πιο σημαντικός. Είναι αλήθεια ότι η συνολική συμμετοχή τους είναι απαραίτητη για την υλοποίηση και την αξιολόγηση της εκπαίδευσης. Όταν οι οργανωτές παίρνουν την άποψη των ενηλίκων μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης τους δύναται η δυνατότητα να δώσουν οδηγίες και να σχεδιάσουν εκπαιδευτικές δραστηριότητες σύμφωνα με τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων.

2. Η εμπειρία (περιλαμβανομένων των λαθών) παρέχει τη βάση για τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

Ποια γεγονότα που είχαν σχέση με την εκπαίδευση ενηλίκων δεν είναι τα τελικά αποτελέσματα αλλά η εκπαιδευτική εμπειρία που συγκεντρώθηκε από τις οδηγίες και τις δραστηριότητες. Είναι σημαντικό να αναφέρονται στοιχεία που έχουν σχέση με τη συγκέντρωση πληροφοριών από τους εκπαιδευόμενους και περιγράφουν την αποκτηθείσα από αυτούς εμπειρία. Ακολουθώντας αυτή τη τακτική οι εκπαιδευόμενοι μπορούν μάθουν από τα λάθη τους και τις δικές τους εμπειρίες. Οι ενήλικες μπορούν να προσεγγίσουν τη διαδικασία λύνοντας προβλήματα που θα τους δώσουν την ευκαιρία να μάθουν με πρακτικό τρόπο.

3. Οι ενήλικες ενδιαφέρονται περισσότερο να διδαχθούν θέματα που έχουν άμεση σχέση και επίπτωση με την εργασία τους ή τη προσωπική τους ζωή.

Οι ενήλικες χρειάζεται να μπορούν να προσεγγίσουν θέματα που συνδέονται με τις πραγματικές ανάγκες και τις εφαρμογές τους. Εάν δεν μπορούν να δουν πως ένα module ή μία δραστηριότητα είναι δυνατόν να τους ωφελήσει στη ζωή τους και στις πραγματικές καταστάσεις που ζουν, τότε δεν θα ενθουσιαστούν ιδιαίτερα από τις εκπαιδευτικές διαδικασίες. Οι επαγγελματίες της εκπαίδευσης ενηλίκων μπορούν να αυξήσουν το βαθμό συμμετοχής τους στις εκπαιδευτικές διαδικασίες. Έτσι θα δουν ότι αυτά που μαθαίνουν μπορεί να χρησιμοποιηθούν στη πράξη.

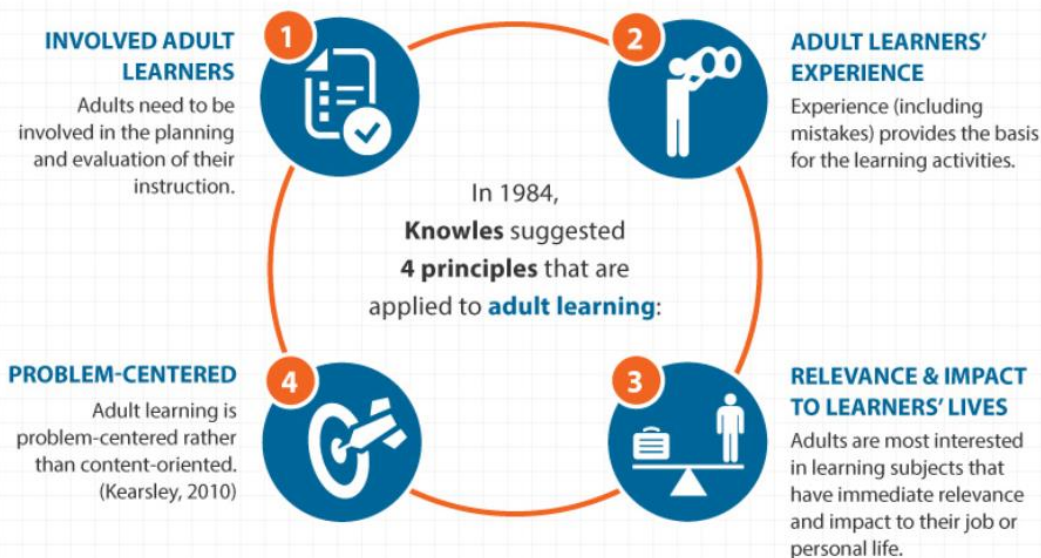
4. Η εκπαίδευση ενηλίκων είναι «επικεντρωμένο πρόβλημα» και όχι «περιεχόμενο με προοπτικές». (Kearsley, 2010)

Το περιεχόμενο της εκπαίδευσης ενηλίκων πρέπει να εστιάζεται στο αποτέλεσμα επειδή προσδοκούν να δουν άμεσα με ποιο τρόπο θα λύσουν θέματα που έχουν άμεση σχέση με το γνωστικό τους περιβάλλον. Αυτό συχνά σημαίνει ότι η προσέγγιση πρέπει να προσφέρει την ευκαιρία να βρεθούν δίαυλοι προς δεξιότητες και να αποκτήσουν πρακτικές γνώσεις με στόχο την πράξη και όχι να απομνημονεύει.

Δημιουργείστε δραστηριότητες που επιτρέπουν στους εκπαιδευόμενους να προσημειώσουν δράσεις που θα τους επιτρέψουν να συγκεντρώσουν πληροφορίες που θα είναι χρήσιμες μακροπρόθεσμα.

KNOWLES'

4 PRINCIPLES OF ANDRAGOGY

https://elearninginfographics.com/adult-learning-theory-andragogy-infographic/?utm_campaign=elearningindustry.com&utm_source=%2Fthe-adult-learning-theory-andragogy-of-malcolm-knowles&utm_medium=link

Ποιες είναι μερικές από τις θεωρίες της μάθησης ενηλίκων;

1.1 Η Βιωματική μάθηση του Carl Rogers

Δίνει έμφαση στην αυτο-κατευθυνόμενη μάθηση

Η βιωματική μάθηση έχει τις ακόλουθες αρχές (Foley, 1995): Οι άνθρωποι έχουν μια φυσική δυνατότητα για μάθηση. Η μάθηση, η οποία συνεπάγεται μια αλλαγή στην αυτοοργάνωση - στην αντίληψη του εαυτού μας- απειλεί και τείνει να αντισταθεί. Αυτά τα μαθήματα γίνονται πιο εύκολα αντιληπτά και εξομοιωμένα. Πολύ σημαντική μάθηση αποκτάται μέσω της πράξης. Η ανεξαρτησία, η δημιουργικότητα και η αυτοπεποίθηση διευκολύνονται όταν η αυτοκριτική και η αυτοαξιολόγηση είναι βασικές και η αξιολόγηση από άλλους είναι δευτερεύουσας σημασίας.

1.2 Η μετασχηματιστική μάθηση του Jack Mezirow

Η ψυχοκριτική προσέγγιση του Mezirow είναι ένα μοντέλο δέκα βημάτων με τέσσερα συστατικά που αποτελούνται από «εμπειρία, κριτικό προβληματισμό, αντανakλαστικό λόγο και δράση» (σελ. 134) που δίνει τη δυνατότητα στον μαθητή να σκεφτεί την εμπειρία του και να μπορέσει να μιλήσει με άλλους για τι μαθαίνουν.

Η εμπειρία, ο κριτικός προβληματισμός και η ανάπτυξη είναι βασικές έννοιες της μετασχηματιστικής μάθησης. Η εμπειρία είναι αναπόσπαστο στοιχείο της μάθησης. Απαιτείται κριτική σκέψη για να

επιτρέπει σε ένα άτομο να μεταμορφωθεί μέσω εμπειριών ζωής και να κάνει θετικές αλλαγές. Η ανάπτυξη είναι η ικανότητα της κριτικής σκέψης να πραγματοποιήσει μια μεταμόρφωση που είναι το αποτέλεσμα της μετασχηματιστικής μάθησης.

Σύμφωνα με το Mezirow (1997), «η εκπαίδευση που ενθαρρύνει την κριτική σκέψη, το φανταστικό πρόβλημα που θέτει και ο λόγος είναι κεντροθετημένος, συμμετοχικός και διαδραστικός». Αυτές οι πρακτικές μπορούν να αποτελούν μέρος μιας επικοινωνιακής μαθησιακής διαδικασίας η οποία μπορεί να αναπτυχθεί με την εμπλοκή στην επίλυση προβλημάτων με επίκεντρο τις εργασίες. αυτο-ανακλαστικές εκτιμήσεις για τις δικές του ιδέες και πεποιθήσεις. συζητήσεις μικρών ομάδων που αξιολογούν τους λόγους, εξετάζουν τα αποδεικτικά στοιχεία και καταλήγουν σε μια ανακλαστική κρίση. η μάθηση μέσω της ανακάλυψης και η φανταστική χρήση μεταφορών για την επίλυση και τον επαναπροσδιορισμό των προβλημάτων.

1.3 Το τρισδιάστατο μοντέλο μάθησης του Illeris

Οι Merriam κ.α. (2007) αναφέρουν ότι το πρότυπο του Illeris ασχολείται με τη διαδικασία της μάθησης και περιλαμβάνει τις πτυχές της «γνώσης, συναισθημάτων και κοινωνίας» (σελ. 97). Τα πέντε ερεθίσματα συνδυάζονται σε ένα μαθησιακό γεγονός: (1) ατομικές αντιλήψεις του κόσμου, (2) «μετάδοση» (εμφανίζεται όταν το άτομο συλλέγει πληροφορίες από κάποιον άλλο, (3) η εμπειρία μπορεί να περιλαμβάνει τα πρώτα δύο ερεθίσματα αλλά εναλλάξ αντανάκλα (4) «απομίμηση» συμβαίνει όταν ο μαθητής προσπαθεί να μιμηθεί ή να μοντελοποιήσει τις πράξεις κάποιου άλλου και (5) η συμμετοχή συμβαίνει όταν «ο μαθητής ασχολείται με μια δραστηριότητα που στοχεύει στο στόχο και μερικές φορές συμμετέχει με άλλους όπως σε μια κοινότητα του Αυτό το μοντέλο μπορεί να εφαρμοστεί σε πολλές πτυχές της εκπαίδευσης ενηλίκων.

Στοχαστική Δράση που αφορά την Υποενότητα 1: Καταιγισμός

(5-7 λεπτά)

Οι εκπαιδευόμενοι γράφουν σε μια κόλλα χαρτί αυτά που έμαθαν. Κάνουν το χαρτί μια μπάλα και όταν δοθεί το σύνθημα πετούν τις μπάλες στον αέρα. Έκαστος των εκπαιδευομένων πιάνει μια απάντηση που βρίσκεται κοντά του και την διαβάζει φωναχτά.

Διάλειμμα : 5-10 λεπτά

Υποενότητα 2: ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ

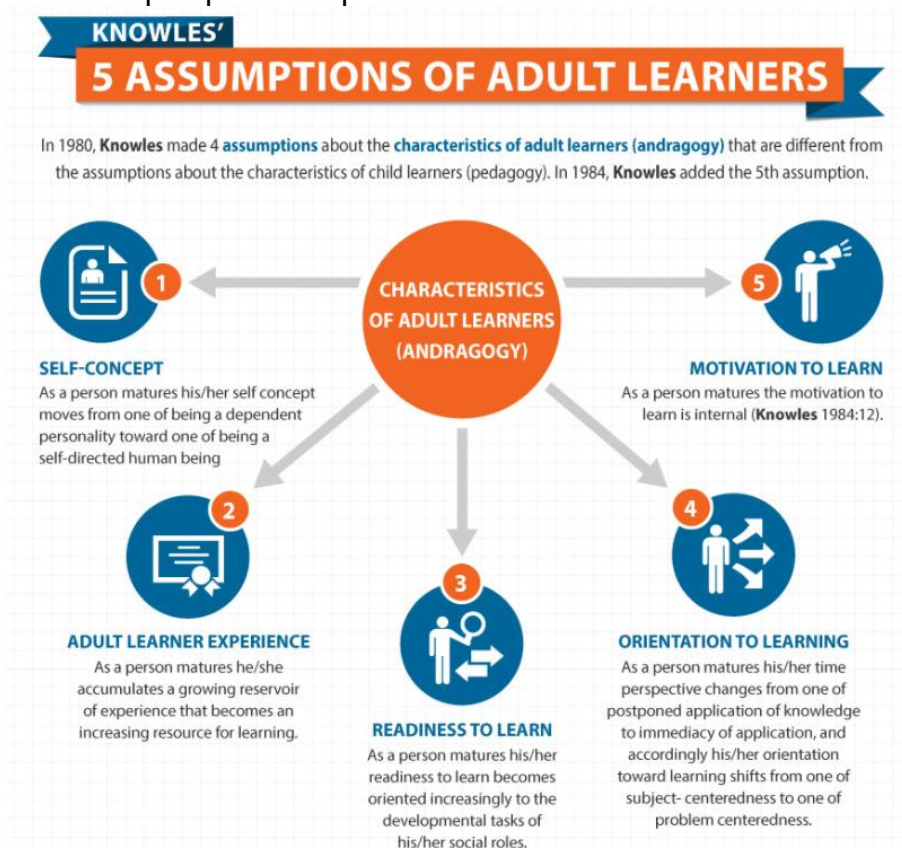
Διάρκεια 50 λεπτά

Εισαγωγή: Παρουσίαση PowerPoint, ομαδική συζήτηση

Πέντε υποθέσεις για ενήλικες εκπαιδευόμενους

Οι ενήλικες χαρακτηρίζονται από την ωριμότητα, την αυτοπεποίθησή τους, την αυτονομία τους, τη σταθερή λήψη αποφάσεων και είναι γενικά πιο πρακτικοί, πολυπαραγοντικοί, σκόπιμοι, αυτοκατευθυνόμενοι, έμπειροι και λιγότερο ανοιχτοί και δεκτικοί στην αλλαγή. Όλα αυτά τα χαρακτηριστικά επηρεάζουν τα κίνητρά τους, καθώς και την ικανότητά τους να μαθαίνουν. Ας δούμε λοιπόν τα γνωστικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά των ενηλίκων μαθητών και τους εκπαιδευτικούς σχεδιαστές που πρέπει να γνωρίζουν για να δημιουργήσουν το σωστό περιεχόμενο και τη δομή των μαθημάτων και να προσαρμόσουν τη στάση τους.

Το 1980, ο Knowles έκανε 4 υποθέσεις σχετικά με τα χαρακτηριστικά των ενηλίκων μαθητών (ανδραγωγία) που διαφέρουν από τις υποθέσεις για τους εκπαιδευόμενους (παιδαγωγική). Το 1984 ο Knowles πρόσθεσε την 5η υπόθεση.

https://elearninginfographics.com/adult-learning-theory-andragogy-infographic/?utm_campaign=elearningindustry.com&utm_source=%2Fthe-adult-learning-theory-andragogy-of-malcolm-knowles&utm_medium=link

1. Αυτό-αντίληψη

Καθώς ένας άνθρωπος ωριμάζει, η αυτο-αντίληψή του κινείται από μια ύπαρξη εξαρτημένης προσωπικότητας, σε μια σχέση ενός αυτο-κατευθυνόμενου ανθρώπινου όντος.

Οι ενήλικοι θεωρούν τους εαυτούς τους υπεύθυνους για τις δικές τους αποφάσεις. Τους αρέσει να αυτο-κατευθύνονται και συνήθως αντιστέκονται σε καταστάσεις που τους αναγκάζουν να ελέγχονται από άλλους. Δυστυχώς, μπορεί να έχουν εμπειρία στην τάξη ως εξαρτώμενοι μαθητευόμενοι λόγω του χρόνου που δαπανάται στο δημόσιο σχολικό σύστημα. Όλα όσα γνωρίζουν είναι ο δάσκαλος - άρχων που ελέγχει τα πάντα. Ωστόσο, ο πραγματικός εκπαιδευτικός ενηλίκων θα πρέπει να κατανοήσει ότι οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι είναι υπεύθυνοι για τη δική τους εκμάθηση και, εάν είναι απαραίτητο, πρέπει να είναι σε θέση να παρέχουν βοήθεια για τη μετάβαση από τον εξαρτώμενο εκπαιδευόμενο στον αυτοδιαχειριζόμενο μαθητή.

2. Η εμπειρία των ενηλίκων

Καθώς ένα άτομο ωριμάζει, συγκεντρώνει μια αυξανόμενη δεξαμενή εμπειρίας που γίνεται ένας αυξανόμενος πόρος για μάθηση.

Οι ενήλικες έρχονται να εκπαιδευτούν γεμάτοι τις δικές τους εμπειρίες. Προσπαθήστε να ενσωματώσετε τεχνικές βιωματικής μάθησης στις εκπαιδευτικές παρουσιάσεις σας όπως ομαδικές συζητήσεις, ασκήσεις brainstorming, περιπτωσιολογικές μελέτες που εμπνέουν κριτική σκέψη και καταστάσεις επίλυσης προβλημάτων που τους δίνουν την ευκαιρία να ενσωματώσουν τις προηγούμενες εμπειρίες τους με το νέο περιεχόμενο. Σύμφωνα με τους Malcolm S. Knowles, Elwood F. Holton III και Richard A. Swanson, συγγραφείς του *The Adult Learner*, ένα κλασικό σύγγραμμα στην εκπαίδευση ενηλίκων και την ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων, "Η εμπειρία είναι η πλουσιότερη πηγή για τη μάθηση των ενηλίκων. Ως εκ τούτου, η βασική μεθοδολογία της εκπαίδευσης ενηλίκων είναι η ανάλυση της εμπειρίας."

3. Ετοιμότητα για μάθηση

Καθώς ένα άτομο ωριμάζει την ετοιμότητά του να μάθει, προσανατολίζεται ολοένα και περισσότερο στα αναπτυξιακά καθήκοντα των κοινωνικών του ρόλων.

Οι ενήλικες επιδιώκουν τη μάθηση ως έναν τρόπο καλύτερης εκτέλεσης σε πραγματικές καταστάσεις. Αυτός ο ισχυρισμός υποστηρίζεται από το μοντέλο εκπαίδευσης με βάση τα προσόντα. Η αποτελεσματική εκπαίδευση επικεντρώνεται στις άμεσες ή βραχυπρόθεσμες ανάγκες του στοχευόμενου κοινού. Με απλά λόγια, οι ενήλικες έρχονται στην κατάρτιση επειδή θέλουν να μάθουν πώς να κάνουν την απαιτούμενη δουλειά τους (ή να την κάνουν καλύτερα)!

4. Προσανατολισμός στη μάθηση

Καθώς ένα άτομο ωριμάζει η προοπτική του χρόνου αλλάζει από μία στην οποία η εφαρμογή της γνώσης αναβάλλεται, στην αμεσότητα της εφαρμογής. Ως εκ τούτου, ο προσανατολισμός του προς

την εκμάθηση μετατοπίζεται από το να βλέπει το γνωστικό αντικείμενο ως το κεντρικό θέμα, στο να εστιάζει στα προβλήματα.

Η εκπαίδευση θα είναι πιο αποτελεσματική εάν χρησιμοποιεί παραδείγματα πραγματικής ζωής ή καταστάσεις που οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι ενδέχεται να συναντήσουν στη ζωή τους ή στη δουλειά τους. Τα μαθήματα που παρουσιάζονται στο πλαίσιο της πραγματικής κατάστασης ζωής ή αυτό που ονομάζουμε εκμάθηση με βάση τα συμφραζόμενα, θα βοηθήσουν τον μαθητή να ενσωματώσει νέες γνώσεις και δεξιότητες, καθώς και να αναπτύξει επιθυμητό χώρο εργασίας, στάσεις, αξίες και συμπεριφορές.

5. Κίνητρο για μάθηση

Καθώς ένα άτομο ωριμάζει το κίνητρο για μάθηση είναι εσωτερικό (Knowles 1984: 12).

Αν και οι ενήλικες μαθητές ανταποκρίνονται σε εξωτερικά κίνητρα, όπως οι προαγωγές, τα βραβεία επιδόσεων και οι αμοιβές, τα εσωτερικά κίνητρα αυξάνουν την ικανοποίηση από την εργασία, την αυτοεκτίμηση και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, παράγοντες ζωτικής σημασίας για να δώσουν στους ενήλικες το λόγο να μάθουν. Οι δραστηριότητες (π.χ. ασκήσεις και αξιολογήσεις απόδοσης) που δημιουργούν την αυτοπεποίθηση του μαθητή ή την αίσθηση ολοκλήρωσης πρέπει να ενσωματωθούν όσο το δυνατόν περισσότερο στο περιεχόμενο του μαθήματος για να παρακινήσουν τον ενήλικα εκπαιδευόμενο.

Οκτώ χαρακτηριστικά της εκπαίδευσης ενηλίκων

Με βάση αυτά τα 5 χαρακτηριστικά γνωρίσματα του Knowles τα ακόλουθα 8 επεκτάθηκαν και αναπτύχθηκαν:

1. Αυτοδιάθεση

Οι ενήλικες αισθάνονται την ανάγκη να αναλάβουν την ευθύνη για τη ζωή και τις αποφάσεις τους και γι' αυτό είναι σημαντικό για αυτούς να έχουν τον έλεγχο της εκμάθησής τους. Ως εκ τούτου, η αυτοαξιολόγηση, η σχέση μεταξύ των συναδέλφων με τον εκπαιδευτή, οι πολλαπλές επιλογές και η αρχική, αλλά διακριτική υποστήριξη είναι όλες επιτακτικές.

2. Πρακτική και προσανατολισμένη στα αποτελέσματα

Οι μαθητές ενηλίκων είναι συνήθως πρακτικοί, αντιπαθούν τη θεωρία, χρειάζονται πληροφορίες που μπορούν άμεσα να εφαρμοστούν στις επαγγελματικές τους ανάγκες και γενικά προτιμούν πρακτικές γνώσεις που θα βελτιώσουν τις δεξιότητές τους, θα διευκολύνουν τη δουλειά τους και θα ενισχύσουν την εμπιστοσύνη τους. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο είναι σημαντικό να δημιουργηθεί ένα μάθημα που θα καλύπτει τις ατομικές ανάγκες και θα έχει ένα πιο χρηστικό περιεχόμενο.

3. Λιγότερο ανοιχτό μυαλό. Και ως εκ τούτου πιο ανθεκτικά στην αλλαγή.

Η ωριμότητα και οι βαθιές εμπειρίες της ζωής οδηγούν συνήθως στην ακαμψία, που είναι ο εχθρός της μάθησης. Έτσι, οι εκπαιδευτές σχεδιαστές πρέπει να παράσχουν τον «λόγο» πίσω από την

αλλαγή, νέες έννοιες που μπορούν να συνδεθούν με τις ήδη καθιερωμένες και να προωθήσουν την ανάγκη διερεύνησης.

4. Βραδύτερη εκμάθηση, ακόμα πιο ολοκληρωμένη γνώση

Η γήρανση επηρεάζει τη μάθηση. Οι ενήλικες τείνουν να μαθαίνουν λιγότερο γρήγορα με την ηλικία. Ωστόσο, το βάθος της μάθησης τείνει να αυξάνεται με την πάροδο του χρόνου, πλοηγώντας τη γνώση και τις δεξιότητες σε πρωτοφανή επίπεδα.

5. Χρησιμοποιήστε την προσωπική εμπειρία ως πόρο

Οι ενήλικες έχουν ζήσει περισσότερο, βλέπουν και κάνουν περισσότερα, έχουν την τάση να συνδέουν τις προηγούμενες εμπειρίες τους με κάτι καινούργιο και να επικυρώνουν νέες έννοιες με βάση την προηγούμενη μάθηση. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο είναι ζωτικής σημασίας να δημιουργηθεί μια τάξη με ενήλικες που έχουν παρόμοια επίπεδα εμπειρίας ζωής, να ενθαρρύνουν τη συζήτηση και την ανταλλαγή και γενικά να δημιουργούν μια μαθησιακή κοινότητα που αποτελείται από ανθρώπους που μπορούν να αλληλεπιδρούν βαθιά.

6. Κίνητρα

Η μάθηση κατά την ενηλικίωση είναι συνήθως εθελοντική. Ως εκ τούτου, είναι προσωπική επιλογή να παρακολουθήσετε το σχολείο, προκειμένου να βελτιώσετε τις δεξιότητες εργασίας και να επιτύχετε επαγγελματική ανάπτυξη. Αυτό το κίνητρο είναι η κινητήρια δύναμη πίσω από τη μάθηση και αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο είναι ζωτικής σημασίας να αξιοποιηθεί η εσωτερική ώθηση ενός εκπαιδευόμενου με το σωστό υλικό που προκαλεί σκέψη, το οποίο θα αμφισβητήσει τη συμβατική σοφία και θα τονώσει το μυαλό του.

7. Ευθύνες πολλαπλών επιπέδων

Οι ενήλικες μαθητές έχουν πολλά που τους απασχολούν: την οικογένεια, τους φίλους, την εργασία και την ανάγκη για προσωπική ποιότητα χρόνου. Γι' αυτό είναι πιο δύσκολο για έναν ενήλικα να κάνει χώρο για μάθηση, ενώ είναι απολύτως απαραίτητο να δοθεί προτεραιότητα. Αν η ζωή του είναι ήδη απαιτητική, τότε το μαθησιακό αποτέλεσμα θα διακυβευτεί. Λαμβάνοντας αυτό υπόψη, ένας εκπαιδευτικός σχεδιαστής πρέπει να δημιουργήσει ένα ευέλικτο πρόγραμμα, να φιλοξενήσει απασχολημένα χρονοδιαγράμματα και να αποδεχθεί το γεγονός ότι οι προσωπικές υποχρεώσεις μπορεί να παρεμποδίσουν τη διαδικασία μάθησης.

8. Υψηλές προσδοκίες

Οι μαθητές ενηλίκων έχουν μεγάλες προσδοκίες. Θέλουν να διδαχθούν για πράγματα που θα είναι χρήσιμα για το έργο τους, αναμένουν να έχουν άμεσα αποτελέσματα, να αναζητήσουν μια πορεία που αξίζει τον κόπο τους και να μην είναι χάσιμο χρόνου ή χρήματος. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο είναι σημαντικό να δημιουργηθεί ένα μάθημα που θα μεγιστοποιεί τα πλεονεκτήματά τους, θα ικανοποιεί τις ατομικές τους ανάγκες και θα καλύπτει όλες τις προκλήσεις της μάθησης.

Στυλ μάθησης

Φανταστείτε ότι μόλις αποκτήσατε μια νέα ηλεκτρονική συσκευή, ένα I-Pad, ένα νέο κινητό τηλέφωνο, ένα GPS ή ίσως έναν νέο ανιχνευτή ψαριών για το μπάσο σας. Θέλετε να

χρησιμοποιήσετε τη νέα ηλεκτρονική σας συσκευή, αλλά ποτέ δεν το δοκιμάσατε ποτέ. Πώς θα μάθετε πώς να χρησιμοποιήσετε το νέο σας παιχνίδι; Θέλετε λίγο χρόνο με το εγχειρίδιο για να διαβάσετε τις οδηγίες; Ή θα προτιμούσατε να καλέσετε τον φίλο σας που έχει την ίδια συσκευή και να σας εξηγήσει ο φίλος σας; Ή ίσως είστε ο τύπος του ατόμου που προτιμά να αρχίσει να χρησιμοποιεί την ηλεκτρονική σας συσκευή αμέσως; Θα το καταλάβετε καθώς πηγαίνετε. Ποιο από αυτά περιγράφει καλύτερα την επιλογή σας;

Αυτά είναι όλα παραδείγματα διαφορετικών προτιμήσεων εκμάθησης ή μορφών μάθησης. Μερικοί άνθρωποι είναι **οπτικοί μαθητές** και η ανάγνωση των οδηγιών λειτουργεί πολύ καλά. Άλλοι μπορεί να είναι **ακουστικοί μαθητές**, θυμούνται σχεδόν όλα όσα ακούν και μπορούν στη συνέχεια να εφαρμόσουν τη μάθηση με παραγωγικό τρόπο. Άλλοι μαθητές θέλουν να πάρουν τα χέρια τους στα πράγματα και να προσπαθήσουν να το καταλάβουν. Είναι γνωστοί ως **κιναισθητικοί μαθητές**.

Αυτή η έννοια των μορφών μάθησης αντικατοπτρίζει τη θεωρία του Gardner για πολλαπλές νοημοσύνες. Ο Howard Gardner, ένας αναπτυξιακός ψυχολόγος, υποθέτει ότι η ανθρώπινη νοημοσύνη είναι στην πραγματικότητα ένας συνδυασμός διαφορετικών "μορφών" νοημοσύνης. Ο Gardner υπογράμμισε ότι κανένας μαθητής δεν διαθέτει μία μόνο νοημοσύνη, όπως αυτές που περιγράψαμε παραπάνω. Αντ' αυτού, όλοι έχουμε όλες αυτές τις πολλαπλές νοημοσύνες σε διάφορους βαθμούς, επηρεάζοντας τις προσωπικές μας μορφές μάθησης. Λάβετε υπόψη ότι **δεν υπάρχει κανένας καλύτερος τρόπος μάθησης**. Στην πραγματικότητα, οι περισσότεροι από εμάς έχουν αυτό που ονομάζουμε πρωτογενές μαθησιακό στυλ και ένα δευτερεύον στυλ μάθησης. Ως ενήλικες εκπαιδευόμενοι υπεύθυνοι για τη δική μας εκμάθηση, έχουμε προσαρμόσει πιθανώς το προτεινόμενο στυλ εκμάθησης ώστε να ταιριάζει με τις μεθόδους παράδοσης των μαθημάτων κατάρτισης που παρακολουθήσαμε.

Δραστηριότητα προβληματισμού στη συζήτηση της υποενότητας 2: μικρή ομάδα (7-10 λεπτά)

Οι μαθητές καλούνται να συζητήσουν σε μικρές ομάδες για τα ακόλουθα θέματα (1 θέμα ανά ομάδα και να παρουσιάσουν τα ευρήματα της ομάδας τους:

1. Γιατί πιστεύετε ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι υπάρχει ένα στοιχείο αυτοκατευθυντικότητας στη διαδικασία μάθησης; Πώς θα μπορούσατε εσείς ως εκπαιδευτής να εφαρμόσετε αυτή την υπόθεση;
2. Πώς προτείνετε την ενσωμάτωση της προηγούμενης εμπειρίας των μεταναστών και των προσφύγων στο εκπαιδευτικό περιεχόμενο; Γιατί νομίζετε ότι είναι σημαντικό;
3. Πώς πιστεύετε ότι ένας εκπαιδευτής θα μπορούσε να διασφαλίσει ότι η εκπαίδευση είναι σχετική και / ή απαραίτητη για τους συμμετέχοντες μετανάστες και πρόσφυγες;
4. Τι πιστεύετε ότι οι ενήλικες μαθητές θα ενδιαφέρονται να μάθουν περισσότερο; Τι συμβαίνει με τους μετανάστες και τους πρόσφυγες;

Διάλειμμα: 5-10 λεπτά

Υποενότητα 3: ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ

Διάρκεια: 50 λεπτά

Εισαγωγή: Παρουσίαση PowerPoint, ομαδική συζήτηση

Κίνητρα των ενηλίκων μαθητών - 17 συστάσεις

Οι ενήλικες, σε αντίθεση με τα παιδιά, τους εφήβους και τους μαθητές, στις περισσότερες περιπτώσεις, έχουν πολλά πράγματα στο μυαλό τους και η εκπαίδευση που σκοπεύετε να προτείνετε είναι ίσως το τελευταίο. Επιπλέον, οι ενήλικες μαθητές σας δεν βλέπουν τις ανταμοιβές των προσπαθειών τους όταν αυτοί το αναμένουν και δίδοντας τους καραμέλες δεν λειτουργεί καθώς λειτουργεί με τα παιδιά. Επίσης, οι ακαδημαϊκές συνήθειες που κατείχαν κάποτε θα μπορούσαν να έχουν ξεχαστεί. Ας ληφθεί υπόψη, ότι πολλοί μαθητευόμενοι συχνά αναγκάζονται να μάθουν κάτι για να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους, να διατηρήσουν τη δουλειά τους, να βρουν δουλειά ή να συνεχίσουν περαιτέρω τα σχέδια σταδιοδρομίας τους. Όλα αυτά καθιστούν δύσκολη την παρακίνηση των μαθητών και την ενεργό συμμετοχή τους.

Εδώ είναι 17 συμβουλές για να παρακινήσετε τους ενήλικες μαθητές, που μπορείτε να δοκιμάσετε

1. Δημιουργήστε χρήσιμες και σχετικές μαθησιακές εμπειρίες με βάση την ηλικιακή ομάδα και τα ενδιαφέροντα των μαθητών σας

Δώστε έμφαση στις πρακτικές γνώσεις. Είναι σημαντικό να σχεδιάσετε ένα μάθημα που να παρέχει άμεση συνάφεια. Μαθησιακά υλικά που μπορούν να τεθούν σε εφαρμογή. Οι μαθητές ενηλίκων εκτιμούν πιο πρακτικές γνώσεις, αντί για εξωγενή γεγονότα και θεωρίες.

2. Διευκόλυνση της εξερεύνησης

Παρόλο που τα παιδιά φημίζονται για την εξερευνητική τους φύση και την περιέργειά τους, οι ενήλικες μαθητές, επίσης, μερικές φορές επιθυμούν να εκμεταλλευτούν την ευκαιρία να κατασκευάσουν τη γνώση με τρόπο που τους έχει νόημα. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να έχετε όλα τα υλικά, αναφορές, infographics, σύντομα βίντεο, διαλέξεις, podcasts και τους διαθέσιμους πόρους. Σε ένα τέτοιο τέλειο μαθησιακό περιβάλλον, οι μαθητές είναι πιο πιθανό να εμπνευστούν να βρουν κάτι που τους κάνει να θέλουν να μάθουν περισσότερα.

3. Δημιουργήστε κοινότητα και ενσωματώστε κοινωνικά μέσα

Λάβετε υπόψη ότι οι ιστότοποι κοινωνικών μέσων είναι ένα ισχυρό εργαλείο για συνεργασία, σχολιασμό και κοινή χρήση. Μπορείτε να διευκολύνετε τις ομαδικές συζητήσεις και τις κοινότητες. Οι άνθρωποι θα ξεκινήσουν γρήγορα την ανταλλαγή γνώσεων, και θα διασκεδάσουν επίσης, τα κοινωνικά μέσα ενημέρωσης είναι διασκεδαστικά!

4. Η φωνή πίσω από το βίντεο δεν αρκεί

Προσθέστε μια προσωπική πινελιά. Η πορεία σας πρέπει να έχει ένα πρόσωπο. Κάνετε τον εαυτό σας διαθέσιμο στους ανθρώπους, προσκαλέστε εμπειρογνώμονες, συγγραφείς, καθηγητές και άλλους ειδικούς σε ζωντανές συζητήσεις σε απευθείας σύνδεση και σεμινάρια ερωτήσεων και απαντήσεων.

5. Πρόκληση μέσω των παιχνιδιών

Ελάτε με διαφορετικές ασκήσεις επίλυσης προβλημάτων και μελέτες περιπτώσεων. Κάντε τους μαθητές σας να ψάξουν και να βρουν λύσεις.

6. Χρησιμοποιήστε το χιούμορ

Το χιούμορ θα μπορούσε να λειτουργήσει εξαιρετικά ακόμα και με τους πιο υποβαθμισμένους μαθητές στην πορεία σας. Όταν οι μαθητές σας ξέρουν ότι είστε αστείος, θα ακούσουν προσεκτικά το υλικό σας, γιατί δεν θα ήθελαν να χάσουν την πνευματική αίσθηση του χιούμορ σας. Δεν μπορείτε ποτέ να χάσετε με αυτό.

7. Πληροφορίες μαζικές

Το κομμάτισμα είναι απαραίτητο, καθώς βοηθά τους ανθρώπους να θυμούνται και να αφομοιώνουν τις πληροφορίες. Τα μικρά κομμάτια είναι ευκολότερα επεξεργάσιμα.

8. Προσθέστε αναστάτωση

Μην δώσετε όλα τα πράγματα για τα οποία ενδιαφέρεστε απ' την αρχή. Ναι, χρειάζεστε μια επισκόπηση, αλλά κρατήστε μερικά ενδιαφέροντα σημεία έως ότου η ώρα είναι σωστή. Κανένας δεν θέλει να διαβάσει ένα βιβλίο εάν ξέρει τι πρόκειται να συμβεί.

9. Να φιλοξενεί ατομικά συμφέροντα και στόχους σταδιοδρομίας

Ενδυναμώστε τους εκπαιδευόμενους να εργαστούν σε αυτούς τους στόχους και εξατομικεύστε την εκπαίδευση ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους.

10. Ενθαρρύνετε τους μαθητές σας

Ενθαρρύνετε τους να σκέφτονται, είτε με την παροχή σε αυτούς ερεθισμάτων-προκλήσεων, ή με την ερώτηση ερωτήσεων που προκαλούν τη σκέψη.

11. Ας μάθουμε μέσω λαθών

Σύμφωνα με μια γερμανική παροιμία "θα γίνετε έξυπνοι μέσα από τα λάθη σας". Έχετε ακούσει τη φημισμένη έκφραση: "Η πρακτική κάνει τέλεια"; Φυσικά έχετε! Ο Henry Roediger, ο οποίος ξεκίνησε ένα πείραμα μάθησης, διένειμε τους μαθητές του σε δύο ομάδες. Η ομάδα Α μελέτησε χαρτιά φυσικών επιστημών για 4 συνεδρίες, ενώ η ομάδα Β μελέτησε το ίδιο χαρτί για μία συνεδρία και δοκιμάστηκε σε αυτήν τρεις φορές. Σύμφωνα με τον ερευνητή, μία εβδομάδα αργότερα, οι μαθητές από την ομάδα Β παρουσίασαν αποτελέσματα κατά 50% καλύτερα από την ομάδα Α, παρόλο που μελέτησαν το χαρτί λιγότερο. Τα αποτελέσματα υποστηρίζουν σαφώς το επιχείρημα ότι η "πρακτική κάνει τέλεια".

12. Κάντε το οπτικοακουστικό

Γνωρίζετε ότι το 83% της μάθησης εμφανίζεται οπτικά;

13. Γίνετε Συναισθηματικοί

Αν η παρουσίασή σας δεν ακούγεται εμπνευσμένη, αν τα υλικά σας δεν είναι συναρπαστικά, πώς θα παρακινήσετε τους μαθητές σας; Κάντε τους να εμπλακούν συναισθηματικά και εκείνοι. Κάντε αμφιλεγόμενες δηλώσεις, χτυπήστε σε μνήμες, προσθέστε πραγματικές ιστορίες.

14. Αποκτήστε παραδείγματα του χώρου εργασίας τους

Οι μαθητές σας μπορεί να μην θυμούνται πάντοτε να συσχετίζουν όσα μαθαίνουν με την δράση τους στο χώρο εργασίας. Μερικές φορές ίσως χρειαστούν υπενθυμίσεις και μια ένδειξη για να τους βοηθήσουν να κάνουν αυτή τη σύνδεση.

15. Να τους δείχνετε σεβασμό

Αφήστε το ακροατήριό σας να μάθει γιατί είναι σημαντικό να ακολουθήσετε μια συγκεκριμένη πορεία. Αποφύγετε έναν κυνικό ή συγκαταβατικό τόνο και τιμάτε τους μαθητές. Μπορεί να είστε ο μόνος συνήγορος που έχουν σε αυτόν τον μεγάλο κόσμο.

16. Ζητήστε ανατροφοδότηση

Είναι κίνητρο να γνωρίζετε ότι η γνώμη σας συμβάλλει στην πορεία.

17. Παρουσιάστε τα οφέλη της ανάληψης του μαθήματος

Δεν ξέρω γιατί δεν ξεκίνησα με αυτό. Ορισμένες φορές περιγράφοντας τα οφέλη είναι το μόνο που χρειάζεται.

Δραστηριότητα προβληματισμού στη συζήτηση της υποενότητας 3: ομαδική συζήτηση

(5-7 λεπτά)

Οι μαθητές καλούνται να συζητήσουν σε ζεύγη την ακόλουθη ερώτηση, να καταγράψουν τα ευρήματά τους στο κοινό flipchart και να εξηγήσουν τα ευρήματά τους στα υπόλοιπα μέλη της ομάδας:

Ποιες συμβουλές πιστεύετε ότι θα μπορούσαν να παρακινήσουν ενήλικες μαθητές - μετανάστες κκ πρόσφυγες;

Διάρκεια: 5-10 λεπτά

Υποενότητα 4: ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΜΟΡΦΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Διάρκεια: 50 λεπτά

Εισαγωγή: Παρουσίαση PowerPoint, ομαδική συζήτηση

Τρόποι μάθησης - Μάθετε πώς να μαθαίνετε

«Δεν μπορώ να διδάξω τίποτα σε κανέναν. Δεν μπορώ παρά να τους κάνω να σκέφτονται "-
Σωκράτης.

Υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τρόποι που ένα άτομο μπορεί να μάθει κάτι. Ορισμένες μέθοδοι μάθησης λειτουργούν καλύτερα από άλλες. Το συμπέρασμα είναι, μπορείτε να μάθετε οτιδήποτε θέλετε, πράγμα που σημαίνει ότι οι δυνατότητες είναι ατελείωτες. Δεν υπάρχει μεγαλύτερη πηγή ανθρώπινης δύναμης, από τη δύναμη της μάθησης. Οι κόσμοι συνδυασμένης γνώσης σας περιμένουν, οπότε μην διστάσετε, γιατί αυτός που διστάζει χάθηκε!

Τα πάντα αφορούν τη μάθηση. Αν θέλετε να είστε έξυπνοι, πρέπει να μάθετε πώς να είστε έξυπνοι. Αν θέλετε να είστε καλοί σε ένα συγκεκριμένο άθλημα, πρέπει να μάθετε πώς να είστε καλοί σε ένα συγκεκριμένο άθλημα. Αν θέλετε να είστε ευτυχισμένοι, πρέπει να μάθετε ποια είναι η ευτυχία. Και η μνήμη δεν αρκεί. Οι αναμνήσεις των γνώσεων και των πληροφοριών σας πρέπει να έχουν οδηγίες σχετικά με τον τρόπο αποτελεσματικής και αποδοτικής χρήσης αυτών των γνώσεων και πληροφοριών. Το DNA σας έχει πληροφορίες και οδηγίες. Έτσι, βλέπετε, η διαδικασία της μάθησης και της εφαρμογής της γνώσης είναι απαραίτητη για τη ζωή. Αλλά αν και η εκμάθηση είναι φυσική, πρέπει να πάρετε σοβαρά υπόψη τη μάθηση και να χρησιμοποιήσετε τη μάθηση αποτελεσματικά και αποτελεσματικά, αν όχι, τότε θα είστε ευάλωτοι σε πολλούς κινδύνους, θα αγωνίζεστε και θα συνεχίσετε να κάνετε τα ίδια λάθη ξανά και ξανά χωρίς να το γνωρίζετε. Ελπίζουμε ότι οι πληροφορίες σχετικά με τις μεθόδους και τις τεχνικές μάθησης θα σας βοηθήσουν να μάθετε και να διδάξετε με επιτυχία.

Υπάρχουν πολλά κριτήρια που επηρεάζουν τις μεθόδους διδασκαλίας και εκμάθησης:

- Διδακτικοί στόχοι
- Αντικείμενο της εκπαίδευσης
- Διάρκεια εκπαίδευσης
- Οι προϋπάρχουσες γνώσεις και ικανότητες των μαθητών
- Δυνατότητα του εκπαιδευτικού να χρησιμοποιήσει τη μέθοδο διδασκαλίας
- Αριθμός μαθητών

Η μεθοδολογία της κατάρτισης βασίζεται σε ένα συνδυασμό τριών σημαντικών στοιχείων:

- Παροχή απαιτούμενων γνώσεων (θεωρία)
- Χρήση εκπαιδευτικών εργαλείων, όπως συζητήσεις, παιχνίδια ρόλων, μελέτες περιπτώσεων, βίντεο, παιχνίδια, κινούμενα σχέδια & ασκήσεις (πρακτική - χέρια στην εμπειρία)
- Ανατροφοδότηση / προβληματισμός (επανεξέταση - αυτοαξιολόγηση)

Ποια είναι τα καλύτερα εργαλεία και μέθοδοι κατάρτισης στην τάξη;

Οι άνθρωποι συχνά θυμούνται περισσότερο όταν ασκούν ή χρησιμοποιούν τη μάθησή τους σε σύγκριση με το πότε διαβάζουν ή ακούν πληροφορίες. Το ποσό των πληροφοριών που θυμόμαστε είναι σε άμεση αναλογία με το ποσό συμμετοχής που είχαμε στη μάθηση. Ο κώνος της μάθησης δείχνει ότι έχουμε την τάση να θυμόμαστε μόνο περίπου το 10 τοις εκατό αυτού που διαβάζουμε. Η μνήμη μας αυξάνεται όταν ακούμε και βλέπουμε κάτι μαζί - όπως την παρακολούθηση μιας ταινίας ή τη μετάβαση σε μια έκθεση. Θυμόμαστε περίπου το 90 τοις εκατό από αυτό που λέμε και κάνουμε, όπως την άσκηση όσων μάθαμε. Αυτό είναι σημαντικό για εσάς να αναγνωρίσετε καθώς εκπαιδεύετε τους ενήλικες μαθητές σας. Η επιλογή των κατάλληλων μεθόδων για την παράδοση είναι κρίσιμη για την αύξηση της διατήρησης.

Source: Edgar Dale (1969)

<https://www.ag.ndsu.edu/evaluation/documents/effective-adult-learning-a-toolkit-for-teaching-adults>

Συζητήσεις

Μία από τις πιο δύσκολες μεθόδους διδασκαλίας, που οδηγεί συζητήσεις μπορεί επίσης να είναι μία που ανταμείβει πιο πολύ. Η χρήση των συζητήσεων ως πρωτογενούς διδακτικής μεθόδου σας επιτρέπει να τονωθεί η κριτική σκέψη. Καθώς δημιουργείτε μια σχέση με τους μαθητές σας, μπορείτε να αποδείξετε ότι εκτιμάτε τις συνεισφορές τους ταυτόχρονα που τους προκαλείτε να σκέφτονται πιο βαθιά και να διατυπώνουν σαφέστερα τις ιδέες τους. Συχνές ερωτήσεις, είτε

ρωτήθηκαν από εσάς είτε από τους σπουδαστές, παρέχουν ένα μέσο μέτρησης της μάθησης και διερεύνηση σε βάθος των βασικών εννοιών της πορείας.

<http://teachingcenter.wustl.edu/resources/teaching-methods/discussions/teaching-with-discussions/>

Παιχνίδια ρόλων και προσομοιώσεις πραγματικής ζωής

Το παιχνίδι ρόλων είναι μια τεχνική που επιτρέπει στους μαθητές να διερευνήσουν ρεαλιστικές καταστάσεις αλληλεπιδρώντας με άλλους ανθρώπους με τρόπο διαχειριζόμενο ώστε να αναπτύξουν εμπειρία και να δοκιμάσουν διαφορετικές στρατηγικές σε ένα υποστηριζόμενο περιβάλλον. Ανάλογα με την πρόθεση της δραστηριότητας, οι συμμετέχοντες μπορεί να παίζουν ρόλο παρόμοιο με τον δικό τους (ή πιθανό τους στο μέλλον) ή να παίξουν το αντίθετο μέρος της συνομιλίας ή της αλληλεπίδρασης. Και οι δύο επιλογές παρέχουν τη δυνατότητα σημαντικής μάθησης, με την πρώτη να επιτρέπεται η απόκτηση εμπειρίας και η δεύτερη να ενθαρρύνει τον μαθητή να κατανοήσει την κατάσταση από την αντίθετη άποψη.

Η πραγματική προσομοίωση της ζωής είναι μια τεχνική πρακτικής και μάθησης που μπορεί να εφαρμοστεί σε πολλούς διαφορετικούς κλάδους και τύπους εκπαιδευομένων. Είναι μια τεχνική για την αντικατάσταση και την ενίσχυση πραγματικών εμπειριών με καθοδηγούμενες, συχνά "εντυπωσιακή" στη φύση της, που προκαλεί ή αναπαράγει ουσιαστικές πτυχές του πραγματικού κόσμου με έναν πλήρως διαδραστικό τρόπο. Το "εντυπωσιακό" εδώ υπονοεί ότι οι συμμετέχοντες ασχολούνται σε μια εργασία ή σε ένα περιβάλλον σαν να ήταν ο πραγματικός κόσμος.

<https://blogs.shu.ac.uk/shutel/2014/07/04/role-play-an-approach-to-teaching-and-learning/>
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2966567/#CIT3>

Περιπτωσιολογικές μελέτες και ιστορίες επιτυχίας

Πολλοί φοιτητές είναι επαγωγικοί, ενώ άλλοι απαγωγικοί, πράγμα που σημαίνει ότι μαθαίνουν καλύτερα από παραδείγματα παρά από λογική ανάπτυξη ξεκινώντας από βασικές αρχές. Η χρήση περιπτωσιολογικών μελετών μπορεί ως εκ τούτου να είναι μια πολύ αποτελεσματική τεχνική στην τάξη.

Οι περιπτωσιολογικές μελέτες έχουν χρησιμοποιηθεί από καιρό σε σχολές επιχειρήσεων, νομικές σχολές, ιατρικές σχολές και κοινωνικές επιστήμες, αλλά μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε οποιαδήποτε περίπτωση, όταν οι εκπαιδευτές θέλουν οι μαθητές να διερευνήσουν πώς αυτά που έχουν μάθει εφαρμόζονται σε καταστάσεις πραγματικού κόσμου. Οι περιπτώσεις έρχονται σε πολλές μορφές, από ένα απλό "Τι θα κάνατε σε αυτή την κατάσταση;" ερώτηση σε μια λεπτομερή περιγραφή μιας κατάστασης με τα συνοδευτικά δεδομένα που πρέπει να αναλυθούν. Το αν θα χρησιμοποιήσετε μια απλή περίπτωση τύπου σενάριο ή μια πολύπλοκη λεπτομερή βάση εξαρτάται από τους στόχους σας.

<http://www.bu.edu/ctl/teaching-resources/using-case-studies-to-teach/>

Παιχνίδια

Η μάθηση βασισμένη στο παιχνίδι είναι η προσαρμογή των στοιχείων τυχερών παιχνιδιών και της μηχανικής παιχνιδιών σε περιβάλλοντα εκτός παιχνιδιού, όπως η τάξη ή το περιβάλλον εργασίας. Η μάθηση με βάση το παιχνίδι δημιουργεί δομή και σύστημα ανταμοιβής, παρουσιάζοντας τα υλικά με νέο και συναρπαστικό τρόπο. Αυτό το σύστημα μπορεί να κάνει την εκμάθηση ή την ολοκλήρωση των καθηκόντων πιο ελκυστική και μπορεί να αυξήσει την παραγωγικότητα καθώς και την ανάκληση και διατήρηση πληροφοριών. Με την προσθήκη στοιχείων παιχνιδιού υπάρχει ένα αυξημένο κίνητρο για την εκμάθηση ή την εκτέλεση εργασιών, γεγονός που τους καθιστά ευκολότερο να προσεγγίσουν, να εργαστούν και να ολοκληρωθούν.

<https://elearningindustry.com/game-based-learning-and-adult-learning-styles>

Βίντεο

Ο διδακτικός αντίκτυπος του βίντεο μπορεί να συνοψιστεί με τρεις βασικές έννοιες:

- Διαδραστικότητα με το περιεχόμενο
- Δέσμευση
- Μεταφορά γνώσης και μνήμη

Αυτά αποτελούν μέρος μιας αλληλουχίας στην οποία η αλληλεπίδραση με το περιεχόμενο γίνεται η βασική αρχή και ένα μέσο για τη γνωστική ανάπτυξη: ο μαθητής αλληλεπιδρά με το οπτικό περιεχόμενο, είτε προφορικά είτε με τη λήψη σημείων ή τη σκέψη, είτε με την εφαρμογή εννοιών. Η εμπλοκή συμβαίνει όταν ο εκπαιδευόμενος συνδεθεί με το οπτικό περιεχόμενο, ανατρέχοντας σε βίντεο, κατά παραγγελία ή σε πραγματικό χρόνο. Η αλληλεπίδραση και η εμπλοκή ξεκινούν από τη συναισθηματική σφαίρα, την αίσθηση της πλευράς της μάθησης. Προκειμένου να υπάρξει διαδραστικότητα, η ποιότητα της εμπειρίας βίντεο πρέπει να είναι υψηλή. Μόλις γίνει η εμπλοκή, το συνεχές ρεύμα στη συνέχεια μεταφέρεται στη μεταφορά γνώσης και τη μνήμη: ο μαθητής, σύμφωνα με μερικές μελέτες, μπορεί να θυμάται καλύτερα. Το καθαρό αποτέλεσμα θεωρητικά είναι ένας συνδυασμός συναισθηματικής και γνωστικής ανάπτυξης και διατήρησης περιεχομένου.

<http://filmstretch.com.au/2016/03/01/the-case-for-using-video-for-adult-learning-and-development/>

Εξιστόρηση ιστοριών

Οι ιστορίες μπορούν να προσελκύσουν εκπαιδευτικά εργαλεία επειδή εμπλέκουν τους μαθητές, είναι αληθοφανείς και διασκεδαστικές και επιτρέπουν στους μαθητές να θυμούνται εύκολα τα γεγονότα από την ιστορία. Στην απλούστερη μορφή της, η αφήγηση παραμένει ένα ισχυρό στοιχείο επικοινωνίας, με την αφήγηση εξίσου επιτακτική όπως τα δοκίμια και τα εγχειρίδια. Εξανθρωπίζουν την εκμάθηση. Μας προσφέρει την ευκαιρία να συνδεθεί με ομοϊδεάτες χαρακτήρες ή να δούμε τον κόσμο κυριολεκτικά μέσα από το δέρμα κάποιου άλλου. Οι ιστορίες αγγίζουν τα συναισθήματά μας και μας κάνουν να γελάμε, να φωνάζουμε, να φοβόμαστε και να θυμώνουμε - μια έντονη αντίθεση με μια απλή παλιά παρουσίαση.

<http://www.teachhub.com/storytelling-classroom-teaching-strategy>

Υποενότητα 5: Συμπέρασμα

Διάρκεια: 20 λεπτά

Ο εκπαιδευτής συνοψίζει τις πληροφορίες που παρέχονται κατά τη διάρκεια της ενότητας, δηλαδή απαριθμεί τα θέματα που συζητήθηκαν.

Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες καλούνται να προβληματιστούν ξεχωριστά για την Ενότητα απαντώντας στις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Ποιο ήταν το κίνητρό σας για συμμετοχή σε αυτό το έργο και την κατάρτιση;
2. Τι πιστεύετε ότι έχετε μάθει κατά τη διάρκεια αυτής της Ενότητας και πόσο επωφελής θα μπορούσε να είναι για εσάς προσωπικά;
3. Μπορείτε να σκεφτείτε πώς μάθατε; Θυμάστε σε ποιες περιπτώσεις η εκμάθησή σας ήταν η πιο αποτελεσματική;
4. Πώς νομίζετε ότι θα μπορούσατε να συνδέσετε αυτό που έχετε μάθει με την εθελοντική σας εμπειρία σε αυτό το έργο; Ποια οφέλη θα μπορούσαν να έχουν για τους μετανάστες και τους πρόσφυγες;

Στο τέλος οι συμμετέχοντες καλούνται να μοιραστούν τον προβληματισμό τους με την ομάδα.

Module 2: Βασικά στοιχεία για διαπολιτισμική επικοινωνία

Συμβολή από GSVO95

	Περιγραφή (αυτά που ακολουθούν είναι δείγματα εργασίας)
Σύντομη περιγραφή του περιεχομένου του module, για τον καθηγητή και τον εκπαιδευόμενο - Στόχοι του module - Σκοπός του module	Σ' αυτό το module ο καθηγητής θα εξηγήσει : - τους μηχανισμούς που λειτουργούν ως κοινωνική βοήθεια στις σχέσεις διαπολιτισμικών καταστάσεων. - τη καλύτερη στάση και τις καλύτερες πρακτικές για επικοινωνία Σ' αυτό το module, οι εκπαιδευόμενοι θα αποκτήσουν: - καλύτερη κατανόηση διαπολιτισμικών θεμάτων - βασικές δεξιότητες για την ανάπτυξη διαπολιτισμικής ευαισθησίας και κατάλληλη αντιμετώπιση.
Διάρκεια του module	4.0 ώρες (T.B.C)
Προτεινόμενο εκπαιδευτικό υλικό	Πίνακας - Χαρτιά- Μαρκαδόροι Laptop συνδεδεμένο με VGA/HDMI (καλώδιο) Σύνδεση με Internet (WIFI or UMTS) Video Projector
Προτεινόμενος χώρος μαθημάτων	T.B.D
Τρόποι παρουσίασης του module	Έντυπη μορφή Διαδικτυακή μορφή
Γλώσσες που θα υπάρχει το module	English, Lithuanian, German, French, Greek, Finnish

UNIT 1 : ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Introduction to key elements of intercultural communication competence

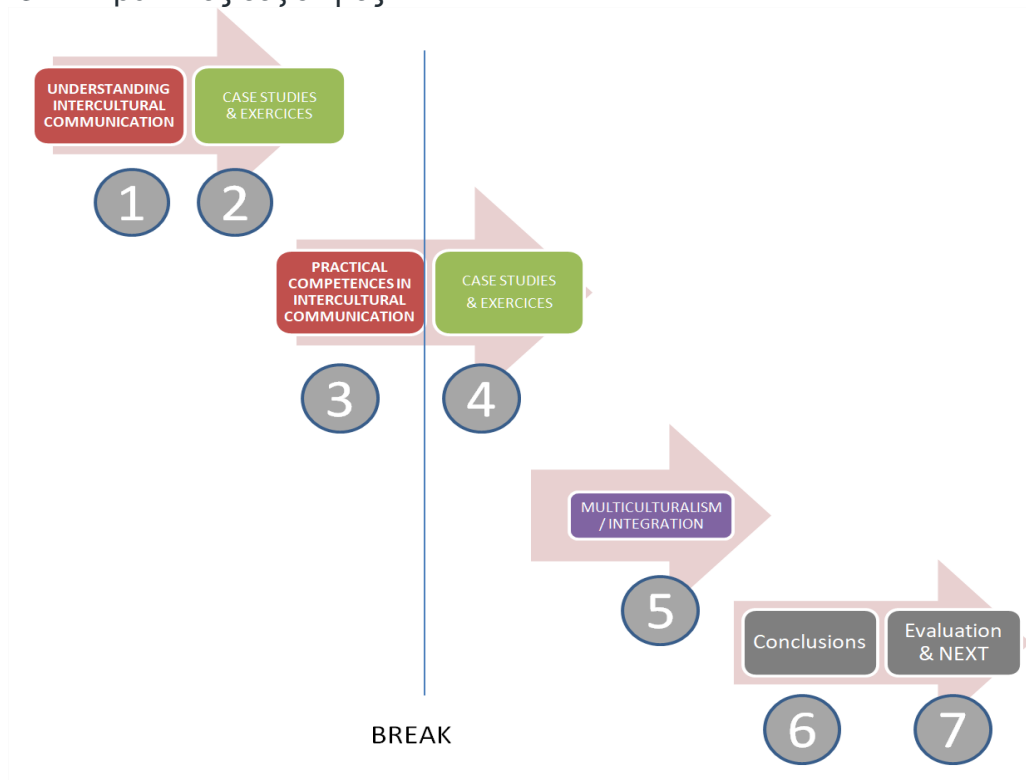
Υποδοχή των εκπαιδευόμενων

- Εισαγωγή στα θέματα του module
- Παρουσίαση των εκπαιδευόμενων (αν δεν γνωρίζονται ήδη προτείνουμε να ακολουθήσουμε τρόπους για να δημιουργηθεί φιλική ατμόσφαιρα)
- Πληροφορίες για τη δομή του module:

7 units με δύο κύριες:

1-2 : απόκτηση ικανότητας κατανόησης

3-4 : πρακτικές δεξιότητες

- Αναμενόμενα αποτελέσματα από τη διδασκαλία του module
Ερωτήσεις από τους εκπαιδευόμενους

Part 1 : Εισαγωγή στην διαπολιτισμική επικοινωνία

Αρχική εισαγωγή: δημιουργία ασκήσεων βασισμένων σε διαφορετική άποψη της ίδιας πραγματικότητας.

Ίδια εικόνα, δύο απόψεις: νέα όμορφη γυναίκα και ηλικιωμένη γυναίκα

Σημειώστε ότι είναι δύσκολο να περάσεις από τη μία άποψη στην άλλη.

Μήνυμα: Στην επικοινωνία η κρίσιμη ερώτηση δεν είναι ποιος είναι σωστός ή ποιος είναι λάθος αλλά γιατί εγώ βλέπω τα πράγματα με ένα τρόπο και εσύ με διαφορετικό.

Μοιράζοντας έναν ορισμό που αφορά διαπολιτισμική επικοινωνία

- Δύο άνθρωποι (ή δύο ομάδες).
- με διαφορετικά πολιτισμικά χαρακτηριστικά...
- σε αντιδράσεις...
- που διαπραγματεύονται κοινές ερμηνίες

Παγόβουνο και ανοιχτή συζήτηση

Σε ένα παγόβουνο υπάρχουν δύο κομμάτια το ορατό και το μη ορατό. Το μη ορατό μέρος είναι μεγαλύτερο και σημαντικό για τη σταθερότητα και σημαντικό για κάποιους που ταξιδεύουν κοντά του.

Από την πλευρά του πολιτισμού, το ορατό κομμάτι (συμπεριφορά, οργανισμός, τέχνες κ.λ.π.) ενώνεται με το αόρατο μέρος (πολιτισμικές αξίες, κανόνες, πεποιθήσεις) το οποίο παρέχει την πηγή των πληροφοριών για το ορατό.

Μήνυμα: Ο καθηγητής πρέπει να επιμένει στον αόρατο πολιτισμό και στο δυνατό σχήμα κατά τη διάρκεια του σχηματισμού (παιδική ηλικία).

Διαβάζοντας δυνατά

«Αν οι πολιτισμικές διαφορές είναι δύσκολο να ξεπεραστούν αυτό γίνεται επειδή αφομοιώνονται μεγαλώνοντας κάποιος στη χώρα του και του γίνονται δεύτερη φύση.

Ο πολιτισμός της χώρας μας είναι φυσικό να εμφανίζεται με τα ένστικτα που αποκτούμε κατά τη γέννηση.

Για παράδειγμα συνήθειες όπως η μουσική ή τα μουσικά ακούσματα τα οποία παρόλο που τα αποκτήσαμε όσο μεγαλώνουμε, μοιάζουν να υπάρχουν μέσα μας σαν μέρος του εαυτού μας.

Οι μορφές της μη λεκτικής επικοινωνίας, πως συμπεριφερόμαστε σε μία συζήτηση, ο ρυθμός και η ένταση της ομιλίας, ο χρόνος αναμονής πριν διακόψουμε κάποιον, όλα αυτά μοιάζουν κανονικά σε εμάς επειδή τα δεδομένα και οι αντιδράσεις μας βρίσκονται βαθιά μέσα στο μυαλό μας.

Από κει ξεκινάει το «τραύμα» σε κάποιον, από την αλλαγή των πολιτισμικών του χαρακτηριστικών, όταν δηλαδή διαπιστώνει ότι κάτι που είναι φανερά αποδεκτό στη πατρίδα του, δεν υφίσταται στη χώρα του ασύλου».

Part 2: Πολιτισμικές Αξίες

Διάσταση του Πολιτισμού

Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει εδώ τις πολιτισμικές διαστάσεις και τις λεπτομέρειες, πιο συγκεκριμένα δύο από αυτές (π.χ. 1 και 4).

1. Ισχύς απόστασης (υψηλή εναντίον χαμηλής).

Χαμηλή ισχύς Πολιτισμικής απόστασης	Υψηλή Ισχύς Πολιτισμικής απόστασης
Δίνοντας έμφαση σε ίσες αποστάσεις Ανεξάρτητη αξιοπιστία	Δίνοντας έμφαση σε ισχυρή απόσταση Ωριμότητα, ηλικία, κοινωνική θέση, τίτλος
Συμμετρικές αντιδράσεις	Ασύμμετρες αντιδράσεις
Δίνοντας έμφαση στην έλλειψη κανονικότητας	Δίνοντας έμφαση στη κανονικότητα

Η ηλικία παίζει σημαντικό ρόλο στην Ισχύ της απόστασης.

Στην επόμενη unit, υπάρχει άσκηση που οδηγεί στην καλύτερη κατανόηση.

2. Ανεξαρτητοποίηση εναντίον Κολεκτιβισμού.

3. Άνδρες εναντίον Γυναικών.

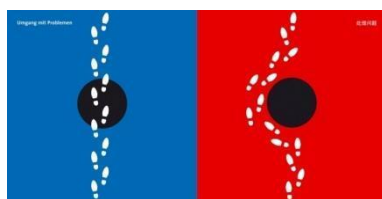
4. Η αβεβαιότητα αποφεύγει την κατηγοριοποίηση (υψηλό εναντίον χαμηλού).

Ασθενής αποφυγή Πολιτισμικών Χαρακτηριστικών	Ισχυρή αποφυγή Πολιτισμικών Χαρακτηριστικών
Αξιολόγηση της αβεβαιότητας	Η αβεβαιότητα είναι κίνδυνος
Αλλαγή καριέρας	Σταθερή καριέρα
Ενθάρρυνση ανάληψης ρίσκου	Ξεκάθαρη προσέγγιση

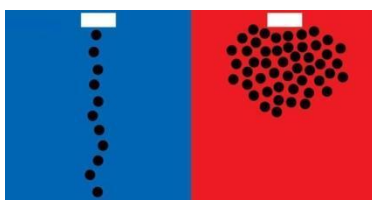
Οι αντιπαραθέσεις μπορεί να είναι θετικές	Οι αντιπαραθέσεις είναι αρνητικό
Ανάληψη πρωτοβουλιών	Διατήρηση καταστάσεων

5. Μακρόχρονοι σχεδιασμοί εναντίον βραχυπρόθεσμων σχεδιασμών
6. Ικανοποίηση εναντίον συγκράτησης.
- 7.

Διασκεδαστικά Διαλείματα : Συζήτηση βασισμένη σε εικόνες του καλλιτέχνη Yang Liu

Λύνοντας προβλήματα

Τοποθετώντας στη γραμμή

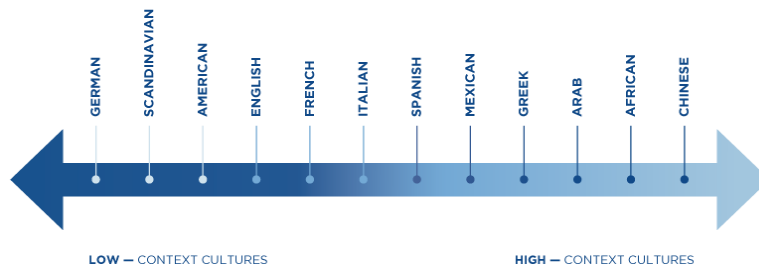
Υψηλά πολιτισμικά συμφραζόμενα εναντίον χαμηλών πολιτισμικών συμφραζόμενων (ή σαφής /σιωπηρή επικοινωνία)

Εδώ ο καθηγητής παρέχει στοιχεία για να χαρακτηρίσει τις ομάδες με υψηλά πολιτισμικά συμφραζόμενα εναντίον της ομάδας με χαμηλά πολιτισμικά χαρακτηριστικά. Υψηλά πολιτισμικά χαρακτηριστικά απευθύνονται σε σιωπηρή επικοινωνία και μη λεκτικά συνθήματα.

Στην υψηλού επιπέδου επικοινωνία, ένα μήνυμα μπορεί να μη γίνεται αντιληπτό χωρίς την ύπαρξη του κατάλληλου υπόβαθρου με πληροφορίες. Πολιτισμοί από Ασία, Αφρική, Αραβικά Κράτη, Κεντρική Ευρώπη και Λατινική Αμερική θεωρείται ότι έχουν υψηλά πολιτισμικά συμφραζόμενα.

Χαμηλά πολιτισμικά χαρακτηριστικά απευθύνονται σε σαφή επικοινωνία και η πληροφορία που περιέχεται σ' ένα μήνυμα περιγράφεται και καθορίζεται σ' αυτά. Πολιτισμοί με ρίζες από τη Δυτική Ευρώπη, τις Ηνωμένες Πολιτείες και την Αυστραλία θεωρούνται ότι έχουν χαμηλά Πολιτισμικά συμφραζόμενα.

Παρά τον κίνδυνο της υπερπροστάτευσης η γνώση αυτών των χαρακτηριστικών τους δίνει την δυνατότητα να παραμείνουν προσεκτικοί στην επικοινωνία και στην ομιλία προς ακροατές που ανήκουν σε διαφορετικούς πολιτισμούς.

Μια πρακτική άσκηση αναπτύσσεται στην επόμενη Unit (κατάσταση 3)

Part 3: Διαπολιτισμική Ευαισθητοποίηση

Ref: <https://www.skillsyouneed.com/ips/intercultural-awareness.html>

Βαθμοί Διαπολιτισμικής Αξιολόγησης : Μία διαβάθμιση

Μπορούμε να καθορίσουμε τέσσερα επίπεδα διαπολιτισμικής ευαισθητοποίησης η οποία μπορεί να θεωρηθεί ως διαβάθμιση.

Ο τρόπος μου είναι μοναδικός	Οι άνθρωποι δεν γνωρίζουν ή δεν ενδιαφέρονται να μάθουν αν υπάρχουν και άλλοι τρόποι για να κάνουν πράγματα.
Ο τρόπος μου είναι ο καλύτερος	Σ' αυτό το επίπεδο οι άνθρωποι ενδιαφέρονται ότι άλλοι κάνουν τα ίδια πράγματα με διαφορετικό τρόπο ή ότι έχουν διαφορετικές απόψεις αλλά πιστεύουν ότι δεν είναι οι καλύτερες δυνατές. Ο τρόπος δεν είναι μοναδικός αλλά χωρίς αμφιβολία είναι ο καλύτερος και μπορεί να ονομαστεί αποικιακή νοοτροπία, (θα σου δείξουμε πως το κάνουμε εμείς γιατί είναι ο καλύτερος τρόπος).

Υπάρχουν αρκετοί τρόποι. Ο δικός μου και άλλοι	Οι άνθρωποι δέχονται ότι υπάρχουν στο κόσμο και άλλες απόψεις και ότι διαφορετικοί άνθρωποι συμπεριφέρονται διαφορετικά. Δεν κριτικάρουν τα σχετικά προτερήματα των άλλων απόψεων, αλλά αναγνωρίζουν ότι διαφορετικά πολιτισμικά χαρακτηριστικά μπορεί να συνοδεύονται από διαφορετικές απόψεις. Θέλουν να ταιριάζουν τα καλά από διαφορετικές θέσεις με ένα συνεργατικό τρόπο.
Ο τρόπος μας	Αυτή η τελευταία κατηγορία φέρνει τους ανθρώπους κοντά προκειμένου να δημιουργήσουν κάτι νέο, να μοιραστούν πολιτισμούς και να δημιουργήσουν κάτι νέο για τον καθένα.

Πώς να αναπτύξεις διαπολιτισμική ευαισθητοποίηση;

- Παραδέξου ότι δεν γνωρίζεις.
Παραδεχόμενος την άγνοια σου είναι το πρώτο βήμα που οδηγεί στο να μάθεις για άλλους πολιτισμούς.
- Ανάπτυξε την ευαισθητοποίηση σου για τις δικές σου απόψεις, υποθέσεις και πιστεύω και πώς αυτά διαμορφώθηκαν από το δικό σου πολιτισμό.
Ρώτησε τον εαυτό σου ερωτήσεις όπως : Ποια είναι τα Εθνικά χαρακτηριστικά σ' αυτή τη χώρα, κατά τη γνώμη μου. Ποια από αυτά μου αρέσουν και ποια όχι.
- Δείξε ενδιαφέρον.
Μελέτησε θέματα που αφορούν άλλες χώρες και άλλους πολιτισμούς και άρχισε να σκέπτεσαι τις διαφορές ανάμεσα στο δικό σου πολιτισμό και σε αυτά που μελέτησες.
- Μη κάνεις κριτική.
- Άρχισε να συγκεντρώνεις πληροφορίες. Ρώτησε ουδέτερα ακόμα και ξεκαθάρισε της απαντήσεις πριν καταλήξεις ότι ξέρεις ότι συμβαίνει γύρω σου.
- Όταν συγκεντρώσεις πληροφορίες άρχισε να ελέγχεις τις απόψεις σου.
- Ρώτησε φίλους ή συνεργάτες που γνωρίζουν καλύτερα από εσένα το θέμα και άρχισε να ξανασκεπτεσαι τις δικές σου απόψεις και βεβαιώσου ότι είναι σωστές.
- Ανάπτυξε συμπάθεια.
- Σκέψου πώς θα ένιωθες αν βρισκόσουν στη θέση του άλλου.

UNIT 2: Μελέτη Περιπτώσεων και Ασκήσεις με Διαπολιτισμικά Χαρακτηριστικά

Αυτές οι ασκήσεις θα υλοποιηθούν ατομικά ή σε μικρές ομάδες (3-5 ατόμων).
Μετά από κάθε άσκηση θα ακολουθήσει ανταλλαγή απόψεων και συζήτηση.

Κατάσταση 1: Τεστ που σχετίζεται με την σιωπηρή συμπεριφορά (IAT)

Ο σκοπός της άσκησης είναι να γίνουν κατανοητά τα στερεότυπα και τις ιδέες πρόληψης.

Το χρώμα του δέρματος (ανοιχτό ή σκούρο).

Αυτό το IAT απαιτεί τη δυνατότητα αναγνώρισης ιδιαιτεροτήτων ατόμων με ανοιχτό/ σκούρο δέρμα. Συχνά αποκαλύπτεται μια αυτόματη προτίμηση στους ανθρώπου με ανοιχτόχρωμο δέρμα συγκριτικά με εκείνους που έχουν σκούρο δέρμα.

Συζήτηση: Πως θα καταπολεμήσουμε προλήψεις εναντίον ορισμένων ομάδων (μετανάστες ...);

Κατάσταση 2

Βασίζεται σ' ένα παράδειγμα που αντανακλά τη διάσταση...

Συζήτηση

Κατάσταση 3: Να συγκρίνετε τις επιδόσεις σας στα Υψηλού και Χαμηλού Περιεχομένου Θέματα Πολιτισμού.

CULTURAL-CONTEXT INVENTORY						
Claire B. Halverson						
<i>Instructions:</i> For each of the following twenty items, check 1, 2, 3, 4, or 5 to indicate your tendencies and preferences in a work situation.						
		Hardy Ever	Sometimes			Almost Always
		1	2	3	4	5
1.	When communicating, I tend to use a lot of facial expressions, hand gestures, and body movements rather than relying mostly on words.	☐	☐	☐	☐	☐
2.	I pay more attention to the context of a conversation—who said what and under what circumstances—than I do to the words.	☐	☐	☐	☐	☐
3.	When communicating, I tend to spell things out quickly and directly rather than talking around and adding to the point.	☐	☐	☐	☐	☐
4.	In an interpersonal disagreement, I tend to be more emotional than logical and rational.	☐	☐	☐	☐	☐
5.	I tend to have a small, close circle of friends rather than a large, but less close, circle of friends.	☐	☐	☐	☐	☐
6.	When working with others, I prefer to get the job done first and socialize afterward rather than socialize first and then tackle the job.	☐	☐	☐	☐	☐
7.	I would rather work in a group than by myself.	☐	☐	☐	☐	☐
8.	I believe rewards should be given for individual accomplishment rather than for group accomplishments.	☐	☐	☐	☐	☐
9.	I describe myself in terms of my accomplishments rather than in terms of my family and relationships.	☐	☐	☐	☐	☐
10.	I prefer sharing space with others to having my own private space.	☐	☐	☐	☐	☐
	I would rather work for someone who maintains authority and	☐	☐	☐	☐	☐

In line test here

http://www2.pacific.edu/sis/culture/pub/context_cultures_high_and_lo.htm

Οι 20 αξιολογήσεις στις απαντήσεις είναι δυνατόν να μας δώσουν καθαρή ένδειξη για τον τρόπο που προτιμάτε να αντιδράσετε στην εργασία και σε άλλα κοινωνικά θέματα. Όλα αυτά σημαίνουν ότι φαίνεται ότι αισθάνεστε πιο άνετα χρησιμοποιώντας το ένα ή το άλλο συμφραζόμενο.

Συζήτηση

Ούτε το ένα είναι καλύτερο από το άλλο.

Με το να προτιμάς ένα είδος δεν σημαίνει ότι δεν μπορείς να αντιδράσεις αποτελεσματικά σε πολλές περιπτώσεις, **αλλά πως μπορείς να έχεις κάνει προσαρμογές εάν για παράδειγμα υπερισχύει το high context ενώ ανακαλύπτεις ότι αντιδράς με σκεπτικό low context ή αντίθετα**. Επίσης δείχνει ότι προσαρμογές ατόμων που έρχονται από μακριά μπορεί να είναι ευκολότερες αν επιλέγεις να ζεις σε περιβάλλον που αποδέχεται τις πολιτισμικές αξίες.

Κατάσταση 4 : Άσκηση Πολιτισμικού Σοκ.

Η μέθοδος του «Πολιτισμικού Σοκ» ή η μέθοδος «Κριτικής Γεγονότων» μας επιτρέπει να ευαισθητοποιηθούμε σε θέματα προσωπικής ταυτότητας, να γνωρίσουμε τους άλλους μέσα από διαδικασίες αυτό-ευαισθητοποίησης. Η εργασία αυτή βασίζεται στις εμπειρίες των εκπαιδευόμενων.

Καθένας περιγράφει μια προσωπική του εμπειρία σε θέμα που αποτέλεσε πολιτισμικό σοκ. (μακρινό ταξίδι ή μια προσωπική εμπειρία).

Διαλέγει ένα ή δυο περιστατικά τα οποία θα παρουσιαστούν και θα αναλυθούν σύμφωνα με προκαθορισμένο σχέδιο.

Αυτή η άσκηση έχει στόχο να ανακαλύψουμε και να κατανοήσουμε πολιτισμικές διαφορές. Ενώ αναγνωρίζει αξίες που διαθέτει ο καθένας, κανόνες, προκαταλήψεις... οι οποίες αποτελούν εμπόδια για τη κατανόηση και την επικοινωνία με άτομα από διαφορετικούς πολιτισμούς.

UNIT 3: ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΟΦΕΛΕΙ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

A – Πώς να διαχειριστείτε την διαπολιτισμική επικοινωνία

Κατανοώντας ο ένας τον άλλο: Κάντε τα μέλη της ομάδας ικανά να επικοινωνούν μεταξύ τους. Η επικοινωνία είναι δυνατή όταν ο μεταξύ τους τρόπος βοηθά στην αμοιβαία κατανόηση. Έχουμε τη πρόθεση να προσαρμόσουμε τα μηνύματα που λαμβάνουμε υπό το φως των πεποιθήσεων μας και των αρχών μας. Κάθε φορά που επικοινωνούμε με άτομα που έχουν διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο είναι πιθανόν να παρανοήσουμε το περιεχόμενο του μηνύματος που μας στέλνουν. Δεν είναι πάντα εύκολο να το καταλάβουμε επειδή υπάρχει χάσμα ανάμεσα στο τι καταλαβαίνουμε από τα μηνύματα και την αποκωδικοποίηση τους.

Επομένως, η **δυνατότητα να προσδιορίσεις τις δυσκολίες της σωστής κατανόησης των μηνυμάτων** αποτελεί σημαντικό όφελος.

Για να διευκολύνουμε την επικοινωνία, πρέπει τα μηνύματα να είναι όσο γίνεται πιο ξεκάθαρα. Μπορούμε να δίνουμε εξηγήσεις, να τα διατυπώνουμε με διαφορετικούς όρους και να βεβαιωθούμε ότι έχουν γίνει κατανοητά. Βοηθά πολύ η χρήση της γλώσσας του σώματος. Αυτή η προσέγγιση βελτιώνει τη ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας. Επίσης δίνει τη δυνατότητα να μάθουν περισσότερα για καθένα με διαφορετικό υπόβαθρο.

Δημιουργώντας ένα διαπολιτισμικό περιβάλλον

Προκειμένου να μειώσουμε τις παρανοήσεις, συνιστάται να ενθαρρύνουμε τους συμμετέχοντες **να δημιουργήσουν το δικό τους πολιτισμικό περιβάλλον ως ομάδα προσαρμόζοντας ανάλογα κοινούς κανόνες**. η ιδέα είναι ότι η ομάδα πρέπει να αποτελέσει το χώρο στον οποίο τα μέλη της ομάδας θα έχουν το δικαίωμα να εκφράσουν τις ιδέες τους και τις απόψεις τους. Η πολιτισμική διαφορετικότητα πρέπει να θεωρηθεί προτέρημα.

Να είστε προσεκτικοί: Τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά παίζουν σημαντικό ρόλο στη συμπεριφορά μας αλλά δεν μπορεί να ερμηνεύσει οτιδήποτε. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να είμαστε προσεκτικοί προκειμένου να αποφύγουμε να κατηγοριοποιήσουμε ανθρώπους και να είμαστε προκατειλημμένοι.

B - Ευαισθητοποίηση για το πώς οι διαφορετικότητες σε μία ομάδα μπορεί να επηρεάσουν τη προετοιμασία και τη πρόοδο της βοήθειας εκ μέρους των εθελοντών.

Μία ομάδα είναι εκ φύσεως ετερογενής. Αποτελείται από άτομα με όμοια ενδιαφέροντα αλλά διαφορετική προσωπικότητα. Στην περίπτωση ομάδας μεταναστών, τα άτομα μπορεί να διαφέρουν κοινωνικά, εκπαιδευτικά και πολιτισμικά, έχουν διαφορετικές προσδοκίες που βοηθούν στην υποστήριξη των εθελοντών. Είναι απαραίτητο να τους αφήσουμε να ορίσουν τι ψάχνουν, πως θα μάθουν, να μάθουν να σέβονται καθένα από τα άλλα μέλη της ομάδας.

- Προσπαθήστε να **δείτε τα πράγματα με ολιστικό βλέμμα**: ρωτήστε τους τι επιθυμούν να μάθουν και πως κάνοντας μια σιωπηρή συμφωνία με τους εκπαιδευόμενους. Οι περισσότεροι πρόσφυγες είναι ενήλικες με προσόντα και ικανότητες. Αποφύγετε να υποεκτιμήσετε τους εκπαιδευόμενους πρόσφυγες, επειδή έχουν και αυτοί τις εμπειρίες τους.
- Επιλέξτε εκπαιδευτικές δραστηριότητες που υλοποιούνται σε διαφορετικά επίπεδα δυσκολιών, με σκοπό να προσαρμόσουμε το μάθημα στις ιδιαιτερότητες, τις δεξιότητες και την αυτοεκτίμηση τους. Χρησιμοποιήστε ποικίλες δραστηριότητες. Βεβαιωθείτε ότι ο καθένας αποκτά νέες γνώσεις και εξηγήστε πάλι τα σημεία για τα οποία υπάρχει παρανόηση
- **Δημιουργήστε δυναμική στην ομάδα** ώστε ο καθένας να αισθανθεί εμπιστοσύνη. Δώστε προσωπικές πληροφορίες αναπτύξτε πραγματική επικοινωνία και ανταλλαγή απόψεων και προκαλέστε τους να μιλήσουν. competencies to help others. Ask the learners with the most competencies to help others with less competencies for instance. Create binoma with different level and ask the learners to do some mutual feedbacks.

This approach will optimize the efficiency of your work and will foster the learners participation and overcome difficulties.

C – Πίσω από τη διαπολιτισμικότητα: Να είστε προσεκτικοί στις ισορροπίες και στο παρελθόν των προσφύγων.

Μερικά θέματα προσεγγίζονται με ανοιχτό μυαλό στην Ευρώπη, ενώ τα ίδια μπορεί να αποτελούν ταμπού για άλλες περιοχές του κόσμου και καλά θα εννοείται αποφεύγοντας οικογενειακές καταστάσεις, φυλετικές προκαταλήψεις, ασθένειες, και αναπηρίες. Υπάρχουν επίσης ερωτήσεις που μπορεί να δημιουργήσουν ανισοροπίες είναι επικίνδυνο να δημιουργούνται αντιπαραθέσεις σε μία ομάδα ή να αναγκάζονται άτομα να απομακρυνθούν.

Μερικά θέματα που αντιμετωπίζονται ανοικτά και συλλογικά είναι :

- Αποφεύγετε να κάνετε ερωτήσεις σχετικές με τον τρόπο που ταξιδεύουν οι πρόσφυγες.
- Αποφύγετε να ανακαλείτε στη μνήμη τραυματικές εμπειρίες. Η αναφορά σε τέτοια θέματα μπορεί να προκαλέσει μόνο σε ανθρώπους που έχασαν την οικογένεια τους, ή την καλή οικονομική κατάσταση που είχαν στη χώρα τους Προσπαθήστε να να δημιουργήσετε τέτοια ατμόσφαιρα ώστε οι πρόσφυγες να αισθανθούν άνετα να μιλήσουν για τον εαυτό τους και να μοιραστούν με τους άλλους προσωπικές καταστάσεις. Να περιμένετε να παρατηρήσετε διαφορές στη συμπεριφορά ανάμεσα στα μέλη της ομάδας.
- **Δημιουργήστε δυναμική στην ομάδα** ώστε ο καθένας να αισθανθεί εμπιστοσύνη. Δώστε προσωπικές πληροφορίες αναπτύξτε πραγματική επικοινωνία και ανταλλαγή απόψεων και προκαλέστε τους να μιλήσουν...

UNIT 4: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΠΡΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ

ΑΣΚΗΣΗ 1

Ένας ρόλος που παίζεται μεταξύ των εθελοντών . Σε μικρές ομάδες των 4-5 ατόμων, ασχολούνται με 2 καταστάσεις (τις ίδιες για κάθε ομάδα) που παρουσιάζονται θεωρητικά ή γραπτά πριν από το μάθημα, από τον εκπαιδευτή.

Σε κάθε ομάδα υπάρχουν εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενοι. Οι εκπαιδευόμενοι αντιμετωπίζουν τη πραγματικότητα μιας πολυπολιτισμικής ομάδας και να βρει τον τρόπο να δημιουργήσει μια ενεργητική και ισορροπημένη ομάδα της οποίας η ατμόσφαιρα βασίζεται στην ισότητα.

Οι δύο ομάδες παρουσιάζουν «παραστάσεις» διάρκειας η καθεμία 10mn.

Κάθε παράσταση έχει ρόλους που μοιράζονται στα μέλη της ομάδας.

Τα αποτελέσματα πρέπει να δίνουν έμφαση στη «διαπολιτισμικότητα», τη προσωπικότητα λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι κάθε ομάδα έχει το δικό του τρόπο έκφρασης παρόλο που τα μέλη του διαθέτουν παρόμοια χαρακτηριστικά.

Λέξεις κλειδιά: ομαδικός μηχανισμός, δημιουργία κοινών αναφορών επικοινωνία, διαπολιτισμικότητα, προσαρμοστικότητα, ανοιχτόμυαλη άποψη...

Group Characteristics	How to deal with ?	Comments
1. Members of all ages		
2. Diversity of nationalities		
3. Men/Women (accompanied with children for some)		
4. Optimistics/Pessimistics towards the future		
5. Feeling able or not to learn a new language		
6. Types of knowledges concerning the host country		
7. Various expectations towards the volunteer		
8. Active/Passive persons		
9. Something to add		
10. Something to add		

ΑΣΚΗΣΗ 2

Κάθε εκπαιδευόμενος θα πάρει ένα φύλλο χαρτί με αρκετές ερωτήσεις που συνδέονται με τα χαρακτηριστικά της ομάδας ώστε να τον/την κάνει να έχει επίγνωση του μεγέθους της διαφορετικότητας στο εσωτερικό της ομάδας.

Χρόνος για τους εκπαιδευόμενος να σκεφτούν και να συμπληρώσουν το module και να ανακοινώσουν τις απόψεις τους.

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ : Εργαστήριο για την ανταλλαγή δεξιοτήτων

Video ή παρουσίαση με slides εργαστηρίων που θα δώσουν την ευκαιρία για ανταλλαγή δεξιοτήτων. Ο σκοπός είναι να ενθαρρύνει τους εκπαιδευόμενους να ανακαλύψουν δραστηριότητες που υλοποιούνται από τοπικές οργανώσεις και να έρχονται σε επαφή με άλλους ανθρώπους.

Συζήτηση : Ο καθένας έχει δεξιότητες και ενδιαφέρον και μπορεί να μοιραστεί με άλλους τις διαπολιτισμικές δραστηριότητες.

Πως αντιδράτε;

Πως μπορείτε να το κάνετε.

UNIT 5: ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ

Αυτό το unit δεν είναι μάθημα ούτε άσκηση για τη μελέτη περιπτώσεων. Είναι μια καθοδηγημένη συζήτηση με σκοπό να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση μεταξύ ενηλίκων, **να δοθούν κίνητρα και να ασχοληθούν με την πολυπολιτισμική επικοινωνία.**

Η πολυπολιτισμική επικοινωνία είναι δύσκολη στη πράξη και αν οι εθελοντές είναι όχι καλά προετοιμασμένοι μπορεί να αποτύχουν παρά τις καλές τους προθέσεις.

Η συζήτηση θα εντοπιστεί στο γεγονός ότι η πολιτισμική επικοινωνία σε κοινωνικό επίπεδο δεν γίνεται μόνο για να βοηθήσουν οι άλλοι αλλά και να τονιστεί η ισότητα ανάμεσα σε διαφορετικά άτομα

(Ο εκπαιδευτής θα μπορούσε να ακολουθήσει «κριτική παιδαγωγική», βοηθώντας τους εθελοντές να αποκτήσουν «κριτική συνείδηση»).

Ο εκπαιδευτής θα δημιουργήσει προϋποθέσεις για να μπορέσουν οι εκπαιδευόμενοι να απαντήσουν στις ερωτήσεις:

- Γιατί συμμετέχω εθελοντικά σ' αυτή τη δράση και σε πιο κοινωνικό σχέδιο πιστεύω; (υπόβαθρο θα είναι η ερώτηση των μεταναστών στο μέσο μεταξύ αφομοίωσης και πολιτισμικότητας).

<https://euroalter.com/2013/multiculturalism-vs-assimilation>

- Είμαι έτοιμος να ρωτήσω τον εαυτό μου για το δικό μου όραμα;

Από ορισμένα στοιχεία και παρατηρήσεις, ο εκπαιδευόμενος θα δώσει την ευκαιρία σε όλους να εκφραστούν ελεύθερα.

Πηγές αναφοράς των εκπαιδευτών για το unit

<http://www.cohen-emerique.fr/medias/files/alterstice-revue.internationale.de.la.recherche.interculturelle-vol1..n-1.pdf>

UNIT 6: Συμπεράσματα στο module 2

- Συμπεράσματα, μαθήματα που διδάχθηκαν αντιδράσεις από τους εκπαιδευόμενους.
- Πώς θα εφαρμόσουν τις αποκτηθείσες γνώσεις ως εθελοντής (συστάσεις, υποδείξεις).

Module 3: Θεωρητικά μοντέλα που αφορούν την ένταξη μεταναστών

	Περιγραφή
Σύντομη περιγραφή του περιεχομένου της ενότητας για καθηγητή / δάσκαλο και εκπαιδευόμενο - Στόχοι της ενότητας - Στόχοι της ενότητας	Το module παρουσιάζει τα θεωρητικά μοντέλα ένταξης των μεταναστών στις κοινωνίες που τους φιλοξενούν. Οι στόχοι του Module είναι να παρέχει στους εκπαιδευόμενους βασικές γνώσεις σχετικά με: - Ιδέες γύρω από την ένταξη, - Θεματολογία γύρω από την παγκόσμια μετανάστευση, - Μορφές μετανάστευσης και νόμιμες διαδικασίες, - Συγκεκριμένες ομάδες μεταναστών και η ένταξή τους, - Η ένταξη από θεωρητική πλευρά. Ένταξη στο Άσυλο, - Θεωρητικά μοντέλα ένταξης, - Εφαρμοσμένες ενέργειες ένταξης στις κοινωνίες της Ε.Ε.
Διάρκεια του module	4.0 ώρες
Προτεινόμενα εκπαιδευτικά υλικά	Υλικά εργασίας: Χαρτί, στυλό, flipchart ή pinboard, καρφίτσες και μικρές κάρτες. σφαίρα ή χάρτη του κόσμου Τεχνικά υλικά: φορητός υπολογιστής και συσκευή προβολής για παρουσιάσεις. πίνακες που είναι αρκετά ευέλικτοι ώστε να σχηματίζουν μικρές ομάδες εργασίας (για ομαδική εργασία από 4 έως 6 μαθητές)
Συνιστώμενο μέρος του χώρου (όπου λαμβάνει χώρα η ενότητα)	Δεν υπάρχουν συγκεκριμένες ανάγκες. Σεμινάριο ή αίθουσα σε κοινοτικό κέντρο.
Ωρα για προετοιμασία για εκπαιδευτή	Προετοιμάστε το δωμάτιο με τέτοιο τρόπο ώστε οι συμμετέχοντες να μπορούν να χωριστούν σε ομάδες εργασίας 4-6 εκπαιδευόμενων, καθένα από τα οποία διαθέτει τραπέζι και flipchart ή pinboard
Μορφές στις οποίες είναι διαθέσιμη η ενότητα	- ενότητα χαρτιού (PDF) - ηλεκτρονική έκδοση (δικτυακός τόπος SVMI) - άλλα
Γλώσσες	Αγγλικά, λιθουανικά, γερμανικά, γαλλικά, ελληνικά, φινλανδικά
Άλλες σχετικές πληροφορίες	Η ενότητα περιέχει ορισμένες παραπομπές στους νόμους και τους κανονισμούς της ΕΕ για τη

	μετανάστευση και την ένταξη. Λάβετε υπόψη ότι αυτοί οι νόμοι, οι κανόνες και οι κανονισμοί ενδέχεται να μην εφαρμόζονται με τον ίδιο τρόπο σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Ελέγξτε για τις εθνικές απαιτήσεις.

Χαιρετισμός των συμμετεχόντων / εκπαιδευομένων

Διάρκεια: 10-15 minutes

- Εισαγωγή των μαθητών στο θέμα της ενότητας
- Ίσως η εισαγωγή των συμμετεχόντων (αν δεν γνωρίζουν ο ένας τον άλλον, αλλά με τις προτεινόμενες τεχνικές για το σπάσιμο του πάγου κλπ)
- Ίσως να ζητήσετε ειδικές ανάγκες, απαιτήσεις των εκπαιδευομένων (εάν υπάρχουν)
- Πληροφορίες σχετικά με τη δομή της ενότητας (εισροή, προγραμματισμένες ασκήσεις, διαλείμματα κ.λπ.)
- Αναμενόμενο αποτέλεσμα / μαθησιακή απόδοση της ενότητας
- Ερωτήσεις από μαθητές / συμμετέχοντες.

Unit 1: Καθορισμός του όρου ένταξη και των μορφών ένταξης (κοινωνική, πολιτιστική, οικονομική, πολιτική).

Duration 45 minutes

Εκπαιδευτής και PPP παρουσίαση:

Ο όρος «ένταξη» χρησιμοποιείται σε πολλές επιστήμες. Επομένως, στον όρο «ένταξη» μπορεί να δίδονται διάφορες ερμηνείες:

- Στη βιολογία ο όρος ένταξη χρησιμοποιείται στις περιπτώσεις διαδικασιών αλλαγής της βιολογικής ιδιαιτερότητας φυτών ή ζώων και την ανάπτυξή τους σε νέα είδη προσαρμοσμένα στα νέα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά.
- Στη μηχανολογία ο όρος ένταξη χρησιμοποιείται στη γραμμή παραγωγής μηχανημάτων ώστε να εναρμονιστεί με υπάρχοντες μορφές.
- Στη χημεία η ένταξη σχετίζεται με χημικά στοιχεία.
- Στις IT εφαρμογές η ένταξη αφορά νέα δεδομένα σ' ένα λογισμικό, νέες εφαρμογές σε ορισμένα εργαλεία ή την ένταξη του μηχανικού μέρους σε συγκεκριμένα δίκτυα.

Σ' αυτή τη συνάντηση θα μιλήσουμε για «Κοινωνική Ένταξη». Η Κοινωνική ένταξη μπορεί να συνδέεται με πολιτική, οικονομική και πολιτιστική ένταξη.

Εύκολος ορισμός της «κοινωνικής ένταξης» αναφέρεται στην ένταξη ανθρώπων σε υπάρχουσες κοινωνικές ομάδες. Ο όρος κοινωνική ένταξη εισήχθη για πρώτη φορά από το Γάλλο κοινωνιολόγο Emile Durkheim.

Πιο σύνθετος ορισμός «Κοινωνικής Ένταξης» μπορεί να περιγράψει ως ενός πολύ-επίπεδη και σύνθετη διαδικασία μεμονωμένων ατόμων ώστε να ενσωματωθούν σε μία ή περισσότερες νέες ομάδες ατόμων με τις οποίες πρέπει να συνυπάρχουν.

Άσκηση 1

Εξάσκηση σε ομάδα που αποτελείται από δύο. Εσάς και τον διπλανό σας.

Παρακαλώ να συζητήσετε με τον διπλανό σας τι έχετε καταλάβει ακριβώς σχετικά με την ένταξη.

- Τι καταλαβαίνετε ότι εννοούμε όταν μιλάμε για ένταξη;
- Είχατε ποτέ κάποια εμπειρία ένταξης;
- Παρακαλώ να αναγράψετε τις λέξεις κλειδιά στον πίνακα.

Εκπαιδευτής και PPP παρουσίαση (συνέχεια):

Η διαδικασία κοινωνικής ένταξης μεταναστών μπορεί να περιγραφεί ως πολυδιάστατη ανάπτυξη:

1. Γλωσσική ένταξη (Μάθηση της γλώσσας της φιλοξενούσας χώρας).

2. Κοινωνική ένταξη (Κάνεις φίλους, αποκτάς νέους γείτονες, συναντάς νέους ανθρώπους στο σχολείο, παντρεύεται με άτομα από την τοπική κοινωνία).
3. Οικονομική ένταξη (βρίσκεις εργασία, έχεις πρόσβαση στην αγορά εργασίας ή στην εκπαίδευση).
4. Πολιτιστική ένταξη (Γίνεσαι μέλος τοπικών συλλόγων, γίνεσαι ενεργός πολίτης, εργάζεσαι εθελοντικά, χρησιμοποιείς τα τοπικά μέσα ενημέρωσης, κτλ.).
5. Πολιτική ένταξη (Αποκτάς δικαιώματα ψήφου, πιθανόν να πάρεις την τοπική ιθαγένεια, να πάρεις μέρος σε τοπικές ή εθνικές πολιτικές δραστηριότητες ή να γίνεις μέλος ενός κόμματος).

Η «Κοινωνική Ένταξη» είναι ένας όρος ομπρέλα που περιλαμβάνει γλωσσική, κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική και πολιτική ένταξη μεταναστών στις φιλοξενούσες χώρες.

Η κοινωνική ένταξη θα έχει πάντοτε αντίκτυπο και στις δύο ομάδες. Οι κοινωνίες δεν είναι στατικές. Η ενσωμάτωση σημαίνει αλλαγή και στις δύο ομάδες.

Για να κατανοήσουμε καλύτερα τις έννοιες της ολοκλήρωσης, ας επιστρέψουμε στην ιστορία. Ας ρίξουμε μια ματιά σε μία από τις πιο γνωστές χώρες μετανάστευσης: τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Ήδη από τον 17ο αιώνα, άνθρωποι από όλες τις ευρωπαϊκές χώρες μεταναστεύουν στην "Αμερική". Κάποιοι για οικονομικούς λόγους, άλλοι για θρησκευτικούς και πολιτικούς λόγους, άλλοι επειδή διώχθηκαν και κάποιοι για κοινωνικούς λόγους. Μεταγενέστεροι μετανάστες προέρχονταν από τις αφρικανικές χώρες και τη Νότια Αμερική, πολλοί από τους οποίους ήταν θύματα της αναγκαστικής μετανάστευσης ως εργατικοί δούλοι. Τον 19ο και 20ό αιώνα ξεκίνησε η μετανάστευση από τις ασιατικές χώρες στις ΗΠΑ.

Αυτή η πολύ σύντομη περιγραφή της ιστορίας της μετανάστευσης στις ΗΠΑ έχει σκοπό μόνο να μας δώσει μια πολύ μικρή ιδέα για την ποικιλομορφία και την ποικιλία της μετανάστευσης στις ΗΠΑ.

Οι επιστήμονες, για παράδειγμα στη Σχολή Σικάγου για την Κοινωνική Έρευνα, άρχισαν να αναπτύσσουν, να συζητούν και να περιγράφουν τις θεωρίες της κοινωνίας των Ηνωμένων Πολιτειών. Πώς λειτουργεί αυτή η μεταναστευτική κοινωνία; Πώς και γιατί εντάσσονται οι άνθρωποι; Ποια είναι η ιδέα, η έννοια του να είσαι "Αμερικανός"; Εδώ είναι μερικές ιδέες ή ιδέες για την κοινωνία και την ολοκλήρωση:

Ιδέα: Η κοινωνία σαν ένα «πιάτο με σαλάτα»

Μία κοινωνία αποτελείται από διάφορα μέρη, όπως μία καλή και υγιεινή σαλάτα. Τα διαφορετικά υλικά της σαλάτας (τομάτα, αγγούρι, κρεμμύδι, πιπεριές, κτλ.) ανακατεύονται μεταξύ τους, αλλά διατηρούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους χρώμα, γεύση, κλπ.

Αν προσθέσουμε στη σαλάτα dressing, αυτή αποκτά νέα γεύση διαφορετική από αυτή των συστατικών που την αποτελούν. Το dressing μπορεί να παρομοιωθεί με τους νόμους και τους

κανόνες της κοινωνίας, τα διαφορετικά συστατικά της σαλάτας με τα διαφορετικά μέλη της κοινωνίας όπως τα διαφορετικά εθνικά χαρακτηριστικά, το διαφορετικό χρώμα δέρματος, την ηλικία, το γένος, κλπ.

Η βασική ιδέα αυτής της θεωρίας είναι ότι ανακατεύοντας διαφορετικά συστατικά, δημιουργείς νέες γεύσεις καλύτερες από τη γεύση καθενός από τα συστατικά.

Η κριτική συμπληρώνει ότι αρκεί ένα συστατικό ή ένα dressing με κακή γεύση για να καταστραφεί η ξεχωριστή γεύση του μίγματος. Αυτό ονομάζεται «ενδεχόμενο τερατογέννησης».

Ιδέα: Η Κοινωνία ως «δοχείο ανάμειξης»

Η κοινωνία λειτουργεί σαν ένα δοχείο στο οποίο ζεσταίνουμε σούπα. Κάθε φορά που προστίθεται ένα νέο υλικό στη σούπα, αυτό σιγά-σιγά ενσωματώνεται στη σούπα και προσθέτει τα χαρακτηριστικά του στα υπόλοιπα που ήδη υπάρχουν στη σούπα, και σε λίγο δεν μπορείς να ξεχωρίσεις το νέο από τα παλιά, επειδή έγινε ένα μέρος της σούπας.

Κάθε νέο συστατικό που προστίθεται μπορεί να κάνει τη γεύση της σούπας καλύτερη ή χειρότερη. Αυτή η θεωρία αναζητά ένα μάγειρα ή σε όρους κοινωνιολογικούς ένα άτομο που θα αποφασίζει τι πρέπει να προστεθεί στη σούπα και τι όχι. Ένας καλό πολιτικός είναι σαν τον καλό μάγειρα. Ο κακός μάγειρας καταστρέφει τη σούπα αλλά ο κακός πολιτικός μπορεί να καταστρέψει τη κοινωνία. Το σκεπτικό της ένταξης μπορεί να ονομαστεί και σκεπτικό «ομογενοποίησης».

Άσκηση 2

Παρακαλώ συζητήστε με όλους, πιο σκεπτικό βρίσκουν περισσότερο αξιόπιστο σύμφωνα με τις απόψεις τους. Έχουν ποτέ αισθανθεί ότι ζουν ή έχουν ζήσει σε κάποια μορφή κοινωνίας; Παρακαλώ αναρτήστε τις σκέψεις σας στο πίνακα. Λέξεις κλειδιά ή σύντομες φράσεις είναι πολύ χρήσιμες.

Διάλειμμα

Unit 2: Ένταξη – Αφομοίωση – Εκπολιτισμός – Υβριδικές Κοινωνίες – Διαφορετικότητα - Νέα ιδέα για ένταξη και ισότητα στη κοινωνία

Διάρκεια: 60 έως 90 λεπτά (Ανάλογα με την άσκηση σε αυτή τη μονάδα)

Εκπαιδευτής και PPP παρουσίαση (συνέχεια):

Πρωτοπόρος στις θεωρίες αφομοίωσης ήταν ο Harmut Esser. Η πρώτη θεωρία παρουσιάστηκε από τους Park και Burgess. Η αφομοίωση σημαίνει ότι ένας άνθρωπος αποκτά ευαισθησίες, μνήμες και επίπεδο ενός άλλου ανθρώπου ή ομάδας ή κοινωνίας.

Ο Esser υποστηρίζει ότι η ένταξη μεταναστών στη κοινωνία είναι επιτυχής όταν αυτοί ακολουθούν ξεχωριστή διαδικασία μάθησης. Έτσι σταδιακά προσαρμόζονται στα χαρακτηριστικά της φιλοξενούσας κοινωνίας:

- Αποκτά δεξιότητες στη τοπική γλώσσα,
- Αποκτά χαρακτηριστικά, κανόνες ή αξίες της φιλοξενούσας κοινωνίας,
- Μαθαίνει να αντιδρά σωστά με τα μέλη της φιλοξενούσας κοινωνίας,
- Μαθαίνει να κατανοεί τις θεσμικές δομές και αποκτά δεξιότητες για να τις αντιμετωπίζει,
- Μαθαίνει για κανόνες, συνήθειες και παραδόσεις της κοινωνίας,
- Μαθαίνει για πολιτισμικές αξίες και παραδόσεις,
- Αποδέχεται κανόνες, κανονισμούς και αξίες.

Η θεωρία της αφομοίωσης περιγράφει την ολοκλήρωση ως μια διαδικασία από-κοινωνικοποίησης. Αυτό σημαίνει ότι ένας μετανάστης πρέπει να από-κοινωνικοποιήσει από τη χώρα προέλευσής του και να επανασυνδεθεί στη χώρα υποδοχής του. Κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας, ένας μετανάστης θα χάσει συνεχώς δεσμούς και παραδόσεις από τη χώρα προέλευσης και θα προσαρμοστεί όλο και περισσότερο στις παραδόσεις και τις συνήθειες της χώρας υποδοχής.

Οι επικριτές της θεωρίας αφομοίωσης επισημαίνουν ότι αυτή η προσέγγιση βασίζεται στην υπόθεση των ελλειμμάτων. Ένας μετανάστης που φτάνει σε μια κοινωνία υποδοχής ορίζεται από ελλείμματα, όπως το έλλειμμα του να μην μπορεί να μιλήσει την τοπική γλώσσα, το έλλειμμα της μη γνώσης των πολιτισμικών συνηθειών κλπ. Οι κριτικοί λένε ότι τέτοιες θεωρίες με βάση το έλλειμμα θα οδηγήσουν σε μια αρνητική αντίληψη μετανάστευσης και ολοκλήρωσης. Η αφομοίωση θα μπορούσε να θεωρηθεί ως μια συνεχής διαδικασία στην οποία ο μετανάστης πρέπει να καταπολεμήσει και να αποτρέψει τα ελλείμματα, τα προβλήματα και τις συγκρούσεις.

Στις αρχές του 1990 η ένταξη αναφέρετε λιγότερο ως διαδικασία αφομοίωσης και περισσότερο ως Πολιτισμική Ένταξη. Η βασική ιδέα της «Πολιτισμικής Ένταξης» είναι ότι τα περισσότερα

στοιχεία που αναφέραμε προηγουμένως σχετικά με την ένταξη, σχετίζονται με πολιτισμικά στοιχεία. Γλώσσα, κανόνες, παραδόσεις, δεξιότητες επικοινωνίας και αξίες συνδέονται άμεσα με πολιτιστικά χαρακτηριστικά μίας κοινωνίας.

Στην ευρωπαϊκή επιστημονική συζήτηση για την "πολιτισμική ανάπτυξη" αυτό οδήγησε σε συζήτηση των περιφερειακών, εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτιστικών αξιών. Όσο περισσότερες από αυτές τις αξίες είναι κοινές στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θα είναι η ευκολότερη διαδικασία ενσωμάτωσης των ευρωπαίων πολιτών. Στις ΗΠΑ, ο επιστημονικός διάλογος επικεντρώθηκε περισσότερο σε συγκεκριμένες ομάδες: το ζήτημα της φυλής, του χρώματος του δέρματος, του φύλου και των δικαιωμάτων των γυναικών συνδέονταν με κοινωνικοοικονομικά και κοινωνικό-πολιτιστικά θέματα μιας κοινωνίας.

Η ενσωμάτωση, θεωρούμενη ως διαδικασία "πολιτισμικής", σημαίνει ότι οι μετανάστες προσαρμόζονται σε επιλεγμένες πολιτιστικές πτυχές του νέου τους περιβάλλοντος. Ένας μετανάστης μπορεί να μάθει τη γλώσσα της χώρας υποδοχής, ένας άλλος μετανάστης μπορεί αρχικά να προσπαθήσει να βρει δουλειά, άλλος μπορεί να προσπαθήσει να γίνει κοινωνικά ενεργός. Η ενσωμάτωση δεν είναι περίπλοκη και δύσκολη γιατί συμβαίνει πάρα πολλά πράγματα ταυτόχρονα. Η ενσωμάτωση είναι πολύπλοκη και δύσκολη επειδή περιγράφει μια ατομική διαδικασία ανάπτυξης που διαφέρει από άτομο σε άτομο. Οι διαδικασίες ενσωμάτωσης δεν είναι παράλληλες εξελίξεις, αλλά διαδικασίες πολλαπλών σταδίων με ανοιχτό τέλος.

Οι ερευνητές και οι εμπειρογνώμονες για τη μετανάστευση χαρακτήρισαν τη μετανάστευση ως μια πολυεθνική εμπειρία εξοικείωσης με ένα νέο περιβάλλον. Μια τέτοια διαδικασία εξοικείωσης - και αυτό είναι καινούργιο - δεν περιορίζεται μόνο στους μετανάστες. Ακόμη και οι ντόπιοι πολίτες, μέλη της κοινωνίας υποδοχής, πρέπει να γνωρίσουν νέες καταστάσεις στη ζωή. Δεδομένου ότι αυτές οι διαδικασίες είναι μεμονωμένες διαδικασίες μεμονωμένων ατόμων, μεμονωμένων ανθρώπων και όχι ομάδων, τα αποτελέσματα μιας τέτοιας διαδικασίας, εξέλιξης και εμπειρίας διαφέρουν.

Η σημερινή έρευνα ενσωμάτωσης λαμβάνει υπόψη το βιογραφικό υπόβαθρο ενός ατόμου, ατομικές δεξιότητες και ικανότητες, οικονομικό υπόβαθρο, οικογενειακή υποστήριξη, ατομικές προδιαγραφές και αξίες, ηλικία και εκπαίδευση. Αυτές οι σκέψεις εξηγούν γιατί η ενσωμάτωση δεν ήταν μια εμπειρία ίσων ευκαιριών. Ένα άτομο μπορεί να βρεθεί ευκολότερο να ενταχθεί σε μια νέα ομάδα, την κοινωνία και τη δομή του και ένα άλλο άτομο - λόγω προσωπικών εκτιμήσεων, βιογραφικό υπόβαθρο, ίσως προσωπικά μειονεκτήματα - μπορεί να δυσκολευτεί να ενταχθεί.

Σε μια άλλη γνωστή χώρα μετανάστευσης, στον Καναδά, το Ίδρυμα Laidlaw το 2002 σπούδασε ολοκλήρωση στο επίκεντρο της «κοινωνικής ένταξης». Η κοινωνική ένταξη εκείνη την εποχή

ορίστηκε ως διαδικασία κοινωνικής ένταξης για τις οικογένειες και τα παιδιά τους που αντιμετωπίζουν φτώχεια ή συναφή μειονεκτήματα. Ο ορισμός αυτός επεκτάθηκε στην ένταξη των μεταναστών και των νέων μελών της κοινωνίας. Η ιδέα ήταν να προωθηθούν κοινωνίες σταθερές, ασφαλείς, δίκαιες, ανεκτικές, σεβασμού της διαφορετικότητας, ισότητας ευκαιριών και συμμετοχής όλων των ανθρώπων. Το ιδανικό όραμα μιας δυτικής κοινωνίας που βασίζεται στην κοινωνική ένταξη και την κοινωνική συνοχή.

Στα χρόνια μεταξύ 2000 και 2010, Ευρωπαίοι και Αμερικάνοι επιστήμονες πρόσθεσαν μία νέα διάσταση στον όρο Υβριδικές Κοινωνίες. Υβριδικό σημαίνει διαφορετικότητα που αποτελείται από πολλά διαφορετικά μέρη λιγότερο ομογενή αλλά περισσότερο ανομοιογενή, πλούσια σε ποικιλία και ιδιαιτερότητες.

Η ιδέα των «υβριδικών κοινωνιών» έφερε μια αλλαγή στη συζήτηση και τις θεωρίες της ολοκλήρωσης: Για πολύ καιρό, η ιδέα της ενσωμάτωσης ήταν μια ιδέα να κινηθεί ή να μεταναστεύσει από μια κοινωνία σε μια άλλη. Αυτή η διαδικασία μετανάστευσης και ενσωμάτωσης σε ένα νέο περιβάλλον θα αναγκάσει έναν μετανάστη να αναπτύξει μια νέα ταυτότητα, την ταυτότητα που ταιριάζει στη νέα κοινωνία, στην κοινωνία της χώρας υποδοχής.

Το σκεπτικό των «Υβριδικών Κοινωνιών» επιτρέπει στους ανθρώπους να έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά τα οποία ονομάζονται «υβριδικά χαρακτηριστικά» ή πλουραλισμός χαρακτηριστικών. Κάθε μετανάστης μπορεί να διατηρήσει ένα μέρος από τα χαρακτηριστικά που ήδη διαθέτει, αλλά μπορεί συγχρόνως να αναπτύξει και άλλα χαρακτηριστικά.

Παλιά και νέα χαρακτηριστικά δεν θα είναι σε αντιπαράθεση μεταξύ τους, επειδή ο μετανάστης πρέπει να λύσει την αντιπαράθεση κατά τη διάρκεια της ένταξης. Τα υβριδικά χαρακτηριστικά σύμφωνα με αυτή τη θεωρία εμφανίζονται ως πηγή και τελικά θα αναπτύξουν (συχνά ύστερα από γενεές) χαρακτηριστικά για την εποχή μετά την ένταξη.

Η θεωρία των υβριδικών ταυτοτήτων περιγράφει επίσης προβλήματα ενσωμάτωσης: όσο περισσότερες ταυτότητες είναι ξεχωριστές, τόσο πιο δύσκολη θα είναι μια διαδικασία ενσωμάτωσης. Οι μειονεκτούσες ομάδες, όπως η θρησκεία, οι αγροτικές παραδοσιακές κουλτούρες σε σύγκριση με τους μεταμοντέρνους αστικούς πολιτισμούς, η κοινωνικο-δομική κατανόηση, η εκπαίδευση και η υγεία είναι όλα στοιχεία υβριδικών κοινωνιών και θα έχουν ως αποτέλεσμα διαφορετικές ταχύτητες και ποσοστά ενσωμάτωσης των μεταναστών σε έναν οικοδεσπότη κοινωνία.

Άσκηση 3

Συλλογιστείτε σχετικά με όσα έχετε ακούσει για ένταξη – αφομοίωση – πολιτισμική ένταξη – υβριδικές κοινωνίες – διαφορετικότητα.

- Συζητήστε σε μικρές ομάδες με ποια από όσα έχετε ακούσει μέχρι τώρα συμφωνείτε ή διαφωνείτε. Αυτή η άσκηση δεν αφορά την δική σας θέση σχετικά με τη μετανάστευση και την ένταξη. Αφορά τη διερεύνηση αν έχετε κατανοήσει και αν συμφωνείτε ή όχι με τις θεωρίες που έχουν παρουσιαστεί. Ποια θεωρία σας κάνει μεγαλύτερη εντύπωση; Ποια σας φαίνεται μακρινή ή παράξενη;
- Ετοιμάστε κάρτες ή σημειώματα που θα αναρτήσετε σε πίνακα, στα οποία να αναφέρετε τα σημεία που συμφωνείτε ή διαφωνείτε.
- Σε δεύτερο βήμα συγκεντρώστε σε δύο στήλες όλα όσα συμφωνείτε (μία στήλη), όλα όσα δεν συμφωνείτε (δεύτερη στήλη). Συζητήστε μεταξύ σας αν μπορείτε να βάλετε τίτλους.

Παρουσιάστε τα αποτελέσματα στους υπόλοιπους.

Μετά από αυτή την άσκηση κάνουμε το τελευταίο βήμα αυτής της μονάδας για θεωρίες ολοκλήρωσης. Η ιδέα των υβριδικών κοινωνιών βασίζεται επίσης στην έννοια του πολύ-πολιτισμισμού. Οι πολυπολιτισμικές υβριδικές κοινωνίες θα βρίσκονται πάντα σε μια διαδικασία αλληλεπίδρασης μεταξύ των πολλών ομάδων μέσα σε μια τέτοια κοινωνία, μεταξύ των πλειοψηφιών και των μειονοτήτων. Ανάλογα με το θέμα που πρέπει να συζητηθεί ή να συμφωνηθεί σε μια κοινωνία, αυτές οι πλειοψηφίες και οι μειονότητες μπορεί να αλλάξουν.

Γύρω στο 2011/2012 οι πολιτικοί και οι κοινωνικοί επιστήμονες άρχισαν να συζητούν την ιδέα του «κράτους πολιτεία». Η Ευρώπη έχει μακριά παράδοση σε κράτη πολιτείες που καθορίζονται από σύνορα και «εθνικά χαρακτηριστικά» που συχνά συνδέονται με τις «εθνικές γλώσσες». Η διαδικασία της ευρωπαϊκής ένταξης, τεχνικής προόδου και επικοινωνίας – πιο σημαντικό μετανάστευση και κινητικότητα – ήταν πρόκληση για την κατανόηση του ρόλου του «κράτους πολιτεία».

Αυτό δημιούργησε ένα νέο διάλογο σχετικά με θέματα ένταξης. Η ένταξη σημαίνει ότι ένα άτομο χρειάζεται να ενταχθεί, να αφομοιωθεί, να προσαρμοστεί, να ακολουθήσει τους κανόνες, τις παραδόσεις κλπ. του κράτους πολιτεία;

Ασκήσεις Διαλόγου

Μία ομάδα προετοιμάζει στοιχεία προκειμένου να υποστηρίξει τις ιδέες: Ευρωπαϊκές αξίες, πολιτισμός και κανόνες που πιθανόν στο μέλλον να αντικαταστήσουν τα σημερινά κράτη – πολιτείες μέσα από μία διαδικασία ένταξης.

Η άλλη ομάδα προετοιμάζει στοιχεία σχετικά με τη σπουδαιότητα του κράτους – πολιτεία ως βασική προϋπόθεση ένταξης.

Διάλειμμα

Unit 3: Βασικές Τάσεις της Παγκόσμιας Μετανάστευσης

Διάρκεια: 45 λεπτά

Εκπαιδευτής και PPP παρουσίαση:

Προτού οι άνθρωποι μπορούν να ενταχθούν σε μια κοινωνία υποδοχής, πρέπει να μεταναστεύσουν πρώτα. Η μετανάστευση μπορεί να συμβεί για πολλούς λόγους και είναι ένα παγκόσμιο φαινόμενο.

Η μετανάστευση μπορεί να βασιστεί σε μια ελεύθερη απόφαση που λαμβάνεται από άτομο που επιθυμεί να μεταναστεύσει σε άλλη χώρα για μια καλύτερη ζωή.

Η μετανάστευση μπορεί να αναγκαστεί λόγω της οικονομικής κατάστασης, της φτώχειας, της πείνας, των διακρίσεων, των διώξεων, του πολέμου, των φυσικών καταστροφών, της εμπορίας ανθρώπων και πολλών άλλων.

Ορισμός του Μετανάστη (Πηγή Unesco)

«Μετανάστης ορίζεται το άτομο που ζει προσωρινά ή μόνιμα σε χώρα στην οποία δεν γεννήθηκε και που έχει αποκτήσει ορισμένους σημαντικούς κοινωνικούς δεσμούς με τη χώρα αυτή».

Αυτός ο ορισμός μπορεί να είναι πολύ στενός δεδομένου ότι σύμφωνα με κάποιες πολιτικές ορισμένων χωρών ένα άτομο μπορεί να θεωρείται μετανάστης παρόλο που έχει γεννηθεί στη χώρα αυτή.

Η συνθήκη των UN σχετικά με τα δικαιώματα των μεταναστών καθορίζει ως «μετανάστη εργαζόμενο» το άτομο που πρόκειται να έχει ή που ήδη έχει σχέση αμειβόμενης εργασίας σε χώρα στην οποία δεν έχει υπηκοότητα.

«Ο όρος «μετανάστης» στο άρθρο 1.1 (α) πρέπει να νοείται ότι καλύπτει όλες τις περιπτώσεις όπου η απόφαση μετανάστευσης λαμβάνεται ελεύθερα από τον ενδιαφερόμενο για λόγους «προσωπικής ευκολίας» και χωρίς παρέμβαση εξωτερικού επιτακτικού παράγοντα».

Αυτός ο ορισμός δείχνει ότι ο μετανάστης δεν αναφέρεται σε πρόσφυγες, εκτοπισμένους ή άλλους αναγκασμένους ή αναγκασμένους να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους. Οι μετανάστες είναι άνθρωποι που κάνουν επιλογές για το πότε πρέπει να φύγουν και πού να πάνε, παρόλο που αυτές οι επιλογές είναι μερικές φορές εξαιρετικά περιορισμένες. Πράγματι, ορισμένοι μελετητές κάνουν διάκριση μεταξύ εθελοντικής και ακούσιας μετανάστευσης. Παρόλο που ορισμένα προσφυγικά κινήματα δεν αντιμετωπίζουν εξωτερικά εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία ούτε προκαλούνται από επείγουσες ανάγκες και έλλειψη εναλλακτικών μέσων για την ικανοποίησή

τους στη χώρα της σημερινής κατοικίας, άλλα μπορεί να συνδυάζονται στο άκρο της μετεγκατάστασης που είναι εντελώς ανεξέλεγκτη από τους ανθρώπους που μετακινούνται.

Ο Ειδικός Εισηγητής της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων πρότεινε να θεωρηθούν ως μετανάστες τα ακόλουθα πρόσωπα:

α) τα πρόσωπα που βρίσκονται εκτός του εδάφους του κράτους του οποίου είναι υπήκοοι ή πολίτες, δεν υπόκεινται στη νομική προστασία και βρίσκονται στο έδαφος άλλου κράτους.

β) τα πρόσωπα που δεν απολαύουν της γενικής νομικής αναγνώρισης των δικαιωμάτων που είναι εγγενή στη χορήγηση από το κράτος υποδοχής του καθεστώτος του πρόσφυγα, του πολιτογραφημένου προσώπου ή παρόμοιου καθεστώτος.

γ) Άτομα που δεν τυγχάνουν γενικής νομικής προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους δυνάμει διπλωματικών συμφωνιών, θεωρήσεων ή άλλων συμφωνιών. "

Ορισμός προσφύγων (πηγή UNHCR):

Πρόσφυγες είναι τα άτομα που διέφυγαν από τη χώρα τους λόγω πολεμικών συγκρούσεων ή λόγω διώξεων. Στο τέλος του 2017 οι ανά τον κόσμο πρόσφυγες υπολογίζονται σε 67,5 εκατομμύρια.

Η κατάσταση που βιώνουν τους είναι συχνά τόσο επικίνδυνη ώστε αναγκάζονται να διασχίσουν εθνικά σύνορα και να αναζητήσουν ασφάλεια σε γειτονικές χώρες. Τότε ονομάζονται πρόσφυγες και δικαιούνται βοήθειας από χώρες, UNHCR, και άλλους οργανισμούς. Αναγνωρίζονται έτσι επειδή είναι πολύ επικίνδυνο γι' αυτούς να επιστρέψουν στη πατρίδα τους και χρειάζονται περίθαλψη κάπου αλλού.

Η άρνηση παροχής ασύλου στους ανθρώπους αυτούς μπορεί να έχει επιπτώσεις στη ζωή τους. Οι πρόσφυγες προστατεύονται από τη διεθνή νομοθεσία. Η σύνοδος για τους πρόσφυγες του 1951 και το πρωτόκολλο του 1967 καθώς και άλλοι διεθνείς νόμοι αποτελούν τους ακρογωνιαίους λίθους προστασίας των προσφύγων.

Μία σπουδαία αρχή του διεθνούς δικαίου αναφέρει ότι οι πρόσφυγες εκδιώκονται ή δεν υποχρεώνονται να επιστρέψουν σε συνθήκες που πιθανόν να θέσουν σε κίνδυνο τη ζωή τους ή που μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο την ελευθερία τους.

Η προστασία των προσφύγων έχει πολλές όψεις. Περιλαμβάνει τη σιγουριά ότι δεν θα επιστρέψουν στους κινδύνους, ότι θα έχουν πρόσβαση σε διαδικασίες ασύλου και μέτρα που

διασφαλίζουν ότι θα μπορούν να ζουν με ασφάλεια και που εξασφαλίζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα. Τα κράτη έχουν την ευθύνη για την παροχή αυτής της προστασίας.»

Η ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

THE REFUGEE CRISIS IN NUMBERS

THERE ARE CURRENTLY 22.5 MILLION* REGISTERED REFUGEES WORLDWIDE

**65.6
MILLION**

Forcibly displaced people
worldwide

1,136

Refugees have entered the
U.S. after President Trump's
inauguration

-Pew Research Center

**20
PER MINUTE**

The number of people forced to flee
their homes every minute.

**TOP HOSTING
COUNTRIES**

Turkey	2.9 million
Pakistan	1.4 million
Lebanon	1.0 million
Iran	979,400
Uganda	940,800
Ethiopia	791,600

**51%
CHILDREN**

Refugees under 18 made up more
than half of the refugee population
in 2016

189,300

Refugees resettled globally in 2016

55% of refugees worldwide
come from three
countries

Afghanistan

South Sudan

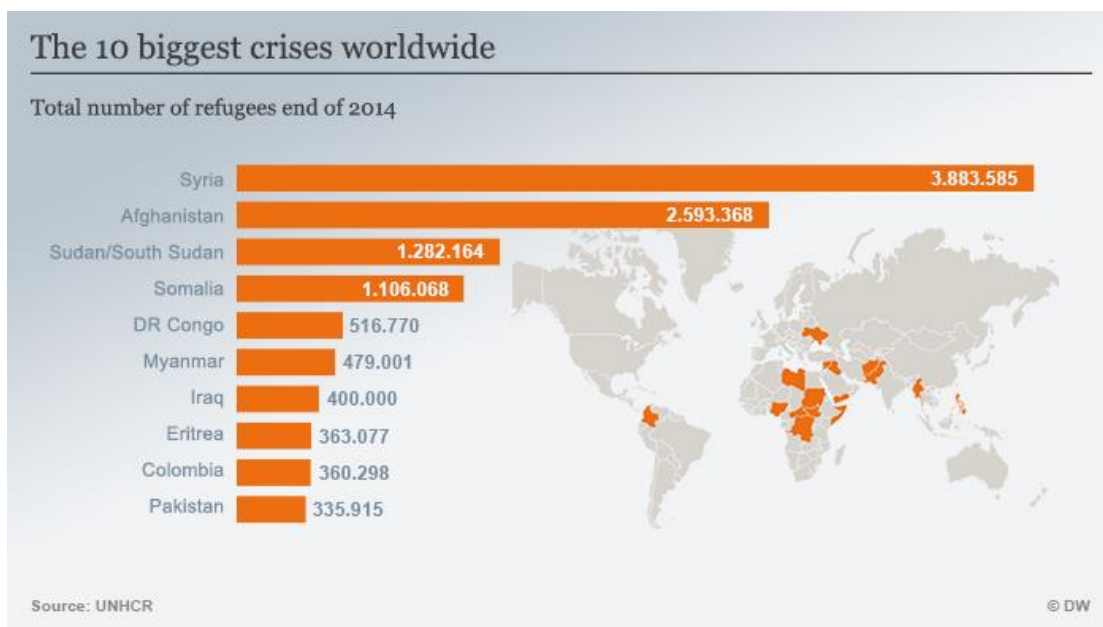
Syria

SOURCE: UNHCR
Unless otherwise noted

- Το 2017 υπήρχαν παγκοσμίως 66 έως 67 εκατομμύρια μετανάστες οι οποίοι άφησαν το σπίτι τους εξαιτίας πολέμων, συμπλοκών και διώξεων. Τότε ο αριθμός των μεταναστών δεν ήταν τόσο μεγάλος. Το 2016 IOM υπολόγισε τους μετανάστες σε 65 εκατομμύριο και το 2015 σε 55 εκατομμύρια. Ποτέ δεν είχε μετρηθεί τόσο μεγάλη αύξηση μεταναστών.
- 15 μεγάλης έκτασης συμπλοκές ανάγκασαν ανθρώπους να μεταναστεύσουν.

- Η μεγαλύτερη μεταναστευτική ροή παρατηρήθηκε από τη Συρία όπου 7,6 εκατομμύρια εγκατέλειψαν τα σπίτια τους. Πολλοί απ' αυτούς έμειναν στη Συρία, ενώ 3,9 εκατομμύρια κινήθηκαν προς γειτονικές χώρες.
- Πόλεμοι και συμπλοκές καταγράφηκαν επίσης σε χώρες όπως: Το Ιράκ, το Νότιο Σουδάν, την Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, την Υεμένη, το Μπουρούντι, την Ουκρανία, τη Μιανμάρ, τη Ρουάντα, τη Νιγηρία - για να αναφέρουμε μόνο μερικά.
- Χώρες όπως το Αφγανιστάν και η Σομαλία έχουν υποφέρει από πόλεμο και αστάθεια άνω των δέκα ετών. Έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό εσωτερικών προσφύγων. Πολλοί από αυτούς τείνουν να μεταναστεύουν τώρα σε γειτονικές χώρες ή να προχωρήσουν προς την Ευρώπη, την Αμερική ή την Ασία.

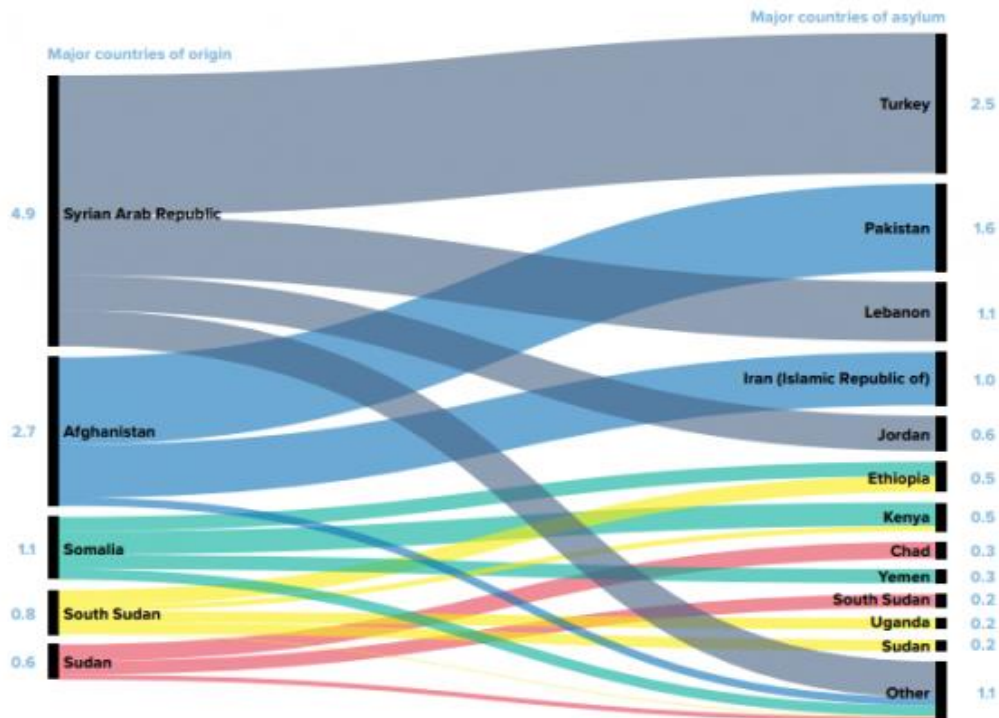
Όλα αυτά προκαλούν αναγκαστική μετανάστευση με αυξανόμενο αριθμό προσφύγων:

Εάν δημιουργήσαμε ένα νέο κράτος μόνο για πρόσφυγες, αυτή η νέα χώρα θα είναι το 24ο μεγαλύτερο εθνικό κράτος του κόσμου μας.

- Το 2014, 42.500 άτομα την ημέρα (!) Αποφάσισαν να εγκαταλείψουν τις χώρες τους.
- Δύο από τα 100 άτομα σήμερα είναι είτε πρόσφυγες είτε εσωτερικοί εκτοπισμένοι.
- Το 51% όλων των προσφύγων είναι παιδιά.
- 9 από τους 10 πρόσφυγες ζουν σε αναπτυσσόμενες χώρες.

Οι περισσότεροι πρόσφυγες παραμένουν στις περιοχές ή στις γεωγραφικές περιοχές τους. Μόνο χαμηλοί αριθμοί επιτυγχάνουν την πορεία τους προς τις ευρωπαϊκές χώρες:

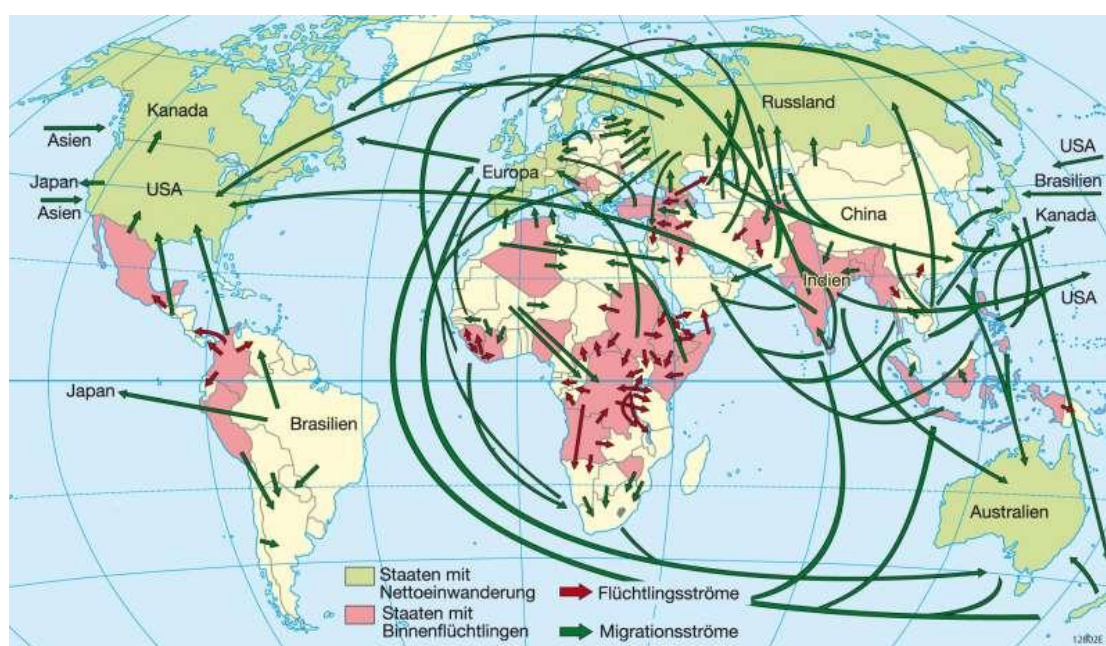

Ροές της παγκόσμιας μετανάστευσης ως "δίκτυο μετανάστευσης" από έναν καλλιτέχνη:

Ίσως παρατηρήσετε ότι η Ευρώπη ως ηπειρωτική χώρα βρίσκεται στο επίκεντρο των μεταναστευτικών διαδικασιών. Αυτό περιλαμβάνει επίσης τη δική μας κινητικότητα που βασίζεται στα δικαιώματα ελευθερίας που παρέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση σε όλους τους πολίτες της ΕΕ. Η Αφρική, ωστόσο, είναι η ήπειρος με τον μεγαλύτερο αριθμό σημείων εστίασης για μετανάστευση.

Ένας γραφικός χάρτης των ροών μετανάστευσης από μια παγκόσμια οπτική γωνία. Όλες οι χώρες και οι ηπείρους σήμερα επηρεάζονται από το φαινόμενο της μετανάστευσης. Η μετανάστευση σήμερα είναι "ευκολότερη", αφού τα παγκόσμια ταξίδια είναι πιο προσιτά, η κινητικότητα έχει αυξηθεί και η παγκόσμια επικοινωνία καθιστά εφικτή τη μετανάστευση.

Ο χάρτης του Παγκόσμιου Δείκτη Ειρήνης του 2015 δείχνει περιφέρειες μελλοντικής εκπλήρωσης που ενδέχεται να προκαλέσουν νέες ροές μετανάστευσης. Όλες οι περιφέρειες σε κόκκινο και πορτοκαλί υπόκεινται σε αύξηση της μετανάστευσης και του καταφυγίου:

Εκτός από τον πόλεμο, οι συγκρούσεις, οι πολιτικές αναταραχές, οι οικολογικές προκλήσεις θα αποτελέσουν λόγους μετανάστευσης και καταφυγίου τα επόμενα χρόνια. Η πρόγνωση των Ηνωμένων Εθνών (βάσει του 2016) είναι:

- Κλιματική αλλαγή, έλλειψη νερού και προβλήματα στη γεωργία στη Βόρεια και Κεντρική Αφρική.
- Μεγαλουπόλεις που πλήττονται από προβλήματα διαχείρισης νερού και αποβλήτων (Cape Town).
- Πόλεμοι στη Νιγηρία, Νότιο Σουδάν, Μάλι.
- Κίνδυνοι από την οικονομική κρίση και εμφύλιους πολέμους (Τουρκία, Βραζιλία, Πακιστάν).
- Περιορισμός των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σε 81 χώρες το 2016.
- Κίνδυνος πολιτικής κρίσης στη Μέση ανατολή, Λατινική Αμερική, Κορέα.

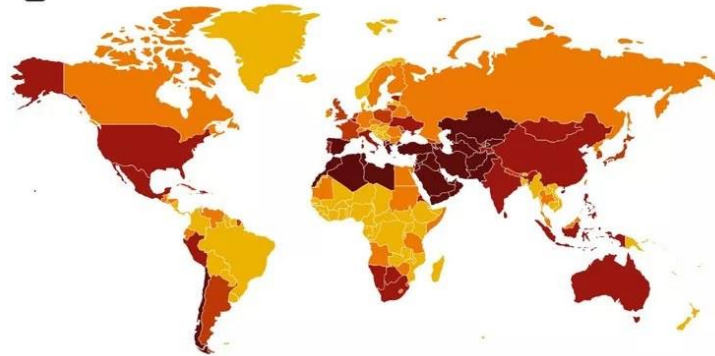
Νερό και καθαρός αέρας στοιχεία που όλοι χρειαζόμαστε για να ζήσουμε, μοιάζουν σαν οι κύριες αιτίες μετανάστευσης στις επόμενες δεκαετίες.

Ο χάρτης δείχνει σε ποιες περιοχές ο ΟΗΕ αναμένει μια σοβαρή έλλειψη νερού μέχρι το 2040. Όσο πιο σκούρο είναι το χρώμα, τόσο μεγαλύτερος είναι ο κίνδυνος σοβαρής έλλειψης νερού που θα οδηγήσει άμεσα στη μετανάστευση από αυτές τις περιοχές του κόσμου μας:

Wasser-Beanspruchung im Jahr 2040

Verhältnis zwischen Entnahme und Vorrat (niedrig, mittel, hoch, extrem hoch)

- Niedrig (< 10%, Punktzahl: 0-1)
- Niedrig bis Mittel (10-20%, Punktzahl: 1-2)
- Mittel bis hoch (20-40%, Punktzahl: 2-3)
- Hoch (40-80%, Punktzahl: 3-4)
- Extrem hoch (> 80%, Punktzahl: 4-5)

Quelle: WRI

Hinweis: Projektion unter der Annahme, dass heutige Trends anhalten

Unit 4: Ασκήσεις Αντανάκλασης

Διάρκεια: 45 λεπτά

Άσκηση 5:

Περιγραφή της δικής μας προσωπικής και οικογενειακής ιστορίας.

- Υπάρχει ιστορικό μετανάστευσης στην οικογένειά μου;
- Μετανάστευσαν μέλη της οικογένειάς μου;
- Τι ιστορικό μετανάστευσης έχω;
- Για πιο λόγο μετανάστευσα εγώ ή μέλη της οικογένειάς μου;
- Δείχνω στο χάρτη σε ποιες χώρες υπάρχουν μέλη της οικογένειάς μου, συγγενής ή φίλοι (επίσης φίλοι μέσω διαδικτύου).
- Μοιραστείτε τις προσωπικές σας εμπειρίες με άλλα μέλη της ομάδας.
- Συζητήστε με τους υπόλοιπους για τις επιπτώσεις από τη μετανάστευση στη ζωή σας και στη ζωή της οικογένειάς σας.

Unit 5: Πρακτικά Θέματα ένταξης

Διάρκεια: 45 – 60 λεπτά

Εισαγωγή εκπαιδευτή:

Τις τελευταίες ώρες ακούσαμε, συζητήσαμε και μοιραστήκαμε πολλά για την ένταξη, τη μετανάστευση, τις θεωρίες και τα πρότυπα ενσωμάτωσης και μελλοντικών σεναρίων.

Ας επιστρέψουμε τώρα στην πόλη, την πόλη και τη γειτονιά μας. Ας σκεφτούμε την εμπειρία μας με την ενσωμάτωση στην κοινότητά μας.

Θα δημιουργήσουμε μια πολιτιστική χαρτογράφηση της ολοκλήρωσης στην κοινότητα / γειτονιά μας:

Άσκηση 6

Χωρίστε την ομάδα σε υπό-ομάδες των 4. Μοιράστε τους χαρτί, στυλό, μαρκαδόρους. Να υπάρχει ένας τοπικός χάρτης.

Βήμα 1

- Κάντε ένα κατάλογο των μεταναστών και των προσφύγων που ζουν στη γειτονιά σας. Μπορείτε να συμβουλευτείτε επίσης το site της περιοχής σας και να συγκεντρώσετε στοιχεία από τοπικούς φορείς.
- Κάντε ένα κατάλογο των μειονοτικών ομάδων που ζουν στη περιοχή σας.
- Κάντε ένα κατάλογο των διαφορετικών θρησκειών που υπάρχουν στην περιοχή σας.

Βήμα 2. Καταγραφή υπηρεσιών

- Κάντε ένα κατάλογο με όλα τα Ιδρύματα (δημόσια, ιδιωτικά, θρησκευτικά, κλπ.) που γνωρίζετε στην περιοχή σας ότι βοηθούν και υποστηρίζουν μετανάστες. Αυτός ο κατάλογος πρέπει να περιέχει δημόσια γραφεία, NGOs, οργανισμούς μεταναστών, συλλόγους, χώρους συνάντησης, εκκλησίες, ειδικά καταστήματα, οικογενειακά κέντρα, πολιτιστικά κέντρα, σχολές γλωσσών, κλ. που έχουν σχέση με μετανάστες που επιθυμούν να ενταχθούν.
- Απεικονίστε στο χάρτη τη θέση όλων των παραπάνω, με μία σύντομη περιγραφή για το καθένα.

Βήμα 3

- Ποιοι εργάζονται στα ιδρύματα που καταγράφηκαν; Εργάζονται σ' αυτά μ'νο δημόσιοι υπάλληλοι, χρειάζεται κάποιος να έχει ειδικά προσόντα για να εργαστεί εκεί; Ποια ιδρύματα εργάζονται με εθελοντές;
- Δημιουργήστε ένα κατάλογο με ευκαιρίες για εθελοντές που επιθυμούν να εργαστούν με την ένταξη μεταναστών.
- Παρουσιάστε το υλικό στους υπόλοιπους.
- Συγκρίνετε τους χάρτες και τις λίστες.
- Δημιουργήστε ένα συνολικό χάρτη και μία συνολική λίστα.

Δημιουργήστε «κατάλογο εθελοντών που βοηθούν μετανάστες» στη περιοχή σας.

Unit 6: Συμπέρασμα

- Συμπεράσματα, μαθήματα που διδάχθηκαν, παρατηρήσεις από τους εκπαιδευόμενους.
- Παρουσίαση του επόμενου module.
- Αξιολόγηση εκ μέρους των συμμετεχόντων.
- Κοινωνική δράση μετά το πέρας του μαθήματος.

Module 4: Ενεργός πολίτης

(Βασικοί ρόλοι ενός εθελοντή που εργάζεται για τους μετανάστες και την ενσωμάτωση των προσφύγων: καθηγητής γλωσσών, μάνατζερ πολιτών και καθηγητής παιδείας, διαμεσολαβητής / διαμεσολαβητής / δικηγόρος και φίλος βοηθώντας τους μετανάστες και τους πρόσφυγες να περιηγηθούν σε μια νέα κοινωνία)

Συνεισφορά του Anmíro

"Η ενεργή ιθαγένεια ΔΕΝ έχει σχέση με την εθνικότητα. Δεν χρειάζεται να είστε υπήκοος της χώρας εταίρου ή να διατηρήσετε το διαβατήριό σας για να είστε ενεργός. Το μόνο που χρειάζεστε είναι η επιθυμία να δείτε τη κοινότητά σας να βελτιωθεί και να είναι ενθουσιασμένος! "

	Description
Σύντομη περιγραφή του περιεχομένου της ενότητας για καθηγητή / δάσκαλο και εκπαιδευόμενο - Στόχοι της ενότητας - Στόχοι της ενότητας	Η ενότητα 4 Εισαγωγή για την ενεργό συμμετοχή του πολίτη απευθύνεται σε εθελοντές και εκπαιδευτές που εργάζονται για την υποστήριξη των μεταναστών για την ανάπτυξη δεξιοτήτων, γνώσεων και εμπιστοσύνης για τη συμμετοχή σε τοπικές (περιφερειακές, εθνικές και παγκόσμιες) διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Η ενότητα είναι ένα σύντομο μάθημα ανοιχτό στους ανθρώπους που επιδεικνύουν εμπειρία στην υποστήριξη άλλων μέσω άτυπης μάθησης. Δεν απαιτεί επίσημη προ-μάθηση ή προσόντα εκτός από την αναγνωρισμένη εμπειρία ζωής και θα λειτουργεί σε επίπεδο πιστοποιητικού. Το έγγραφο ορίζει πρόγραμμα σπουδών, μαθησιακά αποτελέσματα και μεθόδους αξιολόγησης. Το περιεχόμενο αυτής της ενότητας είναι ως εξής: I Κατάρτιση για Εκπαιδευτές σε Ενεργό Μάθηση για Ενεργούς πολίτες (Περιεχόμενο Μαθημάτων & Μαθησιακά Αποτελέσματα) II Παρουσίαση πηγών για την εκμάθηση του ενεργού πολίτη (υλικά για την υποστήριξη της μάθησης και του προβληματισμού) Μαθησιακά αποτελέσματα:

Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτής της Ενότητας, οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να:

Κατανοήσουν την έννοια της κοινότητας και των σχέσεων μεταξύ της τοπικής και της παγκόσμιας κοινότητας - Έννοια της κοινότητας - Διαφορετικές προοπτικές για μια κοινότητα - Τοπική και παγκόσμια αλληλεξάρτηση

Δημιουργήστε στρατηγικές για να υποστηρίξετε τους εκπαιδευόμενους να διερευνήσουν την ενεργό συμμετοχή των πολιτών και την ηγεσία της κοινότητας

Δημιουργήστε περιβάλλοντα άτυπης μάθησης που επιτρέπουν στους μαθητές της κοινότητας να αναγνωρίζουν και να εκφράζουν θέματα από τη δική τους καθημερινή ζωή και τρόπους επικοινωνίας με τους τοπικούς φορείς λήψης αποφάσεων σε σχέση με αυτά τα θέματα.

Δημιουργία και διατήρηση αποτελεσματικών περιβαλλόντων για μάθηση. Να διαχειρίζονται τη δυναμική των ομάδων και να υποστηρίζουν την ανάπτυξη της άτυπης μάθησης.

Κρίσιμα (και εποικοδομητικά) στοιχεία υπέρβασης που υπερβαίνουν τα εμπόδια, τη συμμετοχή και τις πιθανές προσεγγίσεις για την υπέρβαση αυτών των εμποδίων.

Αποσυνθέστε και αναλύστε τις τοπικές δομές και διαδικασίες για να εντοπίσετε τις τοπικές ευκαιρίες για συμμετοχή, ηγεσία και μάθηση της κοινότητας.

Προσδιορίστε τοπικά συγκεκριμένες διαδρομές για να επηρεάσετε τη λήψη αποφάσεων και τρόπους για να δημιουργήσετε ισχυρότερη φωνή και ταυτότητα με τις δικές σας ομάδες μάθησης.

Κάνετε εννοιολογικές διακρίσεις που βοηθούν στην οικοδόμηση των δεξιοτήτων, της γνώσης και της εμπιστοσύνης των άλλων να συμμετέχουν στις δημοκρατικές διαδικασίες και να διαμορφώνουν τις τοπικές κοινότητες.

	Εξετάσετε με κριτικό πνεύμα το ρόλο των ενεργών πολιτών στη διαμόρφωση της κοινωνίας - και τις ευκαιρίες προσωπικής ανάπτυξης που μπορούν να συμμετάσχουν (ατομικά και συλλογικά). Αντανακλώντας τον ρόλο των ενεργών πολιτών στη διαμόρφωση της κοινωνίας - και τις ευκαιρίες προσωπικής ανάπτυξης που μπορούν να συμμετάσχουν (ατομικά και συλλογικά).
Διάρκεια της ενότητας	2-4 ώρες ή ανάλογα με τις ανάγκες μιας ομάδας εκπαιδευόμενων Η ομάδα καθηγητών και ασκούμενων μπορεί να αποφασίσει διακοπές κατά τη διάρκεια της ενότητας
Προτεινόμενα εκπαιδευτικά υλικά	http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migrant_integration_statistics_-_active_citizenship www.teachingcitizenship.org.uk/ www.activecitizensfe.org
Συνιστώμενο μέρος του χώρου (όπου λαμβάνει χώρα η ενότητα)	Επιτρέπει στον εκπαιδευτικό και τον εκπαιδευόμενο να αποφασίσει τον τόπο διεξαγωγής. Πρόταση: Ο χώρος θα μπορούσε να βρίσκεται στις εγκαταστάσεις ενός συνεργαζόμενου συνεργάτη ή ενός σημαντικού εθελοντικού οργανισμού όπως ο Ερυθρός Σταυρός / Oxfam κ.λ.π.
Άλλες σχετικές απαιτήσεις	<i>π.χ. επισκέψεις μελέτης σε τοπικές οργανώσεις AC, επίσκεψη ομιλητών</i>
Μορφές στις οποίες είναι διαθέσιμη η ενότητα	- έντυπο έγγραφο - ηλεκτρονική έκδοση (δικτυακός τόπος SVMΙ
Μονάδα γλωσσικών εκδόσεων είναι διαθέσιμη	σε όλες τις γλώσσες εταίρων του SVMΙ

Ενότητα 1: Με βάση τα τοπικά ζητήματα

"Κανείς δεν γεννιέται καλός πολίτης. κανένα έθνος δεν γεννιέται δημοκρατία. Αντίθετα, και οι δύο είναι διαδικασίες που συνεχίζουν να εξελίσσονται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους. "
Κόφι Ανάν

Τι αφορά τους ανθρώπους στην περιοχή / κοινότητά σας;

Ποιος ασχολείται ή ασχολείται
με αυτό το ζήτημα;
(Ποιος μπορεί να επηρεαστεί;)

Ποιος άλλος εμπλέκεται στην
κατάσταση;

(Κάτοικοι, αρχές, επιχειρήσεις,
ομάδες κ.λπ.)

Ποιες είναι οι συμμετέχουσες
οργανώσεις;

Τι μέτρα μπορώ να λάβω;
Τι πρέπει να κάνουμε;

Ποιες είναι οι διαδικασίες
λήψης αποφάσεων που
σχετίζονται με αυτό το ζήτημα;
(Πού μπορούμε να
επηρεάσουμε;)

Τι περιμένουμε να αποτελέσει
το αποτέλεσμα αυτής της
ενέργειας;

Πώς μπορώ να
προγραμματίσω περαιτέρω
μάθηση για να μας βοηθήσει
να κάνουμε αλλαγές;

Ποιος πρέπει να εμπλακεί;

Από ποιον πρέπει να
μάθουμε;

Ποιος πρέπει να μάθει από
εμάς;

Επίπεδα ενεργής συμμετοχής του πολίτη:

1. Όντας εκεί - π.χ. 'Μένω εκεί'
2. Ανήκετε εδώ - π.χ. 'Το μέρος μου'
3. Συμμετέχοντας έξω από το σπίτι - σχολεία, λέσχες, κοινοτικές ομάδες
4. Εκφράζοντας απόψεις για το πώς συμβαίνουν τα πράγματα εδώ
5. Έχοντας ένα λόγο για το πώς οργανώνονται τα πράγματα - μιλώντας, εκφράζοντας μια γνώμη
6. Επηρεασμός του τρόπου με τον οποίο γίνονται τα πράγματα - συμμετοχή σε μια επιτροπή, ομάδα γονέων κ.λπ.
7. Λαμβάνοντας έναν ηγετικό ρόλο στην κοινότητά σας - ως κυβερνήτης σχολείου,
8. Σύμβουλος, αντιπρόσωπος κ.λπ.
9. Προβαίνοντας ενεργά σε αλλαγές / επίλυση προβλημάτων

Σκέψη γύρω από τοπικά θέματα - Προσδιορισμός των πραγμάτων που θα θέλαμε να αλλάξουμε:

Περιλαμβάνονται οι τοπικές δομές και διαδικασίες; (Ποιος λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με αυτό το ζήτημα;)	Τρόποι που μπορούν να κάνουν οι κάτοικοι να συμμετέχουν στις αποφάσεις αυτές; (Τι διαδρομές είναι διαθέσιμες σε εμάς - επίσημα και ανεπίσημα;)	Τι λείπει σήμερα; (Τι περισσότερο μπορούμε να κάνουμε;)

Μονάδα 2: Έννοιες των κοινοτήτων

Τύποι κοινότητας

	Γεωγραφικός	Ενδιαφέρον
Τοπική και περιφερειακή		
Εθνική		
Διεθνές / παγκόσμιο συμπεριλαμβανομένων των online		

Όλοι ζούμε σε κοινότητες στις χώρες μας - ίσως σε ένα δήμο, μια πόλη, ή ένα χωριό. Ανήκουμε επίσης σε ομάδες φιλίας, οικογένειες, εθνοτικές ομάδες, εκκλησίες, σωματεία και κοινωνίες.

Μαθαίνουμε και εργαζόμαστε σε σχολεία, κολέγια, ομάδες νέων, εκπαιδευτικούς οργανισμούς και χώρους εργασίας. Σε κάθε ένα από αυτά τα διαφορετικά είδη κοινότητας, παίρνονται αποφάσεις που μας επηρεάζουν. Μερικές φορές οι δομές λήψης αποφάσεων είναι τυπικές - υποστηρίζονται από νόμους. Μερικές φορές είναι ανεπίσημες και μόλις που συμφωνούν μεταξύ των μελών της ομάδας.

Αλλά δεν πρέπει να αφήσουμε τη λήψη αποφάσεων σε λίγους μόνο ανθρώπους.

Μπορούμε όλοι να εμπλακούμε περισσότερο και να διασφαλίσουμε ότι ακούγεται η φωνή μας. Οι αποφάσεις στις τοπικές περιοχές λαμβάνονται από τις τοπικές αρχές, διάφορους δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς και ομάδες εθελοντών.

Τοπικές αρχές

Σημείωση για τον δάσκαλο: Οι τοπικές αρχές ενδέχεται να διαφέρουν στις χώρες εταίρους, εγκρίνετε τα εξής:

Υπάρχουν διάφορες μορφές τοπικής αυτοδιοίκησης γύρω από τις χώρες εταίρους:

Δήμοι · περιφέρειες και κομητείες. Οι τοπικές αρχές έχουν την ευθύνη για ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών: τα σχολεία, το περιβάλλον, τη πυροσβεστική υπηρεσία, τον σχεδιασμό, τη στέγαση, τις κοινωνικές υπηρεσίες, τις εγκαταστάσεις αναψυχής, βιβλιοθήκες ή συλλογή αποβλήτων - στην πραγματικότητα πράγματα που μας επηρεάζουν όλους, αλλά που θεωρούμε ως δεδομένα.

Το καθημερινό έργο της αρχής εκτελείται από αμειβόμενους υπαλλήλους. Οι τοπικές αρχές χρηματοδοτούνται εν μέρει από την κεντρική κυβέρνηση, αλλά και από τους πολίτες μέσω φόρων. Τα μέλη των δημοτικών συμβουλίων εκλέγονται να αντιπροσωπεύουν ανθρώπους στους δήμους ή στην περιοχή τους. Τα μέλη των δημοτικών συμβουλίων δεν λαμβάνουν μισθούς και δεν απασχολούνται από το συμβούλιο. Μπορούν να ζητήσουν αποζημιώσεις που καλύπτουν το κόστος της εργασίας τους. Τα μέλη των δημοτικών συμβουλίων λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με τα τοπικά ζητήματα και παρέχουν φωνή στους ανθρώπους που εκπροσωπούν.

Υπάρχουν πολλοί άλλοι οργανισμοί σε κάθε τοπική περιοχή που παρέχουν υπηρεσίες για τις οποίες το συμβούλιο δεν είναι υπεύθυνο. Οι διαφορετικές ομάδες παρέχουν υπηρεσίες που δεν είναι διαθέσιμες μέσω μιας τοπικής αρχής ή άλλων οργανισμών. Δεν είναι οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και φιλανθρωπικές οργανώσεις, ορισμένοι έχουν πληρώσει προσωπικό, ενώ κάποιοι άλλοι όχι. Μπορούν να λάβουν χρηματοδότηση από την τοπική ή την

κεντρική κυβέρνηση. Παραδείγματα τέτοιων ομάδων είναι εκείνες που εργάζονται με ηλικιωμένους, εθνικές μειονότητες ή άτομα με ειδικές ανάγκες.

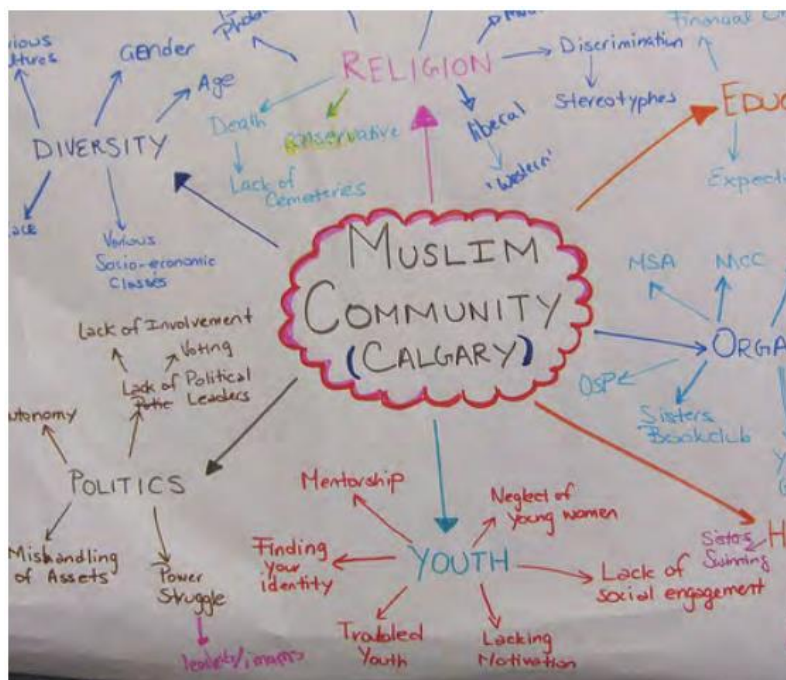
Ακούγοντας την κοινότητά σας

Όλο και περισσότερες τοπικές αρχές και κυβερνήσεις συνειδητοποιούν ότι πρέπει να ακούσουν τι σκέφτονται οι ηλικιωμένοι και οι μετανάστες σχετικά με τοπικά και εθνικά ζητήματα. Υπάρχουν πολλοί τρόποι να ακούσουν, αν και ίσως κάποιои είναι καλύτεροι από άλλους.

Προτεινόμενα θέματα

- Καλύτερες εγκαταστάσεις (π.χ. αθλητισμός, μουσική, πληροφορική)
- Επιτρεπόμενος ρουχισμός
- Διαθεσιμότητα αποθηκευτικού χώρου
- Λέσχες και κοινωνίες
- Αναγκαστικός γάμος και γάμος ανηλίκων
- Οργάνωση ενός μαθήματος ή προγράμματος
- Η κατάσταση των κτιρίων και του εξωτερικού χώρου
- Συμβάσεις σπουδαστών
- Πολιτική ανακύκλωσης
- Πολιτική κατά του εκφοβισμού
- Πολιτική κατά του ρατσισμού
- Δικαιώματα κοριτσιών και γυναικών στη χώρα σας

Παράδειγμα ενός χάρτη της κοινότητας που επικεντρώνεται σε κάποια ενδιαφέροντα, πηγή:
<http://canadabridges.com/programming/unveiling-youth-potential/community-mapping>

Ποιος αποφασίζει

1. Σε ποια ηλικία είναι νόμιμο να παντρευτείς;
  2. Πώς πρέπει να τιμωρηθείτε αν έκλεγατε κάτι από ένα κατάστημα ή μια αγορά;
  3. Εάν επιτρέπεται σε κάποιον να χτίσει ένα σπίτι στην περιοχή σας;
  4. Πότε επιτρέπεται στα καταστήματα να παραμείνουν ανοιχτά στην πόλη σας;
  5. Εάν η τοπική κοινή γη μπορεί να μετατραπεί σε χώρο παιχνιδιού για τους νέους;
  6. Ποιος καθαρίζει τους δρόμους στην περιοχή σας;
  7. Ποια κοινωνικά προγράμματα μπορούν να λάβουν χώρα στην κοινότητά σας;
  8. Ποιος είναι στο τοπικό σας συμβούλιο;
  9. Εάν οι θρησκευτικοί ηγέτες επηρεάζουν την πόλη σας;
  10. Πώς μπορείτε προσωπικά να ξοδέψετε τα δικά σας χρήματα;
  11. Τι επιτρέπετε να δείτε στο Διαδίκτυο;
  12. Πόσο ασφαλές είναι να περπατήσετε γύρω από την περιοχή σας;
  13. Ποιος μπορεί να εγκατασταθεί - ή να φύγει - από την πόλη σας;
  14. Εάν είναι νόμιμο να έχουν οι άνθρωποι ομοφυλοφιλικές σχέσεις στη χώρα σας;
  15. Ποια ρούχα πρέπει να φοράτε σε γάμο;
- Σε ποια ηλικία μπορούν να εγκαταλείψουν το σχολείο τα παιδιά

Διάλειμμα

Ενότητα 3: Εργαλεία για την οικοδόμηση μιας εκστρατείας για τη δημοκρατία και την ενεργό συμμετοχή των πολιτών

Τι σημαίνει "συμμετοχή στη δημοκρατική διαδικασία";

Μπορεί να υποστηριχθεί ότι η συμμετοχή στη δημοκρατική διαδικασία ή στην πολιτική συμμετοχή είναι πολύ σπάνια δυνατή για τους μετανάστες και ειδικά για τους πρόσφυγες. Για παράδειγμα, στην Ιταλία: ... "Η ισχύουσα εθνική νομοθεσία, παρά την αρχή του άρθρου. 9 του Τ.Υ.Ι. δεν επιτρέπει τα πολιτικά δικαιώματα σε μη κοινοτικούς πολίτες, αυτό σημαίνει ότι οι πολίτες τρίτων χωρών δεν μπορούν να ψηφίσουν και να ψηφιστούν σε οποιοδήποτε επίπεδο εκλογών, τόσο στις τοπικές εκλογές όσο και στις γενικές εκλογές. Ωστόσο, στους πολίτες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας χορηγείται μόνο η ψήφος στις τοπικές εκλογές. Μέχρι τώρα, η άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων επιτρέπεται μόνο στους ιταλούς πολίτες, εν μέρει στους υπηκόους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, με πλήρη αποκλεισμό για τους πολίτες τρίτων χωρών, παρόλο που είναι παρόντες στην Ιταλία για πολύ καιρό και με άδεια παραμονής ως μακροπρόθεσμοι κάτοικοι. Υπό αυτή την έννοια, είναι σαφές ότι υπάρχει πολιτική βούληση για αποκλεισμό των μεταναστών και όχι για ένταξη. "Πηγή:

<https://ecpr.eu/Filestore/PaperProposal/21f8ed53-953e-4acb-a6aa-d1d54a9c8bf0.pdf>

Πώς οι πολίτες επιφέρουν αλλαγές;

Σημείωση για τον δάσκαλο: Συζητήστε τα ακόλουθα με τους εκπαιδευόμενους:

Ποιος είναι ο αντίκτυπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη ζωή στη χώρα εταίρο; Βλέπε π.χ.:

https://ec.europa.eu/unitedkingdom/services/your-rights_en

Άλλα δικαιώματα των πολιτών των χωρών εταίρων:

Συμβουλευτείτε τον αντίστοιχο ιστότοπο στη χώρα σας, ο οποίος εξηγεί τα δικαιώματα των πολιτών

Σκοπός των εκστρατειών AC είναι να συσπειρώσουν τους κατοίκους στην ίδια αιτία: Κάνοντας τις κοινότητες ζωντανές για ένα βιώσιμο μέλλον. Οι εκστρατείες προορίζονται να βοηθήσουν στην καταστολή της δέσμευσης όλων των εταίρων που έχουν τη δυνατότητα να διατυπώσουν πειστικά κοινά ζητήματα, να προτείνουν λύσεις και να δεσμευτούν σε κοινούς στόχους και δράσεις προς την

κατεύθυνση της καλύτερης κοινότητας. Οι εκστρατείες AC βοηθούν στην κατανόηση της μελλοντικής σκέψης σχετικά με:

- Θετική ανάπτυξη της κοινότητας
- Λύσεις για τις τοπικές προκλήσεις
- Δίνοντας φωνή στους ανθρώπους να αλλάξουν το μέλλον στην κοινότητά

Κάνοντας μια αλλαγή κοντά στο σπίτι - εκτελώντας μια καμπάνια στην ομάδα / οργάνωση

Στις περισσότερες οργανώσεις υπάρχουν πράγματα που μπορούν να βελτιωθούν προς όφελος όλων. Το σχολείο, το κολέγιο, οι ασκούμενοι και τα συμβούλια θα έπρεπε συνήθως να αντιμετωπίζουν προβλήματα με τη διοίκηση και να διαπραγματεύονται αλλαγές.

Η ομάδα / ο οργανισμός σας μπορεί να μην έχει αντιπροσωπευτικό συμβούλιο ή ίσως να μην έχει μεγάλη δύναμη. Μπορείτε να μάθετε πολλά για τη δημοκρατία κάνοντας μια εκστρατεία για να αλλάξετε τον εαυτό σας.

Βήμα 1. Επιλέξτε το πρόβλημά σας. Τι θα μπορούσε να είναι καλύτερο; Ποιος θα ωφεληθεί; Τι πρέπει να συμβεί;

Βήμα 2. Μάθετε τι σκέφτονται οι άλλοι! Άλλοι άνθρωποι μπορεί να μην συμφωνούν ότι υπάρχει κάποιο πρόβλημα. Θα χρειαστείτε υποστήριξη από άλλους, ειδικά από άλλες ομάδες μεταναστών και από τους κατοίκους / ηλικιωμένους, αν είναι δυνατόν.

Βήμα 3. Αυξήστε την ευαισθητοποίηση. Εάν το ζήτημα έχει υποστήριξη, θα χρειαστεί να ενημερώσετε όλους για τις απόψεις σας και να προσπαθήσετε να ξεκινήσετε μια συζήτηση για να μάθετε πώς τα πράγματα θα μπορούσαν να είναι διαφορετικά. Θα μπορούσατε να πραγματοποιήσετε μια συνάντηση, να δημιουργήσετε αφίσες, να βάλετε μια καταχώρηση στο internet / Facebook, το YouTube ή αλλού, να δώσετε φυλλάδια, να κάνετε μια παρουσίαση, να θέσετε το θέμα στο συμβούλιο κλπ.

Βήμα 4. Αποφασίστε για τη δράση που θέλετε και να λάβετε αποδεικτικά στοιχεία υποστήριξης. Αυτό θα μπορούσε να είναι μια αναφορά, μια πρόταση που ψηφίστηκε στο συμβούλιο νέων, μια ψηφοφορία σε μια συνεδρίαση.

Βήμα 5. Προσέγγιση των δυνατοτήτων που υπάρχουν στον οργανισμό σας με μία λογική και κατάλληλα κοστολογημένη πρόταση. Θα πρέπει να υπάρχουν περισσότεροι από ένας και θα πρέπει να κάνετε ένα ραντεβού εκ των προτέρων. Θα πρέπει να ασκήσετε αυτό το βήμα, ίσως μέσω του παιχνιδιού ρόλων, για να βεβαιωθείτε ότι είστε σίγουροι, ευγενικοί και σαφείς σε αυτό που προτείνετε. Αν η πρότασή σας απορριφθεί, θα πρέπει να ζητήσετε τους λόγους. Μπορεί να είναι καλοί!

22 συμβουλές για να είσαι πιο ενεργός πολίτης:

1. Πάρτε μια κάρτα βιβλιοθήκης και ελέγξτε τα προγράμματα της βιβλιοθήκης.
2. Υποστηρίξτε και διαβάστε την τοπική εφημερίδα.
3. Παρακολουθείτε τις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου.
4. Γράψτε γράμματα στην τοπική σας εφημερίδα.
5. Ξεκινήστε ένα blog σχετικά με τοπικά θέματα.
6. Οργανώστε έναν κοινοτικό κήπο.
7. Εργαστείτε για την ευαισθητοποίηση γύρω από ένα συγκεκριμένο θέμα που επηρεάζει την κοινότητά σας.
8. Διαβάστε το σύνταγμα της χώρας διαμονής σας.
9. Εθελοντής σε τοπική τράπεζα τροφίμων.
10. Μάθετε τους κανόνες της τοπικής σας κοινότητας.
11. Οργανώστε τους γείτονες να επηρεάζουν τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου για να ανατρέψουν τους άδικους κανόνες της κοινότητάς σας.
12. Επίσκεψη και υποστήριξη τοπικών πάρκων και άλλων ανοιχτών χώρων.
13. Εθελοντής στις τοπικές μέρες καθαρισμού για να βοηθήσετε να κρατήσετε την κοινότητά σας όμορφη.
14. Να επικοινωνείτε τακτικά με τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου για να τους γνωρίσετε τις απόψεις σας σχετικά με τους επερχόμενους δημοτικούς κανόνες / εθνική νομοθεσία.
15. Ενώστε τις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης (Facebook κ.λπ.) για να συνδέσετε τους γείτονές σας.
16. Παρακολουθήστε σχολικές συναντήσεις για γονείς.
17. Μάθετε για την ιστορία της κοινότητάς σας.
18. Ελέγξτε το ημερολόγιο εκδηλώσεων της κοινότητας για τους τρόπους που μπορείτε να πάρετε μέρος.
19. Υποστήριξη τοπικών επιχειρήσεων με τη συχνότητα και τη διοργάνωση τοπικών εκδηλώσεων για να αυξήσουν τη σημασία των τοπικών αγορών.
20. Περπατήστε ή κάντε ποδήλατο, ώστε να γνωρίσετε τους γείτονες και την κοινότητά σας.
21. Εθελοντής πυροσβέστης.
22. Τι άλλο θα μπορούσατε να κάνετε ως ενεργό μέλος της κοινότητάς σας;

Και αν οι 22 συμβουλές για να γίνετε πιο ενεργός πολίτης δεν είναι αρκετές για σας παρακαλώ δείτε περισσότερα παρακάτω:

<https://www.good.is/articles/building-blocks-of-citizenship-50-ways-to-be-a-more-engaged-active-citizen-this-year>

Χρησιμοποιώντας εργαλεία ΤΠΕ στην ενεργό εκστρατεία σας για την ιθαγένεια

Blogs. Ο συντομογραφημένος όρος για το weblog, ένα blog είναι ένας ιστότοπος που περιέχει πληροφορίες που μπορούν να μοιραστούν άτομα που εμπλέκονται σε ένα έργο ή το γενικό κοινό. Τα blogs επιτρέπουν στους χρήστες να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες, να σχολιάσουν και να μοιραστούν. Ένα μικροσκόπιο διαφέρει από ένα παραδοσιακό ιστολόγιο στο ότι το περιεχόμενό του είναι συνήθως μικρότερο τόσο στο πραγματικό όσο και στο συνολικό μέγεθος του αρχείου. Για παράδειγμα, τα όρια του Twitter είχαν αρχικά οριστεί σε 140 χαρακτήρες για ένα μήνυμα κειμένου. Υπάρχουν όμως και πολλά άλλα: Tumblr, Squidoo, Mysay, Hictu, Moodmill, frazr.

Ιστοσελίδα. Ο βασικός ορισμός για έναν ιστότοπο είναι μια συλλογή από ιστοσελίδες που περιέχουν πληροφορίες - κείμενο, εικόνες ή βίντεο - για τους σκοπούς της επικοινωνίας μιας ιδέας στο διαδίκτυο. Για θέματα ενεργού πολίτη, μια ιστοσελίδα είναι έλεγχος αποστολής. Όλες οι πτυχές του έργου στεγάζονται εδώ - δήλωση στόχου, διαχείριση, λειτουργία, συμμετοχή, πληροφορίες χρηματοδότησης και επιτυχίες.

Γραπτά μηνύματα. Επικοινωνία με κείμενο σε μια ψηφιακή συσκευή, συνήθως ένα κινητό τηλέφωνο. Οι οργανώσεις ενεργών πολιτών χρησιμοποιούν μηνύματα κειμένου για εσωτερική επικοινωνία και για σχετικά με γεγονότα και ενέργειες που έχουν ληφθεί.

Κοινωνικά δίκτυα. Τα κοινωνικά δίκτυα είναι αποκλειστικοί ιστότοποι που επιτρέπουν στους χρήστες να επικοινωνούν μεταξύ τους δημοσιεύοντας πληροφορίες, πραγματοποιώντας σχόλια και αποστολή μηνυμάτων, εικόνων και βίντεο. Το κοινωνικό δίκτυο διαφέρει από έναν ιστότοπο, επειδή κάνει κάτι περισσότερο από την παρουσίαση πληροφοριών. Επιτρέπει στους χρήστες να συνεισφέρουν νέες πληροφορίες και σχόλια σχετικά με τις παρεχόμενες πληροφορίες. Τα κοινωνικά δίκτυα είναι ιστότοποι όπου οι χρήστες μπορούν να συνδεθούν με άλλους χρήστες, όπως το Facebook, το Myspace, το LinkedIn και το Ning.

Κοινή χρήση μέσων. Κοινή χρήση φωτογραφιών και βίντεο στο Flickr και στο YouTube, για παράδειγμα.

Podcasting. Ένας τρόπος δημοσίευσης αρχείων ήχου MP3 στον ιστό, ώστε να μπορούν να μεταφορτωθούν σε υπολογιστές ή φορητές συσκευές ακρόασης, όπως iPods ή άλλες συσκευές αναπαραγωγής MP3.

Παράδειγμα οικοδόμησης μιας εκστρατείας μέσω των ΤΠΕ

Ονομασία της εκστρατείας: Ακατάλληλοι πίνακες χρονοδιαγράμματος για τις δημόσιες μεταφορές, Οργανωτική ανάγκη:

Είδος των εργαλείων ΤΠΕ: σελίδα κοινωνικών μέσων και γραπτών μηνυμάτων. Γιατί:

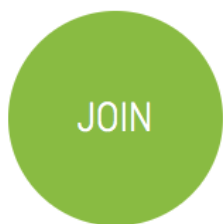

Η δημιουργία δικτύων με φίλους και ενδιαφερόμενα μέρη θα βοηθήσει στην εξάπλωση του προβλήματος. Οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να γράψουν τις συστάσεις τους και μια εξήγηση της διαδικασίας σκέψης σας στο παρακάτω διάγραμμα.

Το όνομα της εκστρατείας, η σύντομη περιγραφή και το κοινωνικό πρόβλημα που αντιμετωπίσατε;	
Τι πρέπει να κάνει η εκστρατεία για να αυξήσει τις πιθανότητες επιτυχίας της;	
Τι είδους ΤΠΕ έχετε να υλοποιήσετε σε αυτήν την καμπάνια;	
Γιατί και πώς θα βοηθούσε η σύσταση της καμπάνιας?	
Συγκεντρώστε τις συστάσεις σας (Ενσωματώστε όλες τις παραπάνω πληροφορίες. Εάν χρειάζεται, χρησιμοποιήστε επιπλέον χαρτί.).	

Πού και πώς θα λάβετε χρήματα για την εκστρατεία AC;

Το δημοφιλές crowdfunding είναι η πρακτική της αύξησης των χρηματικών συνεισφορών για το κοινό ενδιαφέροντα έργα από μια μεγάλη ομάδα δωρητών μέσω πλατφορμών crowdfunding. Συνεισφέρει στην ενδυνάμωση των πολιτών, καθώς τους επιτρέπει να αυξήσουν συλλογικά την ευημερία τους και να επιλύσουν κοινωνικά ζητήματα. Αυτή η πρακτική έχει ήδη συμβάλει στη χρηματοδότηση ενός ευρέος φάσματος πολιτικών πρωτοβουλιών, από την κοινωνική καινοτομία έως τα αστικά κέντρα.

Η νέα εποχή της "κοινής οικονομίας" που βασίζεται σε αριθμητικές πλατφόρμες και στις σχέσεις μεταξύ ομοτιμιών οδηγεί σαφώς σε νέες ευκαιρίες όσον αφορά την ενδυνάμωση των πολιτών. Το δημοφιλές crowdfunding είναι μία από αυτές τις ευκαιρίες.

Αυτή η πρακτική επιτρέπει σε κάθε πολίτη να προτείνει και να χρηματοδοτήσει τοπικές βιώσιμες αλλαγές στις γειτονιές του χάρη στην τεχνολογία που βασίζεται στο διαδίκτυο. Η πλατφόρμα Crowdfunding διαδραματίζει ρόλο διαμεσολαβητή και καταλύτη μεταξύ των ανθρώπων που έχουν κοινό συμφέρον στο έργο του πολίτη. Τέλος, μια σημαντική ιδιαιτερότητα του civic crowdfunding είναι το χαρακτηριστικό του με βάση το τόπο, δηλαδή, ενώ το γενικό crowdfunding βασίζεται σε τεχνολογίες μέσω διαδικτύου και σε διαδικτυακές κοινότητες, το civic crowdfunding βασίζεται κυρίως σε κοινότητες "εκτός σύνδεσης" και επιτρέπει συγκεκριμένες τοπικές αλλαγές.

Οι κυριότερες πλατφόρμες πολυσύχναστου πολιτισμού βρίσκονται στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη.

Υπάρχει μια έρευνα που αποδεικνύει ότι τα έργα του πολιτικού κολοσσού ασχολούνται συνήθως με θέματα γειτονιάς και το αναδυόμενο τυπικό έργο τείνει να είναι ένα έργο μικρής κλίμακας κήπου ή πάρκου σε μια μεγάλη πόλη που παράγει ένα δημόσιο αγαθό για μια κοινότητα που δεν εξυπηρετείται.

<http://www.worldurbancampaign.org/civic-crowdfunding-collective-option-urban-sustainable-development>

Σημείωση για τον δάσκαλο: Παρακαλείσθε να ζητήσετε από τους εκπαιδευόμενούς σας να βρουν τις πλατφόρμες πολυσύχναστου πολιτισμού στη χώρα σας.

Ενότητα 4 Άλλα σημαντικά θέματα ενεργού ιθαγένειας

Η ενεργή συμμετοχή του πολίτη προϋποθέτει ενεργό μάθηση

Η ενεργητική ιθαγένεια είναι μια διδακτική προσέγγιση που χρησιμοποιεί την ενεργό μάθηση για να εξοπλίσει τους ανθρώπους να αναλάβουν τεκμηριωμένη και υπεύθυνη δράση με στόχο να κάνουν θετική διαφορά στις κοινότητές τους. Η ενεργητική μάθηση είναι μια τεχνική ή μια σειρά προσεγγίσεων που αποσκοπούν να ενθαρρύνουν τους ανθρώπους να συμμετέχουν ενεργά καθώς σχεδιάζουν, αναλαμβάνουν και σκέφτονται τη μάθησή τους.

Ενεργητική μάθηση	Ενεργοί πολίτες
Η ενεργητική μάθηση είναι το αντίθετο της παθητικής μάθησης όπου ο εκπαιδευόμενος συμμετέχει στη διαδικασία απόκτησης και κατασκευής γνώσης. Η ενεργητική μάθηση περιλαμβάνει νέες εμπειρίες (πραγματοποίηση και παρακολούθηση) και έναν συνεχή διάλογο σχετικά με την εκμάθηση (με τον εαυτό του και τους άλλους). Η αλληλεπίδραση με άλλους αποτελεί βασικό στοιχείο της ενεργητικής μάθησης. Η ενεργητική μάθηση μπορεί, αλλά δεν συνεπάγεται απαραίτητα τη σωματική κίνηση, αλλά απαιτεί μια ενεργό συμμετοχή του εγκεφάλου στα θέματα.	Η ενεργητική ιθαγένεια περιλαμβάνει άτομα που ενεργούν μαζί ή μεμονωμένα για να επιτύχουν μια αλλαγή ή να ωφεληθούν στην κοινωνία ή να αντισταθούν σε μια ανεπιθύμητη αλλαγή. Οι άνθρωποι αναλαμβάνουν δραστηριότητες που σχεδιάζουν για να αντιμετωπίσουν θέματα ή προβλήματα που απασχολούν τις κοινότητές τους. Μέσω του ενεργού πολίτη αναπτύσσουν την εμπιστοσύνη και την πεποίθηση ότι μπορούν να δράσουν με άλλους, να επηρεάσουν και να κάνουν θετική διαφορά στην κοινωνία.

Το φύλο και η ενεργός ιδιότητα του πολίτη

"Ποτέ μην αμφιβάλλετε ότι μια μικρή ομάδα προσεγγμένων και δεσμευμένων πολιτών μπορεί να αλλάξει τον κόσμο. "Margaret Mead

Και το όραμά μας είναι ότι αυτή η ομάδα περιλαμβάνει γυναίκες. Λόγω πολιτιστικών και παραδοσιακών ζητημάτων, οι μετανάστριες είναι συχνά πιο παθητικές από τις δυτικές αδελφές τους.

<http://gsdrc.org/topic-guides/gender/gender-and-citizenship/>

Η ιθαγένεια πρέπει να είναι περιεκτική, ενσωματώνοντας τα συμφέροντα και τις ανάγκες όλων των πολιτών. Η προοπτική του φύλου στην ιθαγένεια ξεκινά με την επιβεβαίωση των δικαιωμάτων όλων των γυναικών και ανδρών στην ίση μεταχείριση. Αυτό πρέπει να κατοχυρωθεί στα συντάγματα, τους νόμους και τις νομικές διαδικασίες. Ωστόσο, η εφαρμογή ίσων προτύπων σε όλους τους πολίτες μπορεί να είναι

ανεπαρκής, εάν διαφορετικές ομάδες πολιτών αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες προκλήσεις και έχουν ξεχωριστές ανάγκες. Οι γυναίκες και οι άνδρες μπορεί να έχουν ξεχωριστές ανάγκες και οι γυναίκες διαφορετικών ηλικιών, τάξεων ή εθνικοτήτων μπορεί επίσης να έχουν διαφορετικές ανάγκες που απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή. Επομένως, η έμφαση στα δικαιώματα απαιτεί τη διάκριση μεταξύ επίσημης και ουσιαστικής ισότητας, επισημαίνοντας τα αποτελέσματα για τις διάφορες ομάδες γυναικών και προσαρμόζοντας την κατασκευή των δικαιωμάτων στις ανάγκες των γυναικών που πλήττονται περισσότερο από την έλλειψη δικαιωμάτων που στοχεύουν οι συγκεκριμένες μεταρρυθμίσεις.

Η ιδιότητα του πολίτη πρέπει επίσης να είναι μια ενεργή έννοια, πέραν του απλού καθεστώτος και των επίσημων δικαιωμάτων. Υπό αυτή την άποψη, η ιδιότητα του πολίτη θεωρείται ως μια σχέση που προωθεί τη συμμετοχή και την εκπροσώπηση. Εστιάζεται στον τρόπο με τον οποίο τα άτομα και οι ομάδες, ιδιαίτερα οι περιθωριοποιημένες ομάδες, διεκδικούν τα δικαιώματά τους και επιδιώκουν την κοινωνική αλλαγή. Είναι σημαντικό να διερευνηθούν και να προωθηθούν μορφές διαλόγου, συσχέτισης και συλλογικής δράσης που μπορούν να παράσχουν χώρο για την ενεργό συμμετοχή και κινητοποίηση των γυναικών.

Εφαρμόζοντας τη διάσταση του φύλου, η ιδιότητα του πολίτη ξεπερνά τη σχέση του πολίτη με το κράτος. Επεκτείνεται σε μια σειρά άλλων κοινωνικών θεσμών, όπως η οικογένεια και το νοικοκυριό, τα παραδοσιακά συστήματα, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, οι οικονομικοί και άλλοι θεσμοί που επηρεάζουν τη ζωή και τις ευκαιρίες των γυναικών και ανδρών. Αν και ο πολίτης επιτρέπει στις γυναίκες να διεκδικούν την ιδιότητα του πολίτη, η ταυτότητα που τους αποδίδεται εξακολουθεί να ισχύει στην πραγματικότητα συχνά σε σχέση με έναν άνδρα, είτε ως κόρη, αδελφή ή γυναίκα. Είναι επομένως σημαντικό να αντιμετωπιστούν όχι μόνο οι τυπικές θεσμικές ρυθμίσεις σε επίπεδο κράτους, αλλά και οι ανεπίσημοι θεσμοί προκειμένου να βελτιωθούν και να διασφαλιστούν τα δικαιώματα των γυναικών ως πολιτών.

Ακολουθούν έξι παραδείγματα σχετικά με τον τρόπο συμμετοχής των γυναικών στην ανάπτυξη της ενεργού ιδιότητας του πολίτη:

- Παρέχετε πολιτικά πρότυπα για τις γυναίκες που σπάνε το καλούπι ή τη γυάλινη οροφή
- Παρέχετε χώρο στις γυναίκες να αντιμετωπίζουν τους φόβους τους και να αγκαλιάζουν τον θυμό τους
- Δημιουργήστε συνδέσεις μεταξύ των γραμμών της φυλής και της τάξης
- Προωθήστε τις γυναίκες στην πολιτική ηγεσία
- Ανάπτυξη προγραμμάτων καθοδήγησης με στοιχεία ακτιβιστών
- Γνωρίστε τις γυναίκες

Εθελοντισμός

Ο εθελοντισμός είναι ένα ζωτικής σημασίας εργαλείο για την αφύπνιση της συνείδησης των ευρωπαϊκών και εθνικών κοινοτήτων. Έχει συμβάλει στην οικοδόμηση μιας ευρείας αλληλεγγύης, ενός ουσιαστικού στοιχείου μιας καλής δημοκρατίας. Ως εκ τούτου, ο εθελοντισμός είναι μια μορφή συμμετοχής των πολιτών σε όλες τις επιπτώσεις.

Ο εθελοντισμός ορίζεται ως όλοι οι τύποι δραστηριοτήτων που αναλαμβάνονται από την ελεύθερη βούληση ενός ατόμου και εκτελούνται εντός οργανώσεων / ενώσεων χωρίς ανησυχία για οικονομικό όφελος. Οι δραστηριότητες αυτές συμβάλλουν στην υλοποίηση του κοινού καλού και προσφέρουν προστιθέμενη αξία στην ευρωπαϊκή δημοκρατία.

Σημείωση για τον δάσκαλο: Παρακαλούμε να τηρήσετε αυτόν τον ορισμό καθώς είναι συλλογικό αποτέλεσμα εργασίας. Στην προσπάθεια να εξηγήσετε αυτήν την έννοια, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε παραδείγματα και ιστορίες. Πρέπει να απευθυνθείτε σε διαφορετικές πτυχές:

- ΠΟΙΟΣ: ποιος είναι εθελοντής και ποιος μπορεί να γίνει εθελοντής;
- ΠΩΣ: πώς γίνεται εθελοντής;
- ΤΙ: ποιες είναι οι εθελοντικές δραστηριότητες γενικά και στην κοινότητά μας, τι είδους προετοιμασία πρέπει να κάνει για να γίνει κάποιος εθελοντής, ποια είναι η αποζημίωση για τις δραστηριότητές του;
- ΠΟΤΕ: πόσο χρόνο πρέπει να αφιερώσετε στον εθελοντισμό;
- ΓΙΑΤΙ: γιατί θα θέλατε να γίνετε εθελοντής (οφέλη):
  - Για να αποκτήσετε γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία .
  - Για να έχετε περισσότερους φίλους.
  - Για να αναπτυχθείτε σε προσωπικό επίπεδο και να έχετε περισσότερο σεβασμό στον εαυτό σας.
  - Για να αλλάξετε τα πράγματα και τη ζωή σας - έτσι ώστε να συμβάλλετε στην ανάπτυξη της κοινωνίας. Ο εθελοντισμός είναι ένας καλός τρόπος για να μάθετε την κοινωνική ιστορία και τα κενά μεταξύ γενεών.

Απλή αξιολόγηση της Ενότητας 4

Ο δάσκαλος μπορεί να συνδέσει τη διδασκαλία με τις έννοιες και στη συνέχεια η αξιολόγηση πρέπει να αντικατοπτρίζει το βαθμό στον οποίο οι εκπαιδευόμενοι είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν τις γνώσεις και την κατανόησή τους αναπτύσσοντας ταυτόχρονα δεξιότητες ενεργού πολίτη.

Ένα λογικό αποτέλεσμα μάθησης είναι π.χ. ότι οι εκπαιδευόμενοι εντοπίζουν τομείς βελτίωσης στις κοινότητές τους και τη λειτουργία της δημοκρατίας ή της συμμετοχής των πολιτών. Στις συζητήσεις τους, να εκτιμούν ότι η δημοκρατία δεν είναι απλώς «κανόνας πλειοψηφίας» και συστήματα λήψης

αποφάσεων, αλλά πρέπει επίσης να προστατεύει τις μειονότητες (παρακαλούμε σημειώστε το ζήτημα των φύλων εδώ). Να εξετάζουν και να ζυγίζουν διάφορες πηγές αποδεικτικών στοιχείων και να παρουσιάζουν / συζητούν για καλές προσπάθειες, για δράση μαθημάτων και / ή να προτείνουν εναλλακτικές λύσεις που θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν τις ανησυχίες τους. Να εξηγούν και να αξιολογούν διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους τα άτομα και οι ομάδες πολιτών δρουν μαζί αποτελεσματικά. Να συνεργάζονται με άλλους για τη διαπραγμάτευση, το σχεδιασμό και τη διεξαγωγή ενεργειών με στόχο τη βελτίωση της κοινότητας.

Module 5: Προσαρμογές ανά Χώρα,

παρέχοντας πληροφορίες για σημαντικούς πολιτισμικούς προσανατολισμούς, που αφορούν στις Χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα SVMΙ καθώς και για τις Χώρες των μεταναστών και των μειονοτικών ομάδων,

Με τη συμβολή όλων των εταίρων του προγράμματος (μετά την ολοκλήρωση των τεσσάρων πρώτων modules)

Module 5:

«Κατανοώντας τις ανάγκες των μεταναστών και ο εθελοντισμός την Ελλάδα»

“Για να μπορέσουμε να προσφέρουμε θα πρέπει πρώτα να το θέλουμε. Όταν θέλουμε θα πρέπει να γνωρίζουμε τι ανάγκες υπάρχουν έτσι ώστε να προσφέρουμε σωστά, εκεί που υπάρχει πραγματική ανάγκη.”

	Περιγραφή
Συνοπτική Περιγραφή - Στόχοι του εκπαιδευτικού προγράμματος	Η παρούσα ενότητα αναπτύσσει βασικές πτυχές και προσεγγίσεις προκειμένου να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι τις βασικές γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με την κοινωνική ένταξη των προσφύγων. Πριν την ανάπτυξη μεθοδολογίας οι εκπαιδευτές θα πρέπει να κατανοήσουν βασικές έννοιες. Για το λόγο αυτό το παρόν περιλαμβάνει: Unit 1. Εννοιολογικό Πλαίσιο Unit 2. Ο Εθελοντισμός ως κύριο χαρακτηριστικό της κοινωνικής προσφοράς Unit 3. Η μεταναστευτική πολιτική στην Ελλάδα και οι ελληνικοί φορείς για την μετανάστευση Unit 4. Κατανόηση αναγκών των μεταναστών Unit 5. Η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας ως μέσο ένταξης των μεταναστών Στόχος του παρόντος είναι να γίνουν κατανοητές οι βασικές έννοιες και το θεωρητικό πλαίσιο γύρω από τα υποκείμενα, του εθελοντισμού ως μέσο ένταξης των μεταναστών στην χώρα μας. Η ενημέρωση για τα ισχύοντα νομοθετικά πλαίσια αλλά και τους φορείς, οργανισμούς και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς που υπάρχουν στην Ελλάδα. Βασικός επίσης στόχος του παρόντος αποτελεί η κατανόηση των αναγκών των μεταναστών στην Ελλάδα, τα προβλήματα και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν αλλά και πως η εκμάθηση της Ελληνικής Γλώσσας μπορεί να αποτελέσει ένα μέσο κοινωνικής ένταξης.

Διάρκεια κάθε ενότητας:	<i>4.0 hours</i>
Βιβλιογραφία:	Η μεταναστευτική πρόκληση, Η. Έμκε – Πουλοπούλου, Αθήνα, 2007 Μεταναστευτική πολιτική και δικαιώματα των μεταναστών Επιμέλεια: Α. Καψάλης, Π. Λινάρδος-Ρυλμόν, ΙΝΕ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ – ΑΔΕΔΥ Αθήνα, 2005 Χαρτογράφηση των ειδικών χαρακτηριστικών και αναγκών των κοινοτήτων προσφύγων και μεταναστών που διαβιούν στην Ελλάδα, Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, Αθήνα 2016 Ένταξη των μεταναστών, Αντιλήψεις, Πολιτικές, Πρακτικές Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα 2012 Migration in Greece at a glance Ruby Gropas and Anna Triandafyllidou October 2005 Language Training for Adult Refugees: The Integrate Ireland Experience, Emer Gilmartin
Useful links	https://mko.yypes.gr/home_in_mitroo_report https://www.gcr.gr/ https://rm.coe.int/-24-/168075b910 https://el.wikipedia.org/wiki/ https://www.huffingtonpost.gr/2016/07/01/metanasteutiko-mko-ellada_n_10734864.html http://www.immigration.gov.gr/koinoniki-entaksi http://asylo.gov.gr/?page_id=143 http://ec.europa.eu/education/policy/adult-learning_el
Language versions module is available	Greek – Ελληνικά

Unit 1: Εννοιολογικό Πλαίσιο

Το μεταναστευτικό ζήτημα και η κινητικότητα των πληθυσμών στο χώρο είναι ένα κοινωνικό φαινόμενο που επιδρά στις κοινωνίες προέλευσης και προορισμού και διαμορφώνει τις δομές τους. Παράλληλα επιδρά στο ίδιο το άτομο που μεταναστεύει, εφόσον σε αρκετές περιπτώσεις η ένταξη του στην κοινωνία υποδοχής, όχι μόνο δημιουργεί οικονομικά προβλήματα, αλλά και προβλήματα κατανόησης της διαφορετικής κουλτούρας που αποκτά. Ενώ πολύ συχνά βιώνει και την απόρριψη του κοινωνικού αποκλεισμού, έτσι ώστε να δύναται να θεωρηθεί ως κοινωνική κατηγορία με διαφοροποιήσεις.

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται οι βασικές εννοιολογικές προσεγγίσεις που σχετίζονται με την μετανάστευση και την κοινωνική ένταξη.

Μετανάστευση (Migration). Ως μετανάστευση προσδιορίζεται η μετακίνηση ατόμων ή ομάδων ατόμων από μια χώρα, την χώρα προέλευσης, προς μια άλλη χώρα, την χώρα υποδοχής. Ειδικότερα είναι δυνατόν να γίνει διάκριση ανάμεσα στην έννοια της αποδημίας ή εκροής μεταναστών ή μετανάστευσης από την χώρα προέλευσης και στην έννοια της εισόδου ή εισροής μεταναστών ή μετανάστευσης προς την χώρα υποδοχής. Η μετανάστευση ανάλογα με κάποια κριτήρια διακρίνεται σε πολλές κατηγορίες. Εσωτερική ή εξωτερική / διεθνή μετανάστευση είναι εκείνη που χαρακτηρίζεται με κριτήριο την μεταναστευτική κίνηση μέσα στην επικράτεια του ιδίου κράτους ή από το ένα κράτος στο άλλο. Ως εκούσια ή ακούσια, διακρίνεται όταν η κίνηση είναι αποτέλεσμα ελεύθερης επιλογής του ατόμου ή όχι και ως μόνιμη ή προσωρινή, με κριτήριο τη διάρκεια παραμονής του μετανάστη στη χώρα υποδοχής. Ατομική ή ομαδική ονομάζεται η μετανάστευση όπου μεμονωμένα άτομα ή ομάδες εγκαταλείπουν τον τόπο τους και εγκαθίστανται σε κάποιον άλλο.

Μετανάστης. Με βάση τον ορισμό που δίνουν τα Ηνωμένα Έθνη, ως μετανάστης χαρακτηρίζεται το άτομο που είναι μακριά από τη χώρα που γεννήθηκε ή από τη χώρα που έχει την εθνικότητα ή υπηκοότητά της για περισσότερους από 12 μήνες.

Πρόσφυγας. Ως πρόσφυγας χαρακτηρίζεται το άτομο που μετακινείται εξαιτίας διώξεων ή άσκησης βίας. Σύμφωνα με τα Ηνωμένα Έθνη, πρόσφυγας είναι το πρόσωπο που έχει σοβαρούς φόβους ότι καταδιώκεται για λόγους φυλετικούς, θρησκευτικούς, λόγους εθνικότητας, γιατί συμμετέχει σε μια κοινωνική ομάδα, ή έχει μια πολιτική θέση, βρίσκεται έξω από τη χώρα του και δεν μπορεί να επιστρέψει γιατί κινδυνεύει. Ο πρόσφυγας εγκαταλείπει τη χώρα του γιατί κινδυνεύει και απειλείται με διωγμό και δεν μπορεί να επιστρέψει ασφαλής στη χώρα του.

Παλιννοστούντας. Ως παλιννοστούντας χαρακτηρίζεται το άτομο το οποίο οικειοθελώς επιστρέφει στη χώρα καταγωγής.

Ένταξη. Ο όρος ένταξη χρησιμοποιείται για να περιγράψει δύο παραπλήσιες, αλλά και παραλλασσόμενες διαδικασίες. Σε ένα πρώτο επίπεδο, η ένταξη αφορά στην τυπική ή πρωτογενή

κοινωνικοποίηση, η οποία πραγματοποιείται μέσω θεμελιωδών φορέων, όπως η οικογένεια, το σχολείο και τυπικές κοινωνικές σχέσεις. Σε ένα δεύτερο επίπεδο ο όρος αφορά στην δευτερογενή κοινωνικοποίηση, η οποία πραγματοποιείται μέσω της εργασιακής απασχόλησης, μέσω της ιδιοκτησίας κατοικίας, μέσω της κατανάλωσης, της συμμετοχής σε συνδικαλιστικούς ή άλλους συλλογικής υφής, ή μέσω της συμμετοχής στο δημόσιο βίο.

Ενσωμάτωση. Ως ενσωμάτωση είναι δυνατόν να προσδιοριστεί ως η ένταξη των μεταναστών στο ευρύτερο πολιτικό, νομικό, οικονομικό, κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο της χώρας υποδοχής, χωρίς όμως να προηγείται η αποποίηση στοιχείων της προγενέστερης πολιτισμικής τους ταυτότητας.

Unit 2: Ο Εθελοντισμός ως κύριο χαρακτηριστικό της κοινωνικής προσφοράς

Ο εθελοντισμός είναι μία ανιδιοτελής προσφορά που συμβάλλει στη συνολική ευημερία της κοινωνίας.

Συνήθως τον συναντάμε σε πρωτοβουλίες που έχουν σχέση με την κοινωνία μας, το περιβάλλον, τα ζώα, δηλαδή με οτιδήποτε αλληλεπιδρούμε.

Τον τελευταίο καιρό, λόγω της οικονομικής κρίσης και της αύξησης του κύματος των μεταναστών, ο εθελοντισμός έχει στραφεί περισσότερο σε πρωτοβουλίες που έχουν στο επίκεντρό τους τον άνθρωπο.

Η συμμετοχή σε εθελοντικές πράξεις που αφορούν την κοινωνία των πολιτών βοηθούν τον άνθρωπο να νιώθει μέλος της κοινότητας που ζει. Μέσω αυτών, προσπαθεί είτε να δημιουργήσει καλύτερες συνθήκες ζωής σε συνανθρώπους του που το έχουν ανάγκη, είτε να δημιουργήσει ένα βιώσιμο περιβάλλον για όλους.

Ο άνθρωπος προσκομίζει πολλά προσωπικά οφέλη όταν συμμετέχει σε εθελοντικά προγράμματα όπως ότι:

- Αναγνωρίζει και αξιοποιεί τις προσωπικές του δεξιότητες.
- Συνεργάζεται και λειτουργεί αποτελεσματικά σε μία ομάδα.
- Οργανώνει την δουλειά του, και επιτυγχάνει τους στόχους του.
- Έρχεται σε επαφή με νέους ανθρώπους και γνωρίζει νέες κουλτούρες και πολιτισμούς.
- Διευρύνει τους ορίζοντες του, μαθαίνοντας νέα πράγματα για τη ζωή και το περιβάλλον στο οποίο ζούμε.
- Αναπτύσσει τις κοινωνικές του δεξιότητες, δημιουργεί νέες φιλίες και νέες συνεργασίες.
- Αναδεικνύει την αξία της συνεργασίας μέσα στις ομάδες, απαλείφοντας το αίσθημα του ανταγωνισμού.

Μέσα από την εμπειρία του, μαθαίνει πόσο σημαντικό είναι να συμβάλλουμε στο περιβάλλον που ζούμε, ώστε να καλυτερεύσουμε τις συνθήκες ζωής μας.

Ο εθελοντισμός διδάσκει στο άτομο να σέβεται και να αλληλεπιδρά μέσα στο κοινωνικό σύνολο αποτελώντας μια εξαιρετική εμπειρία για την μετέπειτα επαγγελματική σταδιοδρομία του αλλά και όχι μόνο.

Η προσφορά γεμίζει τον άνθρωπο με αγάπη και σεβασμό για τον συνάνθρωπό του και το κοινωνικό σύνολο. Παρ' όλα αυτά, τα όρια μεταξύ της αφιλοκερδούς προσφοράς και της άμισθης εργασίας είναι πολύ λεπτά. Κάθε εθελοντής θα πρέπει να προσέχει και να σέβεται πρωτίστως τον εαυτό του. Παράλληλα, κάθε φορέας ο οποίος δέχεται εθελοντές θα πρέπει να σέβεται την αφιλοκερδή προσφορά των ανθρώπων που συνεργάζονται μαζί του, χωρίς να υπάρχουν περαιτέρω απαιτήσεις που να αγγίζουν την εργασιακή εκμετάλλευση. Ο εθελοντισμός εξυψώνει τις αξίες και τα ιδανικά της ανθρώπινης ζωής αναπτύσσοντας στους κόλπους του την έννοια της αλληλεγγύης και του αλτρουισμού.

Unit 3: Η μεταναστευτική πολιτική στην Ελλάδα και οι ελληνικοί φορείς για την μετανάστευση

Οι μετανάστες στην Ελλάδα συνήθως αντιμετωπίζονται ως μια **ευπαθής πληθυσμιακή ομάδα**, με τα θετικά και τα αρνητικά που μπορεί να συνεπάγεται αυτός ο χαρακτηρισμός. Ωστόσο, είναι γεγονός ότι λόγω διαφόρων προσκομμάτων ποικίλου χαρακτήρα (διοικητικού, κοινωνικού, πολιτισμικού κ.ο.κ.), στη σημερινή εποχή οι μετανάστες στερούνται βασικών δικαιωμάτων, ενώ αρκετές φορές δεν τα διεκδικούν είτε διότι δεν τα γνωρίζουν, είτε διότι φοβούνται.

Το θεσμικό πλαίσιο για το μεταναστευτικό ζήτημα στη χώρα μας είναι πολύ πρόσφατο, καθώς αναπτύχθηκε τα τελευταία 26 χρόνια.

Μέχρι τη δεκαετία του 90' ρυθμιζόταν από νόμο που θεσπίστηκε το 1929, καθιστώντας τον τρόπο αντιμετώπισης του ζητήματος περισσότερο αναχρονιστικό, παρά αποτελεσματικό. Απαρτίζεται από νομοθετικές ρυθμίσεις, Προεδρικά Διατάγματα και υπουργικές αποφάσεις, τα οποία έρχονται να αποσαφηνίσουν λεπτομέρειες ή να προσθέσουν έναν «αστερίσκο» στον προηγούμενο νόμο βασισμένο στις ρυθμιστικές ανάγκες που προέκυψαν στο πεδίο της εφαρμογής. Επιπλέον, η μεταναστευτική πολιτική της Ελλάδας, η οποία καλείται να εναρμονιστεί με τις κοινοτικές οδηγίες, ενσωματώνει στην ελληνική νομοθεσία μια σειρά αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δεδομένης της πολυπλοκότητας της νομοθεσίας, στη ρύθμιση του μεταναστευτικού θα πρέπει να ληφθούν υπόψη διάφορες παράμετροι. Ενδεικτικά αναφέρονται: **η υποδοχή των προσφύγων και η χορήγηση ασύλου, η παράνομη μετανάστευση, η εμπορία ανθρώπων και η καταπολέμησή της, η οικογενειακή επανένωση, η διαφορετική μεταχείριση μεταξύ αλλογενών και ομογενών ως προς την ευκολία έκδοσης αδειών παραμονής στη χώρα και πλήθος άλλων.**

Το γεγονός ότι η Ελλάδα αποτελεί χώρα υποδοχής μεγάλου αριθμού μεταναστών για περισσότερα από 25 χρόνια, αποδεικνύει πως δεν πρόκειται για ένα παροδικό ζήτημα, αλλά

για μια εν εξελίξει διαδικασία που χρήζει αντιμετώπισης.

Η διευκόλυνση της ένταξης των μεταναστών στην κοινωνία αποτελεί θεμελιώδες αίτημα για κάθε σύγχρονο δημοκρατικό κράτος. Ειδικά για την Ελλάδα, η προστασία των μεταναστών θα μπορούσε να καταστεί περισσότερο αποτελεσματική μέσα από τη Συνταγματική αναθεώρηση και τη διασφάλιση των δικαιωμάτων αυτής της μειονοτικής ομάδας.

Ωστόσο, το θεσμικό πλαίσιο της Ελλάδας δείχνει να έχει μία τάση να μην επιδιώκει την πολυετή παραμονή των μεταναστών στη χώρα. Πλέον, η αορίστου άδεια διαμονής έχει καταργηθεί και όσοι την είχαν όταν ανανεώνουν το διαβατήριό τους λαμβάνουν άδεια διαμονής 10ετους διάρκειας. Επίσης, το ελληνικό κράτος δίνει μεταξύ άλλων και τη δυνατότητα έκδοσης κάρτας διαμονής 1ετους διάρκειας, υποδεικνύοντας ότι η πολυετής διάρκειας παραμονή των μεταναστών στη χώρα δεν είναι στις προτεραιότητες τα χώρας, ενώ παράλληλα προωθείται ενεργά και η απόκτηση άδειας επί μακρόν διαμένοντος που επί της ουσίας δίνει τη δυνατότητα στον μετανάστη να την χρησιμοποιήσει ως «διαβατήριο» για να μεταβεί σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα ώστε να εργαστεί και να ζήσει.

Υπάρχει μεγάλο εύρος δημοσίων, αλλά και μη κερδοσκοπικών φορέων που ασχολούνται με το μεταναστευτικό στην Ελλάδα.

Μια επίσημη καταγραφή με τη δημιουργία μητρώου φορέων έχει υλοποιήσει το **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**.

Ειδικότερα δημιούργησε από το 2017 το **Εθνικό Μητρώο Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ)** που δραστηριοποιούνται σε θέματα διεθνούς προστασίας, μετανάστευσης και κοινωνικής ένταξης.

Στη λίστα συμπεριλαμβάνονται οι Οργανώσεις που είναι ενταγμένες στο Εθνικό Μητρώο Ελληνικών και Ξένων ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται σε θέματα διεθνούς προστασίας, μετανάστευσης και κοινωνικής ένταξης.

Unit 4: Κατανόηση αναγκών των μεταναστών

Η κατανόηση των αναγκών είναι το σημαντικότερο για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των μεταναστών.

Κοινωνικές έρευνες που έχουν διεξαχθεί στο πεδίο των οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών στην Ελλάδα που ασχολούνται με τους μετανάστες κατηγοριοποιούν τις ανάγκες στις ακόλουθες πέντε γενικές κατηγορίες.

1. **Ανάγκη ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης:** αρκετοί από τους μετανάστες/πρόσφυγες φτάνουν στη χώρα υποδοχής κουρασμένοι ή εξουθενωμένοι και, μερικές φορές, απελπισμένοι. Επίσης, μπορεί να είναι άρρωστοι λόγω των άθλιων συνθηκών, που έχουν υποστεί στο ταξίδι τους.
2. **Ανάγκες καλής διαβίωσης,** τόσο από άποψη προστασίας όσο και κάλυψης καθημερινών αναγκών, όπως το να έχουν ένα πιάτο ζεστό φαγητό, ένα κρεβάτι, πρόσβαση σε μπάνιο, καινούρια ρούχα, ανάπαυση, κ.λπ.
3. **Ανάγκη προσανατολισμού και πληροφόρησης** σχετικά με το πού ακριβώς βρίσκονται, το νομικό καθεστώς τους, κ.λπ.
4. **Ανάγκη κοινωνικής αλληλεπίδρασης** – ερωτήματα που πιθανότατα απασχολούν τους πρόσφυγες κυρίως σε περιπτώσεις ενδιάμεσης παραμονής:
  - Πού υπάρχουν πολιτιστικές ή αθλητικές δραστηριότητες, στις οποίες θα μπορούσα να συμμετέχω δωρεάν ή με χαμηλό κόστος;
  - Πού μπορώ να κάνω κοινωνικές επαφές με ντόπιους;
  - Πώς μπορώ να επικοινωνώ με άλλα άτομα στη χώρα μου;
5. **Ανάγκη προγραμματισμού** – ερωτήματα που πιθανότατα απασχολούν τους μετανάστες ειδικότερα μετά την άφιξή τους στη χώρα προορισμού:
  - Πώς και πού μπορώ να βρω οικονομική βοήθεια μέχρι να μπορέσω να εργαστώ;
  - Πώς θα ανοίξω τραπεζικό λογαριασμό;
  - Πού μπορώ να βρω οικονομική διαμονή;
  - Τι έξοδα περιλαμβάνει η διαμονή (ενοίκιο, θέρμανση, ηλεκτρικό ρεύμα κ.λπ.);

- Πού θα βρω έπιπλα;
- Πώς θα βρω σχολείο για το παιδί μου;
- Πώς είναι η σχολική ζωή εδώ; Ποιες υποχρεώσεις έχουν τα παιδιά, κ.λπ

Unit 5: Η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας ως μέσο ένταξης των μεταναστών

Η **εκπαίδευση** των μεταναστών κάθε ηλικίας αποτελεί ένα κυρίαρχο προβληματισμό, τόσο για την ελληνική κυβέρνηση και την Ύπατη Αρμοστεία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες όσο και για τους ίδιους τους πρόσφυγες (μαθητές και γονείς).

Η εκπαίδευση αποτελεί ένα μέσο για ανασυγκρότηση του ατόμου και την ανάπτυξη της τοπικής κοινότητας μέσα από την αξιοποίηση των δεξιοτήτων του (Ahmadzadeh, et al., 2014). Επιπρόσθετα, βοηθάει τα παιδιά και τους νέους να ξεπεράσουν τραυματικές εμπειρίες που έχουν βιώσει και να προφυλαχτούν από κινδύνους, όπως κακοποίηση, εκμετάλλευση, παιδική εργασία κ.α. (McBrien, 2005; UNHCR, 2016a; Dryden-Peterson, Dahya, & Adelman, 2017).

Στον οδηγό για την εκπαίδευση (UNHCR, 2003) η Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες αναφέρει ότι το δικαίωμα για εκπαίδευση των προσφύγων και των μεταναστών θα πρέπει να διαφυλάσσεται και όλοι οι μαθητές να έχουν δωρεάν πρόσβαση στην Α' Βάθμια και τη Β' Βάθμια εκπαίδευση (UNHCR, 2012; Ahmadzadeh, et al., 2014).

Ακόμη, η εκπαίδευση οφείλει να παρέχεται δωρεάν και να είναι ποιοτική με έμφαση στην ισότητα των φύλων, το σεβασμό στην διαφορετικότητα κ.α. Η εκπαίδευση αποτελεί ένα μέσο για την προστασία των νέων, την κοινωνική και οικονομική τους ανάπτυξη, ενώ παράλληλα συμβάλλει στην ανακούφιση τους από ψυχολογικές διαταραχές (UNHCR, 2003; McBrien, 2005; UNHCR, 2016c).

Κατά καιρούς, έχουν διατυπωθεί διάφορες απόψεις για το ποια γλώσσα θα πρέπει να διδάσκεται στην περίπτωση των μεταναστών στις χώρες φιλοξενίας. Μέχρι πρόσφατα, η Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. συνιστούσε τη διδασκαλία της πρώτης γλώσσας των προσφύγων, καθώς προσδοκούσε την επιστροφή τους στη χώρα προέλευσης. Αναλογιζόμενη, όμως, τις παρατεταμένες περιόδους διαμονής των προσφύγων/μεταναστών στις χώρες φιλοξενίας, τα τελευταία χρόνια υποστηρίζει την ένταξη των μαθητών στα εκπαιδευτικά συστήματα των χωρών φιλοξενίας. Και σε επίπεδο μη τυπικής εκπαίδευσης, κατά τα οποία αναπτύσσονται σεμινάρια

για την εξειδίκευση στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης / ξένης γλώσσας, εργαστήρια διαπολιτισμικής αγωγής και εργαστήρια για την εκπαίδευση ενηλίκων.

Το ΥΠ.Ε.Π.Θ. τα τελευταία χρόνια έχει κάνει σημαντικά βήματα στον τομέα της θεσμικής θωράκισης και κατοχύρωσης των θεμάτων της εκπαίδευσης των ατόμων με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες. Στα πλαίσια αυτά η Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων υλοποιεί πρόγραμμα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης σε εργαζόμενους Μετανάστες με στόχο την ενίσχυση της απασχολησιμότητάς τους και τη βελτίωση της θέσης εργασίας τους.

Στη μαθησιακή διαδικασία σημείο αναφοράς πρέπει να είναι ο εκπαιδευόμενος, με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, με τις ανάγκες του, με το δικό του «κόσμο». Είναι ενήλικες που έχουν εμπειρίες, διαμορφωμένες στάσεις, πιθανότατα αυξημένες γνώσεις, αλλά περιορισμένο χρόνο και συγκεκριμένες ανάγκες να καλύψουν. Η σκέψη ότι ο κάθε εκπαιδευόμενος μαθαίνει με το δικό του τρόπο αποτελεί μια επιπλέον πρόκληση για τον εκπαιδευτή, η οποία θα τον κάνει να διαπιστώσει την αμφίδρομη σχέση που διαμορφώνεται στο επίπεδο των εμπειριών.

Humanity Crew

Παραρτήματα

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

Baldwin, T. (2004, April 3). I want an integrated society with a difference, Forget separateness –we're all British now and living in a different world, says the chairman of the Commission for Racial Equality. The Times

Barry, B. (2001). Culture and equality: An egalitarian critique of multiculturalism. Cambridge, UK: Polity.

Becker, H. (1963). Outsiders: Studies in the sociology of deviance. Boulder, CO: Glencoe.

Beckford, J., Joly, D., Khosrokhavar, F. (2005). Muslims in prison: Change and challenge in Britain and France. Basingstoke, UK: Palgrave-Macmillan.

Bertossi, C. (2001). Les frontières de la citoyenneté en Europe: nationalité, résidence, appartenance [The Boundaries of Citizenship in Europe. Nationality, Residence, Belonging]. Paris, France: L'Harmattan.

Bertossi, C. (2009). La République modèle et ses discours modélisants: l'intégration performative à la française. [The Model Republic and its Modeling Discourses. The French Performative Integration]. Migrations Société, 21(122), 39-76.

Bertossi, C., Duyvendak, J. W. (2009). Penser le modèle, changer de question. Migrations Société, 21(122), 27-37.

Bertossi, C., Prud'homme, D. (2011). La "diversité" à l'hôpital. Identités sociales et discriminations dans une institution française [Diversity in Hospitals. Social Identities and Discriminations in a French Institution]. Paris, France: Ifri.

Bertossi, C., Wihtol de Wenden, C. (2007). Les couleurs du drapeau: l'armée française face aux discriminations [The Colors of the Flag. The French Armed Forces Facing Discriminations]. Paris, France: Robert Laffont.

Bleich, E. (2003). Race politics in France and Britain: Ideas and policymaking since the 1960s. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Boltanski, L., Thévenot, L. (2006). On Justification. The Economies of Worth. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Bowen, J. (2007). A view from France on the internal complexity of national models. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 33, 1003-1016.

Bowen, J. (2009). *Can Islam be French? Pluralism and pragmatism in a secularist state*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Brubaker, R. (1992). *Citizenship and nationhood in France and Germany*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Brubaker, R., Loveman, M., Stamatov, P. (2004). Ethnicity as cognition. *Theory and Society*, 33, 31-64.

Conseil d'État. (1997). *Sur le principe d'égalité [On the Principle of Equality]*. Paris, France: La documentation française.

Conseil d'État. (2010, March 25). Study of possible legal grounds for banning the full veil. Report Adopted by the Plenary General Assembly of the Conseil d'État. Paris: Conseil d'État, Reports and Studies Section.

de Rudder, V., Poiret, C., Vourc'h, F. (2000). *L'inégalité raciste: l'universalité républicaine à l'épreuve [The Racist Inequality. Universal Republicanism Under Stress]*. Paris, France: PUF.

Douglas, M. (1986). *How institutions think*. Syracuse, NY: Syracuse University Press.

Duyvendak, J. W., Scholten, P. (2009). Le "modèle multiculturel" d'intégration néerlandais en question [The Dutch "Multicultural Model" of Integration into Question]. *Migrations Société*, 21(122), 77-105.

Eisenberg, E. (1984). Ambiguïté as strategy in organizational communication. *Communication Monographs*, 51, 227-242.

Essed, P., Nimako, K. (2006). Designs and (co) incidents: Cultures of scholarship and public Policy on immigrants/minorities in the Netherlands. *International Journal of Comparative Sociology*, 47, 281-312.

Fassin, D. (2002). L'invention française de la discrimination [The French Invention of Discrimination]. *Revue française de science politique*, 52, 403-423.

Fassin, D., Fassin, E. (Eds.). (2006). *De la question sociale à la question raciale: représenter la société française [From the Social Question to the Racial Question. Representing the French Society]*. Paris, France: La découverte.

Favell, A. (1998). *Philosophies of integration: Immigration and the idea of citizenship in France and Britain*. Basingstoke, UK: Palgrave-Macmillan.

Feldblum, M. (1999). *Reconstructing citizenship: The politics of nationality reform and immigration in contemporary France*. Albany, NY: SUNY Press.

Foley, G. (1995). *Teaching Adults*. In G. Foley (Ed.) *Understanding adult education and training* (pp. 31-53). Australia: Allen & Unwin.

Foucault, M. (1972). *The Archeology of Knowledge*. London: Routledge.

Gagné, R. M., Briggs, L. J., & Wager, W. W. (1992). *Principles of instructional design* (4th ed.). Forth Worth, TX: Harcourt Brace Jovanovich College Publishers.

Garbaye, R. (2005). *Getting into Local Power. The Politics of Ethnic Minorities in British and French Cities*. Oxford: Blackwell Publishing.

Goffman, E. (1974). *Frame analysis. An essay on the organization of experience*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Guérard de Latour, S. (2010). *Vers la République des différences [Towards the Republic of Diversity]*. Toulouse, France: Presses universitaires du Mirail.

Guiraudon, V. (2006). *L'intégration des immigrés ou la politique de l'esquive. Réformer sans changer de modèle? [Immigrant Integration or the Dodge Policy. Reforming Without A Model Change?]*. In Pepper, C., Hall, P., Palier, B. (Eds.), *La France en mutation, 1980-2005 [Evolving France, 1980-2005; pp.265-299]*. Paris, France: Presses de Sciences Po.

Hall, P. (1993). *Policy paradigms, social learning and the state: The case of economic policy making in Britain*. *Comparative Politics*, 25, 275-296.

Haut Conseil à l'Intégration. (2006). *Le bilan de la politique d'intégration: 2002-2005. Rapport au Premier ministre [Assessing Integration Policies: 2002-2005. Report to the Prime Minister]*. Paris, France: La documentation française.

Haut Conseil à l'Intégration. (2007). *Charte de la laïcité dans les services publics et autres avis [The Chart of Laïcité in Public Services and Other Recommendations]*. Paris, France: La documentation française.

Jennings, J. (2000). *Citizenship, republicanism and multiculturalism in contemporary France*. *British Journal of Political Science*, 30, 575-587.

Joly, D. (2007). *L'émeute. Ce que la France peut apprendre du Royaume-Uni [The Riots. What France Can Learn From the United Kingdom]*. Paris, France: Denoël.

Joppke, C. (2004). The retreat of multiculturalism in the liberal state: Theory and policy. *British Journal of Sociology*, 55, 237-257.

Joppke, C. (2007). Transformation of immigrant integration in Western Europe: Civic integration and antidiscrimination in the Netherlands, France, and Germany. *World Politics*, 59, 243-273.

Joppke, C. (2009). Limits of integration policy: Britain and her Muslims. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 25, 453-472.

Klausen, J. (2005). *The challenge of Islam: Politics and religion in Western Europe*. Oxford, UK: Oxford University Press.

Knowles, M. (1980). *The Modern Practice of Adult Education. From Pedagogy to Andragogy*. New York: The Adult Education Company.

Koopmans, R., Statham, P. (2005). Multiculturalisme, citoyenneté et conflits culturels: le défi posé par les revendications des groupes musulmans en Grande-Bretagne et aux Pays-Bas [Multiculturalism, Citizenship and Cultural Conflicts. The Challenge of Muslim Groups' Claims in Britain and the Netherlands]. In Arnaud, L. (Ed.), *Les minorités ethniques dans l'Union européenne [Ethnic Minorities in the European Union]*; pp. 139-163]. Paris, France: La découverte.

Koopmans, R., Statham, P., Guigni, M., Passy, F. (2005). *Contested citizenship: Immigration and cultural diversity in Europe*. Minneapolis: University of Minnesota Press.

Laborde, C. (2008). *Critical Republicanism. The Hijab Controversy and Political Philosophy*, Oxford: Oxford University Press.

Lamont, M. (2002). *The dignity of men. Morality and boundaries of race, and immigration*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Lawson, K. (1998). *The Trainer's Handbook*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

Leitch, S., Davenport, S. (2007). Strategic ambiguity as a discourse practice: The role of keywords in the discourse on "sustainable" biotechnology. *Discourse Studies*, 9, 43-61.

Martiniello, M., Simon, P. (2005). Les enjeux de la catégorisation. Rapports de domination et luttes autour de la représentation dans les sociétés post-migratoires [The Issue of Categorization. Domination Relations and Representation Struggles in Post-Immigration Societies]. *Revue Européenne des Migrations Internationales*, 21(2), 7-17.

Mathieu, L. (2000). Rapport au politique, dimensions cognitives et perspectives pragmatiques dans l'analyse des mouvements sociaux [Relations to Politics, Cognitive Dimensions, and Pragmatic

Approaches in the Analysis of Social Movements]. *Revue française de science politique*, 52(1), 75-100.

Meier-Braun, K-H. (2018). *Schwarzbuch Migration. Die dunkle Seite unserer Flüchtlingspolitik*. München.

Merriam, S., Baumgartner, L., & Caffarella, R. (2007). *Learning in Adulthood: A comprehensive guide*. San Francisco: Jossey-Bass.

Mezirow, J. (1997). *Transformative learning: Theory to practice*. New directions for adult and continuing education. Austin, J. L. (1962). *How to do things with words: The William James Lectures delivered at Harvard University in 1955*. Oxford, UK: Clarendon.

Modood, T. (2005). *Multicultural politics: Racism, ethnicity, and Muslims in Britain*. Minneapolis: University of Minnesota Press

Müller, P. (2005). *Esquisse d'une théorie du changement dans l'action publique. Structures, acteurs et cadres cognitifs [An Attempt at Theorizing Change in the Field of Public Action: Structures, Actors, and Cognitive Frame]*. *Revue française de science politique*, 55, 155-187.

Parekh, B. (Ed.). (2000). *The future of multi-ethnic Britain: Report of the Commission on the Future of Multi-Ethnic Britain*. London, UK: Profile Books.

Passy, F., Guigni, M. (2005). *Récits, imaginaires collectifs et formes d'action protestataire: une approche constructiviste de la contestation antiraciste [Collective Narratives, Shared Beliefs and Forms of Protest Action. Constructivism in the Analysis of Anti-Racist Protest]*. *Revue française de science politique*, 55, 889-918.

Pettit, P. (1997). *Republicanism: A theory of freedom and government*. Oxford, UK: Oxford University Press.

Pierrot, A. (1998). *Le multiculturalisme*. In Ferréol, G. (Ed.), *Intégration, lien social et citoyenneté [Integration, Social Ties and Citizenship; pp. 234-251]*. Villeneuve d'Asq, France: Presses universitaires du septentrion.

Rose, E. J. B., Deakin, N. (1969). *Colour and citizenship: A report on British race relations*. Oxford, UK: Oxford University Press.

Sabatier, P., Jenkins-Smith, H. (Eds.). (1993). *Policy change and learning. An advocacy coalition approach*. Boulder, CO: Westview.

Sabbagh, D., Peer, S. (2008). The controversy over “statistiques ethniques.” *French Politics, Culture and Society*, 26, 1-6.

Sayad, A. (1999). *La double absence: des illusions de l'émigré aux souffrances de l'immigré* [The Dual Absence. From the Illusions of Emigrants to the Suffering of Immigrants]. Paris, France: Seuil.

Schain, M. (2009). *The politics of immigration in France, Britain and the United States: A comparative study*. New York, NY: Palgrave.

Scheffer, P. (2000, January 29). *Het multiculturele drama*. *NRC Handelsblad*.

Schnapper, D. (1998). *The Community of Citizens. On the Modern Idea of Nation*. New Brunswick, NJ: Transaction.

Scholten, P. (2009). The co-production of immigrant integration policy and research in the Netherlands: The case of the Scientific Council for Government Policy. *Science and Public Policy*, 36, 561-573.

Schütz, A. (1962). *Symbol, Reality and Society*. In Natanson, Maurice (Ed.), *The Problems of Social Reality*. Collected Papers volume 1 (pp. 207-354). The Hague, The Netherlands: Martinus Nijhoff Publishers.

Simon, P. (2003). Challenging the French model of integration: Discrimination and the labor market case in France. *Studi Emigrazione*, 152, 717-745.

Simon, P., Amiroux, V. (2006). There are no minorities here: Cultures of scholarship and public debate on immigrants and integration in France. *International Journal of Comparative Sociology*, 47, 191-215.

Skocpol, T. (1985). Cultural idioms and political ideologies in the revolutionary reconstruction of state power: A rejoinder to Sewell. *Journal of Modern History*, 57, 86-96.

Sniderman, P., Hagendoorn, L. (2007). *When ways of life collide. Multiculturalism and its discontents in the Netherlands*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Vertovec, S., Wessendorf, S. (Eds.). (2009). *The multiculturalism backlash: European discourses, policies, and practices*. London, UK: Routledge.

Wallace Goodman, S. (2010). Questioning national models: Empirical change and measurement issues. *Perspectives on Europe*, 40(2), 47-50.

Walzer, M. (1983). Spheres of justice. A defense of pluralism and equality. New York, NY: Basic Books.

Weber, M. (1978). Economy and Society. Berkeley: University of California Press.

Weil, P. (2002). Qu'est-ce qu'un Français? Histoire de la nationalité française depuis la Révolution [What is a French National? History of the French Nationality since the Revolution]. Paris, France: Grasset.

Χρήσιμα links

<https://elearningindustry.com/the-adult-learning-theory-andragogy-of-malcolm-knowles>

<https://elearningindustry.com/8-important-characteristics-of-adult-learners>

https://media.wcupds.wisc.edu/related-training/mandated-reporter/resources/adult_learning.pdf

<https://elearningindustry.com/17-tips-to-motivate-adult-learners>

<https://www.ag.ndsu.edu/evaluation/documents/effective-adult-learning-a-toolkit-for-teaching-adults>

<http://teachingcenter.wustl.edu/resources/teaching-methods/discussions/teaching-with-discussions/>

<https://blogs.shu.ac.uk/shutel/2014/07/04/role-play-an-approach-to-teaching-and-learning/>

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2966567/#CIT3>

<http://www.bu.edu/ctl/teaching-resources/using-case-studies-to-teach/>

<https://elearningindustry.com/game-based-learning-and-adult-learning-styles>

<http://filmstretch.com.au/2016/03/01/the-case-for-using-video-for-adult-learning-and-development/>

<http://www.teachhub.com/storytelling-classroom-teaching-strategy>

<https://elearningindustry.com/9-tips-apply-adult-learning-theory-to-elearning>

<https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/active-citizens-global-toolkit-2014-2015.pdf>

<https://www.excellencegateway.org.uk/content/import-pdf15272-0>

<https://www.excellencegateway.org.uk/content/import-pdf15272-0>

<https://www.eesc.europa.eu/resources/docs/eesc-2011-35-en.pdf>

<https://www.eesc.europa.eu/resources/docs/eesc-2011-35-en.pdf>

<https://www.eesc.europa.eu/resources/docs/eesc-2011-35-en.pdf>

<http://ecosalon.com/25-super-rewarding-ways-to-become-a-more-active-citizen/>

https://isim.zrc-sazu.si/sites/default/files/stepin_guide.pdf

https://isim.zrc-sazu.si/sites/default/files/stepin_guide.pdf

<https://www.tolerance.org/sites/default/files/TT-Digital-Literacy-Improving-the-Active-Citizenship-Project-Through-Information-Communication-Technology-Oct2017.pdf>

<https://www.tolerance.org/sites/default/files/TT-Digital-Literacy-Improving-the-Active-Citizenship-Project-Through-Information-Communication-Technology-Oct2017.pdf>

<https://www.pmi.org/learning/library/use-social-media-on-project-successfully-9920>

<http://www.worldurbancampaign.org/civic-crowdfunding-collective-option-urban-sustainable-development>

<https://study.com/academy/lesson/what-is-civic-participation-definition-examples.html>

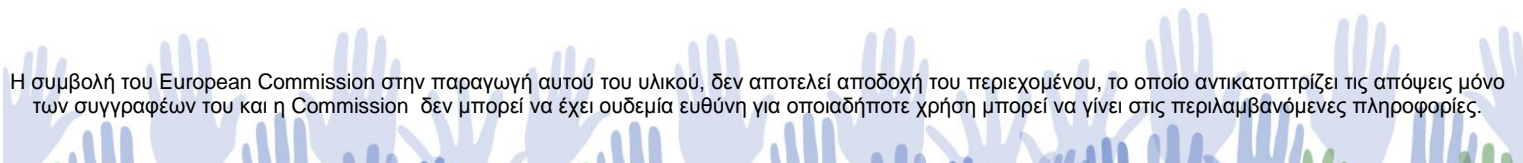
www.teachingcitizenship.org.uk/ncs

<https://westwood.wikispaces.com/file/view/Hofstede.pdf>

<http://teaching.up.edu/bus511/xculture/Hall%20and%20Hall%201990,%20ch1.pdf>

<https://rm.coe.int/tool-4-responding-appropriately-to-cultural-difference-and-managing-in/168071717e>

https://www.ymca.int/fileadmin/library/6_Communications/1_General_Tools/Intercultural_Communication_1.pdf

Soros International House
www.sih.lt

Medardo Coboto Trečiojo Amžiaus Universitetas
www.mctau.lt

ifa Akademie
www.ifa-akademie.de

Anmiro Oy
projects, evaluation, writing
Anmiro Oy
www.anmiro.net

DIAN
www.dian.gr

GSVO 95
www.gsv095.fr